

BERXWEDAN

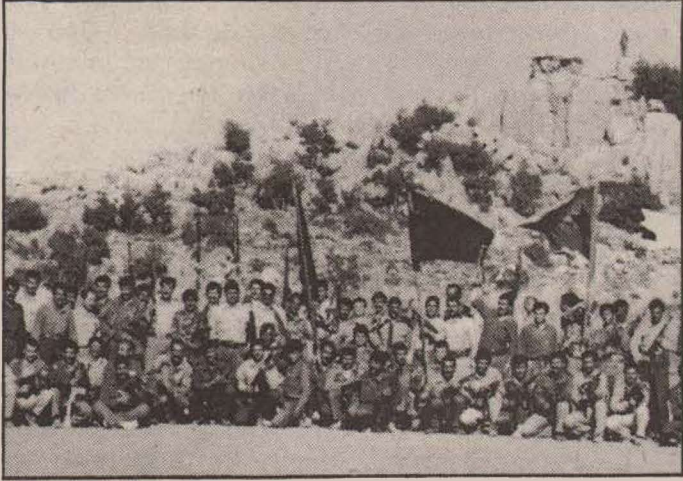
HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 84 / 15 Ağustos 1989 / 2.50 DM

15 AĞUSTOS ATILIMI'NIN 5. YILDÖNÜMÜNDE

SAVAŞIMIZ DAHA GÜÇLÜ

6. ZAFER YILINA ULAŞTIK
15 Ağustos Atılımı'nın 5. yıldönümü
halkımıza kutlu olsun!

Kürdistan'ın karanlık tarihine bir güneş gibi doğan, yeniden yaratılış ve varoluş tarihini açan 15 Ağustos şanlı atılımının 5. yıldönümüne ulaşmış bulunuyoruz.

Yeni bir yıldönümüne girdiğimiz 15 Ağustos saldırı ve direniş ruhu, ulusal kurtuluş mücadelemizi bugün nihai zaferi daha da yakınlaştıran bir dönüm noktasına ulaştırmıştır.

15 Ağustos Atılımı, 5. yıldönümünde büyük eylemleriyle Kürdistan'ı Vietnamlıştırmış ve faşist-katliamcı Türk ordusunu Kürdistan'da tutunamaz hale getirmiştir.

5 yıl önce 15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli'de patlayan gerillanın silah sesleri, günümüzde daha da yaygınlaşıp yoğunlaşarak, sömürgeci Türk egemenliğini can çekişme sürecine sokmuş ve onun ulusal kurtuluş mücadelemize karşı yürürlüğe koyduğu özel savaşını işlemez kılmıştır.

15 Ağustos'un yeni yıldönümünde, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK), Türk ordusuna, köy koruculuğuna ve işbirlikçi ajan yapıya peşpeşe ağır darbeler vurmuş ve ulusal kurtuluşçu otoriteyi egemen kılmıştır.

15 Ağustos 1984'te şaha kalkan direniş ruhu, 5. yıldönümüne ulaştığımız bugün korku duvarını temellerinden yıkarak Kürdistan halkını intifada sürecine sokmuştur.

15 Ağustos şanlı atılımının 5. yıldönümü, Kürdistan'da bir parça özgür vatan toprağının adım adım yaratılışına tanıklık etmektedir.

15 Ağustos direniş ve saldırı ruhu, Parti taktiğiyle daha güçlü bütünleşerek 1989 yılını daha şimdiden zafer yılına dönüştürmüştür. Sömürgeciliğin, gericiğin ve emperyalizmin tüm umut ve beklentilerini yerle bir ederek, tüm dünyaya, Kürdistan'ın bağımsızlık ve özgürlüğünü hiçbir gücün engelleyemeyeceğini kabul ettirmiştir.

—Yaşasın 15 Ağustos Atılımı'nın zafer yaratan direniş ve saldırı ruhu!
—Yaşasın yeniden yaratılış tarihimizin mimarları PKK-ERNK-ARGK!

■ Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu gerillaları bu kez Hakkari şehir merkezine inerek, subay lojmanlarına roketatarlarla saldırı düzenlediler.

■ Türk ordusu Cudi Dağı'nı bombalarken, Kürdistan'ın birçok alanında ARGK güçleri aynı gün eylemler gerçekleştirdiler.

15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli ilçelerine gerçekleştirilen gerilla baskınlarıyla, ulusal kurtuluş mücadelemiz silahlı direniş atılımına girmiş ve sömürgeciliğe karşı savaş geliştirilmeye başlanmıştı. 15 Ağustos Atılımının 5. yılı dolarken, savaşımız 5 yıl önceki aşamayı çok geride bırakarak, sömürgecileri topraklarımızdan söküp atmanın eşiğine gelip dayandı. 15 Ağustos Atılımının 5. yılında, silahlı direniş birliklerimiz büyük bir aşama gösterdiler. Silahlı mücadele Kürdistan'da bir daha sökülmemecesine kök salarken, Türk sömürgecilerine tarihlerinin en ağır kayıpları verildi.

1989 yılının ilk 7 ayında yaşanan gelişmeler, 5 yıllık silahlı direniş mücadelemizin sağlam Devamı 3. sayfada

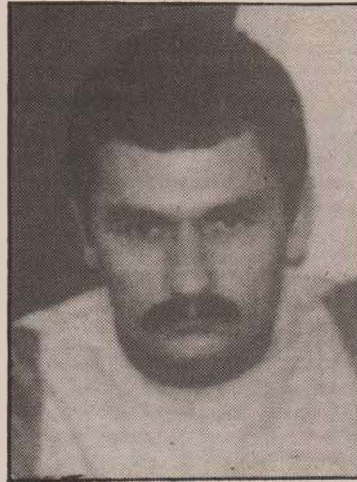
Sömürgeci Türk egemenliğinde çözümsüzlük ve özel savaşın büyük iflası

Sömürgeci-faşist Türk egemenliğinin umutları birer birer tükeniyor. Tarihinin en zor sürecini yaşamakta olduğu belirtilirse, bu tekrarlanan bir tanımlama olmayacaktır. Çünkü, yeni dönem ulusal kurtuluş mücadelemizin başladığı 15 Ağustos 1984'ten bu yana, sömürgeci egemenlik her yıl tarihinin zor bir sürecinden daha ağır bir sürece giriyor.

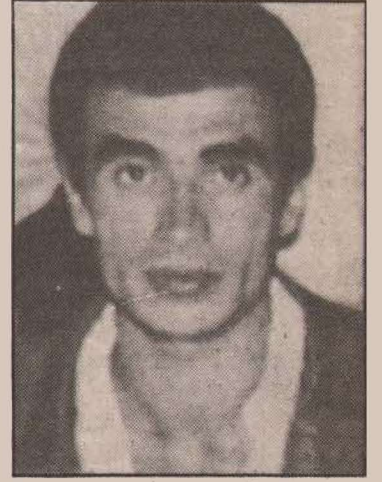
1989 yılı ulusal kurtuluş savaşımız, sömürgeci egemenliği derinden sarsıyor. Evet, bu şiddetli sarsıntılar, gerçeklerin görünümünü bulanıklaştıran perdeleri bir bir kaldırıyor. Bunun sonucudur ki, sömürgeciler açısından acı olan gerçeklerin itirafı yaygınlaşıyor. Kürdistan'ı savaş gürlüsüne boğan ulusal kurtuluş mücadelemiz; dokunulmaz, kutsal olarak lanse edilen ve böyle de kabul ettirilen Türk ordusunun tabuğunu parçaladı, parçalıyor. Günümüzde rejimin en üst düzeydeki yetkilileri arasındaki tartışmalardan biri, ordunun Kürdistan'da yaşadığı pratiktir. Açık ki, bu konuda ulaşılan sonuç da, ordunun başarısızlığıdır.

Devamı 14. sayfada

Sömürgeciler vahşete doymuyor Zindan direnişinde iki şehit

Mehmet YALÇINKAYA

Hüseyin Hüsnü EROĞLU

Eskişehir Cezaevi'nde ölüm orucunda bulunan savaş esirlerini zorla sürgüne tabi tutan sömürgeciler, Aydın Cezaevi'ne naklettikleri direnişçileri dayaktan geçirdiler. PKK'li 2 savaş esiri şehit oldu, onlarca yaralı.

7. sayfada

CEZAEVİ DİRENİŞLERİ SÖMÜRGEÇİLİĞİ MAHKUM EDİYOR, TOPLUMU ÖRGÜTLEYİP AYAĞA KALDIRIYOR

Temmuz ayından bu yana cezaevlerinde yeni bir direniş dalgası yaşanıyor. Bu seferki direniş, geçmiş direnişlerin kazanımları temelinde ve yeni gelişmelerden de güç alarak tüm toplumun derinliklerine nüfuz eden, içte ve dışta geniş yankılar uyandıran ve toplumun ilerici kesimlerinin kenetlenip harekete geçmesini hızlandıran bir direniş oldu. Türkiye ve Kürdistan'da olduğu gibi, yurtdışı alanlarda da en temel konulardan biri haline geldi. Siyasi gündemdeki yerini belirgin olarak aldı.

Bu durumun ortaya çıkmasında şüphesiz ki direnişin ulaştığı boyutlar ve yola çıktığı gelişmeler rol oynadı. Haziran ayı sonlarına doğru Eski-

şehir Cezaevi'nde iki tünelin bulunması bahane edilerek, tutuklular üzerinde katmerleştirilen faşist baskıları protesto amacıyla Eskişehir Cezaevi'ndeki savaş esirleri ve devrimci tutukluların başlattığı açlık grevi yeni direniş dalgasının kıvılcıma oldu. Başlangıçta Eskişehir açlık grevi ile dayanışma ve 1 Ağustos faşist genelgesini protesto amacıyla diğer birçok cezaevinde girilen sürekli açlık grevi eylemleri süreç içinde boyutlanıp yaygınlaştı. Açlık grevi eyleminin 32. gününde direnişlerini ölüm orucuna dönüştüren Eskişehir'deki savaş esirleri ve devrimci tutukluların insanlık dışı koşullarda sürgüne tabi

Devamı 7. sayfada

— ADIM ADIM KÜRDİSTAN —

Geçmişin ticaret merkezi, günümüzün direniş kalesi

AMED (Diyarbakır)

"Adım Adım Kürdistan" adlı seri yazımızda, Diyarbakır beldemizin tanıtımına geçtik.

Diyarbakır, Kürdistan'ın, tarihi oldukça eskilere dayanan bir belde-sidir. Tarihte sanat ve ticarete merkezi rol oynaması nedeniyle Diyarbakır, Ortadoğu'da tanınan bir şehir durumundadır. Aynı şekilde Diyarbakır'ın tarihi yoğun savaş ve katliamlarla doludur.

Etrafı kale surlarıyla çevrili olan Diyarbakır, Kuzey-Batı Kürdistan'da "Paytaht" olarak isim yapmıştır.

Diyarbakır, Kürdistan'da en çok

şehirle sınır olan bir beldemizdir. Urfa, Adıyaman, Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Siirt ve Mardin beldeleriyle çevrilidir.

Tarihte ve günümüzde Türk sömürgeciliği tarafından teslimiyetin, ihanetin ve dolayısıyla katliamların merkezi olarak seçilen Diyarbakır'ı, PKK'li savaş esirleri, zindanlarındaki görkemli direnişleriyle direnişin kalesine dönüştürdüler.

Diyarbakır'ın bu ilk bölümünde, onun kısa tarihçesini ve adının nereden geldiğini okuyacaksınız.

11. sayfada

TC'nin Kürdistan'daki katliam girişimlerine karşı protesto eylemleri

Avrupa'da Kürdistanlı yurtseverler, TC'nin Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu gerillalarını sökmek için Cudi Dağı ve çevresini bombalama, köyleri boşaltma ve bu köylerde yaşayan köylüleri sürgüne gönderme girişimlerine karşı birçok şehirde protesto eylemleri gerçekleştirdiler. Faşist Türk sömürgeciliğinin bu katliam hazırlıklarına sessiz kalmayacaklarını gösteren yurtseverler, birçok alanda gösteri ve işgal eylemlerini gerçekleştirerek, seslerini Avrupa kamuoyuna duyurdular.

Gazetemize ulaşan eylem haberleri şunlardır:

HANNOVER: B. Almanya'nın Hannover şehrinde, 100'ün üzerinde yurtseverin katıldığı bir miting yapıldı. Şehrin en işlek yerinde yapılan mitingde kültürel gösteriler yapılarak çevredeki kitlelerin dikkati çekildi. Eylemde binlerce bildiri dağıtıldı.

BONN: 70 kişilik ERNK taraftarı bir grup, 25.7.1989 günü, B.Almanya'nın başkenti Bonn'da FDP bürosunu işgal etti. Po-

Devamı 8. sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

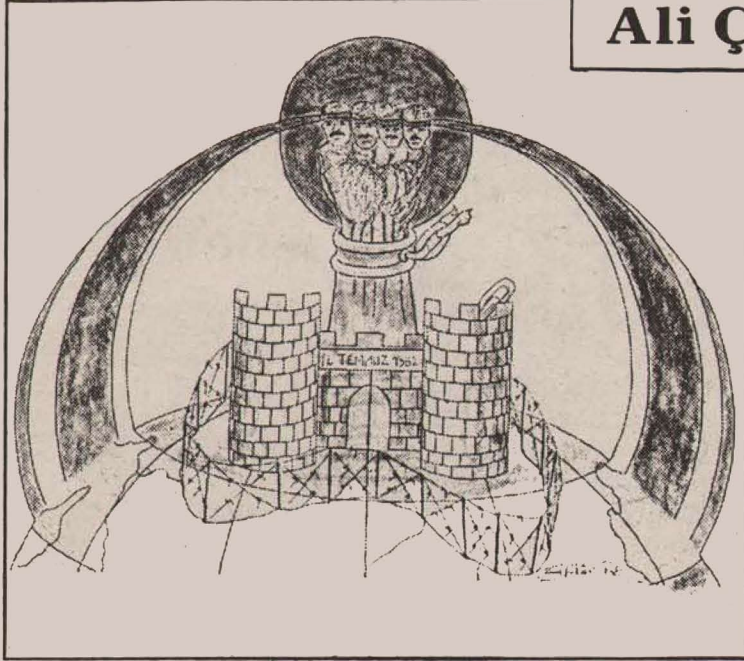
Ali ÇİÇEK yoldaş, Hilvan'ın Avşin köyünde dünyaya geldi. Her Kürdistanlı genç gibi, önünde bir gelecekle hayata adımını attı. Ve milyonlarca çocuk gibi, çocukluğunu, yaşamın onlara yüklediği yoksulluk ve sefaletle karşı savaşında ailesine yardımcı olmakla geçirdi.

Yaşam koşullarının zorlaması sonucu ailesi Hilvan'dan Urfa merkezine taşınırken, kendisi için de yeni bir dönemin temelleri atılmış oluyordu. Henüz gençliğine ilk adımını atmadan, yabancı memleketlerde ailesinin geçimine katkıda bulunmak için çalıştı, çabaladı. İçinde yaşadığı ortam, çevresinin mevcut sosyal-ekonomik durumu, toplumdaki çarpıklığın çıplaklığı, daha devrimci fikirler taşımadan çevresindeki gelişmelere hep duyarlılık ve olgunlukla yaklaşmasına yol açıyor; ileride görüleceği gibi, sağlam bir kişiliğin, güçlü bir iradenin temelini bizzat yaşamın yakıcı pratiğinde gelişip güçlenmesini sağlıyordu. İleride devrimci inanç ve devrimci kişilikle bütünleştğinde bu özelliklerinin nasıl görkemli bir kişilik yaratmasına tanık olunacaktı.

Bir şeyler oluyordu Kürdistan'da! Toprağın kabuğu çatlıyor, haberler yayılıyordu. Mitingler, toplantılar oluyor ve bir ağ gibi gençliği boydan boya sarıyor; onlara bilinen bir geleceğin güzel müjdesini veriyordu.

Ali yoldaş, henüz çok genç olmasına rağmen, gelişen ve giderek kitleleri kucaklayarak yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine büyük bir sempati duyarak kısa sürede saflarda yerini aldı. Özlemlerinin, hayallerinin, umutlarının gerçek, ve gerçek olduğu kadar da kutsal bir yolda gerçekleştirilmesini bulmuştu. Ve artık biliyordu ki kurtuluş ve zafer kaçınılmazdır. Ama bunun için de canla ve başla savaşmak, sonuna kadar savaşmak gerekirdi.

O, mücadeleye tanışmasıyla birlikte büyük bir şevk ve azimle bu kavgada yerini aldı. Hareketliliği, disiplinliliği ve fedakarlığıyla kısa sürede mücadelenin bünyesiyle bütünlük sağladı. Bu andan itibaren mücadele artık onun için her şeydi. Urfa merkezinde faşistlere karşı

Ali ÇİÇEK

**Ne kavgamız durdu
Ne sevdamız söndü
Ölüm kucağına yattı candamarlarımız
Kürdistan'daki Che
Pir Kemal
Hayri'ydi önder
Bir de Akif vardı yanlarında
Ya Ali!
Ali'ye ne demeli
durup bir düşünmeli
İşte böyle bir tanım
Bunların candamarların
Ardarda dört can
Bir deri bir kemik
bir de sevdanla
ÖLÜMSÜZLEŞTİLER**

verilen kavgada tüm enerjisiyle ön saflarda yerini aldı. Sosyal-şoven, ulusal-inkarcı, reformist-teslimiyetçi, küçük-burjuva grup ve oluşumlarla mücadelede yoldaşlarıyla omuz omuza Parti kişiliğini temsil etti.

Nitekim bazı gruplarla çıkan kavgaya sonucu gözaltına alınıp sıkıyönetimce tutuklanarak Adana Cezaevinde birkaç ay yattı. Cezaevinde kaldığı süre onun için bir deneyim oldu. Özellikle Kemal PİR gibi bir önder kişilikle tanışması ve O'nun yanında kalması, Ali arkadaş için büyük bir fırsattı. Ve O, bu fırsatı değerlendirerek kendini daha da geliştirdi.

Bırakıldıktan sonra daha bir coşku ve kararlılıkla Urfa merkezinde faaliyetlere katıldı. Pratik faaliyetlerdeki bitmez-tükenmez enerjisi, O'nun kitlelerle ve özellikle de gençlikle daha sıcak ve daha ileri bir ilişki sağlamasını olanaklı kıldı.

Urfa merkezindeki çalışmaları sonucu deşifre oldu. Ve bazı pratik eylemlerden dolayı aranır duruma düştü.

Talebi ve Partinin onayıyla Urfa merkezinden ayrılarak Hilvan'da faaliyet yürütmeye başladı. Doğduğu ve büyüdüğü bu topraklarda feodal çetelere karşı mücadele etmek onun çok arzuladığı bir şeydi. Bu fırsatı en iyi biçimde değerlendirmeliydi. Hilvan'a gider gitmez kendisini silahlı grup-

lardan birine verdiler. Kendisine silah olarak bir İngiliz onlusu verildi. Bu silahın isminden esinlenerek kendisine "İngiliz Ali" lakabı takıldı. Katıldığı gruptakiler kendisinden yaşça daha büyük olmalarına rağmen, kısa sürede arkadaşlarıyla uyum sağladı. Grup olarak gittikleri her yerde sürekli sohbetlere katılır, konuşmalar yapar. Tavrı ve kişiliğiyle köylüleri hayli etkiler. O'nun bu yöndeki fedakarca tavrı ve çalışmaları yöredeki insanların sevgisini kazanmasına yetmişti.

Diğer yandan, feodal çetecilere karşı yürütülen savaşta örnek bir savaşçı oldu. Bunu pratikteki faaliyetleriyle ispatladı.

1980'lere gelindiğinde ülke şartları değişiyor; yeni gelişmeleri bağrında taşıyordu. 1980 yılı başında Ali yoldaş tekrar Urfa merkezine yollandı. Bu dönemde, yurtdışına eğitim için her bölgeden arkadaşlar yollanıyordu. Ali yoldaş bunun için Urfa merkezine çağrılmıştı. Ancak böyle bir olanağı bulamadan 12 Eylül faşist darbesi oldu. Faşizmin başa gelmesiyle doğan boşluk ve aksaklıktan ötürü, yurtdışına çıkmadı. Bu bekleme esnasında silahsız da kalmıştı.

Faşist cunta başa gelmez, insanlıkdışı baskı ve terör kampanyasını başlattı. Özellikle mücadelemize, savaşçı ve kadrolarına yönelik

imha politikası en belirgin politikaydı. Yapılan bir operasyonda bir hainin ihbarı sonucu Ali ÇİÇEK, yeri tespit edilerek yakalandı. Onun için belki ölümden de beterdi bu. Silahsız ve savunmasız düşmanın eline geçmek! Ama yapabileceği hiçbir şey yoktu.

Yakalandığında soğukkanlılığını kaybetmedi; ne tedirginlik ve ne de korku belirtisi yoktu onda. İlk yakalandığında işkenceci faşist Mustafa Özkan tarafından büyük işkencelere maruz bırakıldı. Ancak faşist cellatlar bilmiyorlardı ki, O, Ali ÇİÇEK'ti. Bilmiyorlardı ki, O inanç ve irade sembolüydü; kararlı ve direngen-di.

Soruşturma boyunca Partinin anlayışını ve direnişçi çizgisini militanca uyguladı. Hiç yalpalamadan tüm barbar işkencelere rağmen direngenliği bayrak yaptı. Polislere, "Sizin göreviniz

beni çözmektir, benim de görevim direnmektir. Beni öldürebilirsiniz ama benden hiçbir Parti sırrını alamazsınız" diyerek işkencecileri aciz bir duruma düşürdü. Kendisine uygulanmayan hiçbir işkence yöntemi kalmadı. Ama O, inancını ve Parti sırrlarını korudu.

Uzun soruşturma günlerinden sonra büyük bir direngenlikle, hiçbir Parti sırrını ele vermeden soruşturmayı atlattı. Ve cezaevine getirildi.

Günler birbirini kovaladı. Ama O, Ali ÇİÇEK olduğunu unutmadı. Önderlerinin yanında, onları hiç yalnız bırakmadan, yeni bir tarih yaratmanın ağır yükünü hiç yorulmadan taşıdı. Ve O tarih yarananlar arasında imzasını atarak, Kürdistan halkına büyük bir miras bıraktı.

**Diyarbakır zindanından
yoldaşları**

ALİ ÇİÇEK'LE

5 Ekim 1980 tarihinde Urfa soruşturmasına alındığında Ali arkadaş tanıdım. 10 gün kadar kısa süre beraber kalmışlığım oldu. Bu süre zarfında Ali'nin soruşturmadaki tavırlarından bir-iki kesit sunmaya çalışacağım.

Ali'yi daha önce tanıımıyordum. İlk soruşturmada tanıdım O'nu. Soruşturmaya alındığım ikinci gün yanıma gelerek, beni tanıdığını söyleyip, işkence yöntemlerinin nasıl olduğunu, işkence esnasında işkencecilerin hangi araçları kullandığını, özellikle işkencecilerin insanın zayıf noktalarını yakalayıp yararlanmak istediklerini, bütün bunlara karşı nasıl davranmam gerektiğini anlattı bana. Ve, "Elinizden geldiğince zayıf yanlarınızı işkencecilere hissettirmeyin! Moralinizi bozmayın! Bildiğiniz şeyler varsa (Parti sırrı) söylemeyin! Durumu arkadaşlara izah edin, ben de fırsat buldukça bunu ihmal etmeyeceğim!" şeklinde uyarıda bulundu.

Sorguda bulunduğumuz dönemde, Ali ve birkaç kişiye en ağır işkenceler yapılıyordu. Her mesai bitiminden sonra gözlerimiz açıldığında Ali ÇİÇEK'i bitkin olarak yere yatmış bir vaziyette görüyorduk. Hemen kendi aramıza alıyorduk O'nu. Bu bitkin haliyle başlıyordu kulağımıza fısıldamaya; "PKK taraftar ve sempatzanı olduğumuzu unutmayalım arkadaşlar" diyordu.

Ali arkadaş soruşturma boyunca devrimci disiplini elden bırakmadan, oluşagelen laçkalıklara zamanında müdahale etmesini biliyordu. Ve insanları etkiliyordu da. Bir akşam bir kısım sempatzan arkadaş, rastgele üzüm vb. yiyecekleri görevli askerin yanında kantinci-den usule aykırı bir şekilde aldılar. Ali arkadaş, bu tavrı içerisine giren arkadaşları incitmeyecek bir şekilde, bu tavrın yanlış olduğunu, bu tavırların bize yakışmadığını, uygun bir dille anlatmaya çalıştı. Ve uzun uzadıya anlatmaya koyuldu. Arkadaşlar, bu iknacı ve devrimci tavra karşı mahcup bir şekilde başlarını önlere eğmekten başka çare bulamadılar.

Ali arkadaş, devrimci sorumluluk bilinciyle, güçlü bir inanç ve kararlılıkla, Urfa soruşturmasında, dozu en yüksek mertebeye olan işkenceler karşısında zaaf göstermeden militanca bir tavrı sergiledi. O dönemde işkence altında düşmana hiçbir bilgi vermeden, siyasi polis karşısında siyasi manevralar yapmada üstün başarılar göstererek PKK'ye yakışır bir şekilde direnen tek arkadaş Ali idi. Eşine ender rastlanır tavırlar sergiledi. Bu tavırlarıyla hepimiz için büyük bir moral ve cesaret kaynağı olmayı başarmıştır.

Bir yoldaşı

15 Ağustos Atılımı'nın 5. yıldönümünde

SAVAŞIMIZ DAHA GÜÇLÜ

Baştarafı 1. sayfada bir temele kavuştuğunu da açığa çıkardı. 15 Ağustos Atılımının ardından, mücadelemize "7 saat" ömür biçen sömürgeciler, bırakalım silahlı mücadelenin bu kadar gelişme kaydetmesine, tutmasına bile şans tanımıyorlardı.

Sömürgecilerin yanısıra, birçok çevrenin görüşü de bu yönlüydü. Hareketin tutunamayacağı, kısa sürede ezileceği, bu çevrelere egemen görüldü. PKK doğru çizgisi, strateji ve taktikleriyle, bütün bu beklentileri boşa çıkarmakla kalmadı, silahlı direniş mücadelemizi bugün büyük bir gelişme aşamasına ulaştırmasını da bildi.

15 Ağustos Atılımının ardından düşmanın giriştiği büyük çaplı saldırıların yanısıra, iç engelleri aşarak büyük gelişme gösteren PKK, ERNK ve ARGK gibi ulusal kurtuluş savaşımız açısından büyük önemde olan iki silaha daha halkımızı kavuşturdu. Cephe ve Ordu silahlarının halkımızın eline verilmesi ve halkımızın bu silahlar etrafında giderek daha çok yer alması ulusal kurtuluş savaşımıza büyük bir ivme kazandırdı. Bu temelde yaşanan yoğun gelişmeler, ulusal kurtuluş savaşımızı yeni bir aşamaya ulaştırdı.

1989 Bahar Atılımı ile birlikte ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir gelişme gösterdi. Bahar döneminde şehir merkezlerine yönelik baskınların yanısıra, sömürgeci ordu birliklerine, özel timlere ve köy korucularına karşı sayısız pusu ve baskın eylemleri gerçekleştirildi. Cudi Dağı başta olmak üzere, Herekol, Gabar, Çıray ve Kela Memê dağlarında günlerce süren muharebeler meydana geldi. Bu muharebelerde sömürgeci ordu birliklerine, özel timlere ve köy korucularına büyük sayıda kayıp verildi. ARGK birliklerinin saflarına sayıları binleri bulan genç katılırken, toplu olarak silah bırakarak, ARGK birliklerine teslim olan korucuların sayısı da büyük artış gösterdi.

Cudi Dağı başta olmak üzere, Şırnak, Erüh, Çukurca, Beytüşşebap, Uludere, Cizre, Silopi, Nusaybin, Pervari, Çatak ve tüm Botan'da ulusal kurtuluş savaşımız yaygın bir gerilla savaşı aşamasına girdi. Botan'ın yanısıra, Serhed, Dersim, Bingöl-Diyarbakır, Garzan ve Batı Kürdistan'da mücadelemiz önemli gelişmeler yaşadı. 15 Ağustos Atılımının 5. yıldönümünde, silahlı mücadelemiz tüm Kürdistan'da sökülmemecesine kök saldı.

Bu gelişmeler sonucunda, ulusal kurtuluş savaşımızı engelleyemeyeceğini daha açık bir şekilde gören sömürgeciler, büyük bir çılgınlıkla daha fazla katliam yapmaya başladılar. Kitleler üzerinde uyguladıkları insanlık dışı işkencelerle bir sonuca varamayan sömürgeciler, 3'er, 5'er kişilik gruplar halinde köylüleri kurşunlayarak katlediyorlar. Çukurca'da, Yoncalı'da, Cudi'de bu şekilde onlarca yurtsever köylü katledildi.

Düşmanın bütün alçakça saldırı ve katliamlarına rağmen, kitleler her zamankinden daha fazla ulusal kurtuluş savaşına destek vermektedirler. Sömürgecilerin Cudi Dağı'ndaki köyleri boşaltma girişimine ve Balveren, Dağkonak, Geçitboyu ve Ara köyüne konulan köy dışına çıkma yasağına karşı, köylüler

günlerce süren bir direniş gerçekleştirdiler. Bir haftayı aşkın bir süre kadın ve çocukların da aralarında bulunduğu 5 bin köylü Şırnak-Uludere yolunda oturma grevi yaptı. Halkın gösterdiği bu kararlı direniş karşısında sömürgeciler geri adım atmak zorunda kaldılar. Köylülerin bu direnişi, ulusal kurtuluş savaşımızın halktan büyük bir destek gördüğünün de kanıtıdır.

Türk sömürgecileri Cudi Dağı'ndaki 25 köyü sürgün etme hazırlığının yanısıra, kimyasal silah kullanma hazırlığı içinde. Hani ve Bagok'ta katlettikleri PKK savaşçılarından sonra, Cudi'de sivil halka karşı da kimyasal silah kullanma hazırlıklarına girerek, ulusal kurtuluş savaşımızın kitle desteğini kesmeye çalışan sömürgeciler, Cudi Dağı'nı yer yer bombalayarak bu amaca ulaşmak istiyorlar.

Savaş uçaklarını ve kimyasal bombaları devreye koyması, Türk sömürgecilerinin ARGK gerilla birlikleri karşısında askeri olarak da yaşadığı başarısızlığın ispatıdır. Nitekim bu başarısızlık, bugün daha yüksek sesle telaffuz edilmeye başlandı.

Ulusal kurtuluş savaşımız halkın desteğini almada katettiği büyük mesafelerin yanısıra, uluslararası alanda ve Türk kamuoyu nezdinde de önemli gelişmeler sağladı. Türkiye halkının faşist cuntaya karşı daha fazla mücadeleye girişmesine yol açarken, Türkiye'nin gündemine Kürt sorununun daha fazla oturmasını sağladı. Türkiye halkı, üzerindeki şovenizm çeperini kırarken, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığını, onun nezdinde de güçlendirdi. Türkiye halkından Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine giderek artan bir destek akmaya başladı.

Uluslararası alanda da, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin meşruluğu, bütün saldırılara rağmen, daha fazla kanıtlandı. Emperyalist hükümetlerin "terörist" vb. iddialarla yönelttikleri saldırıları, Kürdistan emekçileri ve demokratik kamuoyunun kararlı mücadelesi sonucu gerilerken, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini temsil eden

PKK'nin gücü ve etkinliği daha da arttı.

Düşmanın PKK'yi tasfiye etmek amacıyla geliştirdiği provokasyonlar da boşa çıkarıldı. Düşmanın önemli bir dayanak olarak gördüğü ve büyük umutlar bağladığı provokatörler vasıtasıyla geliştirdiği tasfiye hareketlerinin boşa çıkarılması, PKK'yi içte de daha sağlam bir yapıya kavuşturdu.

Bu yılın ilk 7 ayında yaşanan gelişmelerin açığa çıkardığı diğer bir gerçek, PKK'nin strateji ve taktiklerinin doğruluğunun kesin bir şekilde doğrulanmasıdır. Çizginin, eski tasfiyeci, ikircikli ve her türlü hatalı uygulamadan kendisini kurtarması ve doğru bir uygulamaya kavuşması, gelişmelere büyük bir ivme kazandırdı. Askeri alanda düşmana tarihinde karşılaşmadığı ağır darbeler vuruldu. Halkın güveni yeniden kazanıldı. Köy koruculuğuna vurulan darbeler sonucunda, bu çeteler toplu olarak silah bırakmaya başladılar. ARGK gerilla birliklerine yeni katılımlarla, gerilla birliklerinin sayısı büyük artış gösterdi. Savaşın yoğun ve sürekli bir gelişme aşamasına ulaşması, PKK'nin çizgisinin doğruluğunun sonucudur. Kürdistan'da gerçek kurtuluşu sağlayacak çizginin, bağımsızlık ve özgürlük çizgisi olduğu bu gelişmelerle bir kez daha kanıtlandı.

Türk sömürgecilerinde büyük telaş

Son birkaç ay içerisinde yaşanan yoğun gelişmeler sömürgecilerin başarısızlığını çok açık bir şekilde ortaya koydu. Cudi Dağı, Şırnak, Erüh, Beytüşşebap ve Çukurca'da düşman kuvvetlerine peşpeşe vurulan darbeler, günlerce süren muharebelerde ARGK birliklerinin ya hiç kayıp vermemesi ya da çok az kayıp vermesi, halkın büyük bir kararlılık gösterip, sömürgecilerin sürgün ve katliam politikasına karşı direnmesi yaşanan gelişmelerin boyutunu gösteriyor. Bütün bu gelişmeler karşısında Türk sömürgecileri Botan'da tutunabilmek için büyük bir hazırlık içerisine girdiler. Sürgün ve katliamların yanı sıra, kimyasal silah kullanmaya

hız verdiler. Ayrıca, yeni askeri birlikleri ve özel timleri de Kürdistan'a aktararak, yoğun bir güç yığınağına yöneldiler.

Son günlerde gerilla birliklerimizin başarılı eylemlerinin sürmesi, düşmanın gerilla birliklerimiz üzerine yürüme gücünü kendisinde bulamaması, sömürgecilerdeki telaşı daha da arttırdı. Muhalefet partileri, basını ve tüm kurumlarıyla birlikte, sömürgeciler çare arayışına hız verdiler. Aynı telaşı, emperyalist çevreler de yaşamaya başladılar. Son günlerde yoğunlaşan girişimler, sömürgecilerin yaşadığı derin krizi ölemeye yönelik çabalardır.

MİT'in merkezi Diyarbakır'dan Bingöl'e aktarıldı. Ordu üst kademelerinde görevden alma ve istifalar artış gösterdi. Ordu içindeki çelişkiler, başarısızlığın getirdiği yeni sorunlarla hız kazandı. Bütün bu gelişmeler, Kürdistan'daki özel savaşın başarısızlığını gösteren örneklerdir. Açık başarısızlığı kanıtlanan özel savaşı ayakta tutmak için sömürgeciler, bütün kurumlarıyla birlikte yoğun bir çaba harcıyorlar.

İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu ile Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu'nun özel yönetimin ikinci yılını doldurması vesilesiyle düzenledikleri basın toplantısında çizdikleri pembe tablo, "Teröre karşı başarılıyız" iddiaları, sömürgecilerin has uşakları tarafından bile kabul görmedi. Devletin gelişmelere hakim olamadığını bütün bu çevreler açıkça dile getirmeye başladılar.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün Van, Hakkari, Siirt ve Diyarbakır illeriyle, bunlara bağlı bazı ilçelere yaptığı gezi Kürdistan'ı daha hızlı bir şekilde gelişmelerin odağı haline getirdi. Bu geziyle birlikte, Kürdistan sorunu Türk basınında daha yoğun olarak işlenmeye başladı. Aynı dönemde, ABD'nin Adana Konsolosu'nun da Bingöl, Hakkari, Van ve Siirt'e gezi düzenlemesi, yoğunlaşan savaştan, sömürgecilerin ve e-fendilerinin ne kadar telaşa düştüklerini gösteriyor.

Erdal İnönü, yaptığı gezide kendi partilileri, ordu komutanları ve Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu ile görüştü. İnönü yaptığı görüşme ve incelemelerden

çıkardığı sonuçları partisinin MYK'nda tartışacaklarını ve parlamentonun gündemine getireceklerini açıkladı. Olayların çok ciddi boyutlara ulaştığını açıklayan İnönü, acil tedbirlerin alınmasını da istedi.

İnönü bu gezisinde, devletin içerisine düştüğü çıkmazı birçok açıklamasıyla bir kez daha belgelerken, özellikle de ulusal kurtuluş savaşımıza karşı ulusal bir politikanın oluşturulması üzerinde durdu. Aynı girişime, burjuva basınının birçok köşe yazarı da sahip çıkarak, tüm partilerin üzerinde anlaşacağı bir politikanın oluşturulmasını istediler. Bu anlamda Erdal İnönü'nün gezisi, Türk sömürgeciliğini Kürdistan batağından kurtarmak için ulusal bir politika oluşturma çabalarıdır.

Yaptığı açıklamalarda "Doğu'da devlet aciz" diyen İnönü, açıklamalarını şöyle sürdürdü: "İçişleri Bakanı olayların gelişmesini yakından izlemiyor. Aşırı iyimser yorumlar yapıyor. Olaylar meydana, halkın desteğini sağlayamamışlar. Güvenlik güçleri yalnız kalmış.

Niçin kontrol edilemiyor? Bir türlü bilemiyorum, anlayamıyorum. Bunun asıl yeri TBMM. Ama ben şimdi, ana muhalefet partisi olarak bir süreci başlatıyorum. Çünkü İçişleri Bakanı olayların gelişmesini yakından izleyemiyor, bu anlaşıldı.

Kendisini dinledik. Aşırı iyimser yorumlar yaptı. Oysa, olaylar da meydana. Bakan, 'kontrol altında' diyor, olaylar sürekli tırmanıyor. Gerçek bu değil. Halkın desteğini sağlayamamışlar. Ayrımcılara karşı, elbette silahla karşı konulacak. Bunu, güvenlik güçleri yapacak. Ama, halkın da desteği şart. Bu noktada eksiklikler var. Görülüyor ki, güvenlik güçleri eksik kalıyor. Yine de, bilemediğimiz şeyler de olabilir. Dış destekler, yardımlar, tahrikler..." (Hürriyet, 7 Ağustos 1989)

Gezisinin son günü Diyarbakır'a geçerek, Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu ile de görüşen Erdal İnönü, Bölge Valisine: "Bu acımasız örgülle uğraşmak, gerçekten zor görevdir. Bunlarla başa çıkmak ancak yörede yaşayan vatandaşların desteğiyle mümkün olabilir. Son günlerde olaylarda bir artış gözlenmektedir" dedi. İnönü, Bölge Valisine acil tedbirlerin alınması gerektiğini de söyledi. Bu görüşmeden çıktıktan sonra, basına bilgi veren İnönü, gezisini bir bütün olarak değerlendirdi. Bu konuda yaptığı açıklamada şu görüşlere yer verdi: "PKK ayrımcı bir harekettir. Güvenlik güçleri bunlarla mücadele etmektedir. Halkın desteği şarttır. Bu hareket başka ülkede değil, burada mücadele ediyor, vatandaşlarımızın yaşadığı yerlerde. O halde halkın desteği mutlaka olmalıdır. Ama eylemci hareketin propaganda gücüne dikkat edilmelidir. (...) Kürtçe konuşuyor diye sakıncalı sayılmamalıdır vatandaşlar. Etnik farklılıklar demokrasinin cevherleridir. Ama mesele bu değildir. PKK bunu istemiyor, bağımsız bir Kürdistan kurmak için, bir bölgeyi koparmak için mücadele veriyor. Etnik grupların korunması ayrı şey, bölünme başka şey. Bunu açıkça tartışmalıyız." (Hürriyet, 9 Ağustos 1989)

İnönü'nün yaptığı gezi ve

amaçlarının neler olduğu bu açıklamalarından çok iyi bir şekilde anlaşılıyor. SHP'nin uzun bir süredir, kültürel özerklik konusunda girişimlerde bulunduğu bilinmektedir. İnönü'nün yaptığı son açıklamada bu niyet daha açık bir şekilde ortaya konmaktadır. SHP'nin bu girişimlerinin altında yatan nede nin ne olduğu da böylece açığa çıkıyor. İnönü sık sık halkın desteğinin alınmasından bahsediyor. Bu konuda devletin başarısız olduğu ve Kürt halkının uyandığı, artık eskisi gibi sömürgecilere kanmadığı biliniyor.

SHP, Partimiz PKK'ye karşı halkın desteğini almadı alternatif bir güç olarak ortaya çıkmak istiyor. Nitekim, İnönü bu gezisinde yaptığı açıklamalarda, sık sık partisinin desteklenmesinden ve kendilerine güvenilmesinden bahsetti. Bu açıklamalar SHP'nin bizzat sömürgeciler tarafından böyle bir role sürüklendiğini de ortaya çıkarıyor.

İnönü'den önce Kürdistan'da incelemelerde bulunan SHP-MYK üyesi Halil Akyüz, haftalık Tempo dergisine yaptığı açıklamalarda SHP'nin, bu rolünü daha açık bir şekilde dile getirmede sakınca görmedi. Halil Akyüz, Tempo muhabirinin; "Siz SHP adına sık sık Doğu'ya gidiyorsunuz. Gezileriniz, oradaki vatandaşlara moral vermenin ötesinde bir faydası oluyor mu?" sorusuna şu karşılığı veriyor: "Çok faydası oluyor. Bir defa biz vatandaşlara güven veriyoruz. Oradaki insanlar bize ve partimize güveniyorlar. Biz bir yerde onları PKK'nin kucağına atılmaktan kurtarıyoruz."

Bu politikayla, faşist Türk sömürgecileri klasik bir politikaya başvuruyorlar. Baskı, işkence ve katliamlar ANAP hükümetinin şahsında somutlaştırılırken, yani kırbaç ANAP'ın elindeyken, SHP de şeker politikasıyla halkımıza yaklaşıyor. Böylece kırbacın altında sömürgecilğe karşı kinlenen insanlarımız SHP'nin şeker politikasıyla SHP potasında eritilmek isteniyor. İnönü'nün alelacele Kürdistan'da gezilere çıkması da bu rolünü daha iyi oynama çabasının bir parçasıdır.

Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, Erdal İnönü ile yaptığı görüşmeden sonra, basına açıklamalarda bulundu. Yaptığı açıklamalar Türk basınında da tepki gördü. Kozakçıoğlu'nun "Ordumuz başarılı" biçiminde özetlenebilecek açıklamaları, Türk basınında "pembe tablo çizme" olarak yorumlandı.

Hayri Kozakçıoğlu'nun açıklaması şöyle: "Yörede yoğun bir propaganda yapılıyor. Geçen yıllara göre olay sayısında azalma var. Güvenlik kuvvetlerimiz duruma hakim. Operasyonlar sonucu yine geçen yıllara göre yakalanan terörist sayısında da, silah ve mühimmat sayısında da önemli artış var. Tek sorumlu olduğum Şırnak ve Cudi yöresi. Bu yörelerde de operasyonlarımız fazla olduğu için, olaylar da fazlaymış gibi görünüyor." (Hürriyet, 9 Ağustos 1989)

Kozakçıoğlu'nun bu açıklamalarının en erken tepki gösteren Hürriyet gazetesinde başyazarı Oktay Ekşi oldu. Oktay Ekşi "Ulusal politika" başlığıyla yazdığı günlük makalesinde, Kozakçıoğlu'nun açıklama-

larına değindikten sonra, kendi görüşünü şöyle açıklıyor: "Belli ki Sayın Kozakçıoğlu, yayınlar karşısında hayli duyarlı hale gelmiş. O nedenle başarı ve başarısızlık hususunu tespit için pek de sağlıklı görünmeyen kriterlere sığınıyor."

Önce bir noktayı belirtelim: Şimdiki halde kimse 'devletin meşru kuvvetleri Güneydoğu'da başarısızlığa uğradı' demiyor. Ama jandarma gücünün üst kademelerinde yapılan değişiklikler gibi, insan zihnini bulanırtan gelişmeler oluyor. PKK, bazı ilçe —ve Hakkari'de olduğu gibi— il merkezlerinde subay yahut polis lojmanlarına saldırıyor. Öte yandan da, 'PKK can çekiyor, bitiyor' gibi resmi beyanlara rağmen, Güneydoğu'daki terör sürüp gidiyor.

Hele 'Yakaladıklarımızın sayısı artıyor. Daha çok mühimmat ele geçiyor' gibi gerekçelerle 'yatırım da arttı' sözü ile kimsenin 'oh... oh... Güneydoğu'da her şey iyi gidiyor' demesi mümkün değil. Kaldı ki, bu sözler tam tersini savunmak için de gerekçe teşkil edebilir." (Hürriyet, 9 Ağustos 1989)

Oktay Ekşi'nin açıklamalarından da anlaşıldığı gibi sömürgeciler kendi açıklamalarına kendileri bile inanmamaktadırlar. Şimdiye kadar ki "bittiler, can çekiyorlar" biçimindeki yaklaşımlarının yetersizliğini bu kesimler de daha yüksek sesle telaffuz etmeye başladılar.

Oktay Ekşi, Erdal İnönü'nün "Ulusal politika" oluşturma çabalarına en fazla destek veren gazetecilerin başında geliyor. Yine aynı yazısında bu konuda şunları yazıyor: "Belli ki, Güneydoğu giderek gündemimizde daha önemli bir yer işgal edecektir. Aslında bu gecikmiş bir husustur. Çünkü beş yıldan beri üstesinden gelinebilen bir 'çete'yi kökünden kazımak için neler yapılacağını çok daha önceden düşünmek gerekirdi."

Öte yandan, sağlıklı bir politika, ancak sağlıklı bilgilere dayanarak saptanabilir. Onun için de hem Güneydoğu'da nele rin olup bittiği hem de bu yörede hangi politikalara dayanarak ne yapıldığı, ne sonuç alındığı, hangi politikalara dayanarak ne yapıldığı, ne sonuç alındığı, hangi politikaların uygulanmadığı saptanmalıdır. Bu 'Saptama' işini, sadece ANAP yahut SHP değil, mecliste temsil edilen üç siyasi parti de yapmalı, önce kendi bünyelerinde birer politika belirlemelidirler. Sonra bir araya gelmeli, ortaklaşa saptayacakları bir 'ulusal politika'yı oluşturmalarıdır. Partiler arasında kurulacak diyalogla ve bunun sonunda liderlerin bir araya gelerek imzalayacakları bir protokolle bunu sağlayabilirler."

Aynı konuya, 10 Ağustos tarihli Hürriyet gazetesinde Ertuğrul Özkök de değindi. Özkök, SHP'nin girişimlerinden ve bu konuda oluşturduğu "Standing Committee" (Özel Komite)'den övgüyle bahsettikten sonra şu açıklamayı yapıyor: "Erdal İnönü'nün Güneydoğu'daki gezisi sırasında konuya yaklaşım biçimi, SHP'nin böyle bir milli politika oluşturulması için hazır olduğunu gösteren en iyi işaretti. İnönü, devlet kavramının zedelenmemesiyle vatandaşın hakları arasındaki hassas noktayı gayet iyi kullanmış bir sorumluluk anlayışı gösterdi."

Ertuğrul Özkök, aynı yazı-

sında 3 Ağustos 1989 günü, Le Monde gazetesinin Türkiye muhabiri Michel Farrere'nin yazdığı yazıya da atıfta bulunuyor. Le Monde muhabiri yazısına "Kurdes de Cœur, Turcs par raison" (Kalben Kürt, mantıken Türk) başlığını koymuştu. Özkök bu başlığın, TC'nin yeni Kürdistan politikasının sloganı haline gelmesini de öneriyor.

Bütün bu açıklamalardan birçok sonuca varmak mümkün. Bunların içerisinde en önemlisi, "ulusal politika" oluşturma çabalarıdır. SHP'nin öncülük etmeye çalıştığı bu politikanın temel taşları da şu veya bu şekilde döşenerek kamuoyu oluşturulmaya, devletin çeşitli kesimlerinin tepkisi ölçülmeye çalışılıyor. Yine, uluslararası alanda bu politikaya nasıl yaklaşım gösterileceği ve gelecek olan tepkilerin neler olacağı da belirlenmeye çalışılıyor.

Erdal İnönü'nün açıklamaları, Özkök'ün değerlendirdiği son noktalar, yeni politikanın temel taşlarından birinin "Kalben Kürt, mantıken Türk" politikasını hayata geçirmek olduğu anlaşılıyor. Başta Kürtçe konuşma olmak üzere, kültürel haklar üzerindeki baskılar yumuşatılıp, halkın sömürgecilğe karşı kin ve öfkesi yumuşatılıp, SHP'nin potasına kanalizasyon edilmek isteniyor. İnönü'nün "bölücülük ayrı, etnik topluluk ayrı" sözlerinde altını çizdiği gerçek de budur. Bu yeni manevra önceden planlanan bir tasarıydı. Bugün ağıktan oynama koşullarını hızla olgunlaştırma çabalarının artması yaşanan başarısızlıkların bir sonucudur. TC, bu yeni girişimlerle Kürdistan'da ayakta tutulmak, ömrü uzatılmak ve ulusal kurtuluş mücadelemize kayan kitle desteği, ters yöne akıltılmak isteniyor.

Yoğunlaşan açıklama furyasına en son katılanlardan biri de DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'tir. Ecevit, ağıktan Kürtçe konuşma ve kültürel hakların kullanılmasının serbest bırakılmasını savunarak, devletin baskıcı değil koruyucu olmasını istedi. Ecevit, özellikle de dilin kullanılması sorunu üzerinde durarak, giderek geniş bir çevreyi etkisi altına alan yeni "ulusal politika"da diğerleriyle hemfikir oluşunu da açığa vuruyor.

Ecevit, ordu yerine, tamamen gerilla savaşına göreyetştirilmiş ve eğitim görmüş sivil birliklerin Kürdistan'da görevlendirilmesini istedi. Ecevit'in bu konudaki açıklaması şöyle: "Bölgede endişe verici bir biçimde tırmanan olaylara karşı alınacak en iyi önlem, kanımca, mücadelede sivil güvenlik güçleri tarafından yürütülmesi, ordu ve jandarmanın kendi asli görevi olan sınır bölgelerine çekilmesidir." (10 Ağustos 1989, Hürriyet)

Son dönemlerde gelişme kaydeden ulusal kurtuluş mücadelemiz üzerine, Türk basınında yoğun olarak çıkan değerlendirmelerden küçük bir kısmını aktardık. Bu açıklamalar, TC'nin Kürdistan'da yürüttüğü özel savaşta büyük bir çıkamaz içerisine girdiğini de gösteriyor. Bütün bu arayışlar, mevcut politikanın işlemeziğini gösterdiği gibi, yeni arayışların da sonuçlanmadığını, devletin içerisine girdiği bataktan bir türlü çıkış yolu bulamadığını gösteriyor.

Ulusal kurtuluş savaşımız şiddetlendi

Yaz dönemi atılımımız, başta Botan olmak üzere, Serhed, Dersim, Diyarbakır ve Mardin alanlarında büyük gelişmelerle devam ediyor. Sömürgecilerle peşpeşe vurulan darbeler, çıkmazlarını daha da derinleştirirken ulusal kurtuluş savaşımız her geçen gün daha büyük mesafeler katetmesini de birlikte getiriyor. İlçe merkezlerinden sonra il merkezlerine yönelik eylemler de yoğunluk kazanmaya başladı. Bu gelişmeler de ulusal kurtuluş savaşımızın her geçen gün yeni mevizlere doğru gelişimini sürdürdüğünü gösteriyor.

Hakkari şehir merkezinde bulunan subay lojmanlarına karşı gerçekleştirilen saldırı eyleminde, sömürgeci kuvvetlere korkulu anlar yaşatıldı.

Yoncalı köyünde yurtseverleri katledip, cesetlerini yakarak gömen binbaşının hedeflendiği eylemde, ölen ve yaralananların olduğu bildirilmektedir.

ARGK müfrezesinin gece saatlerinde gerçekleştirdiği baskın eylemi, gerilla savaşımızın yaygınlaştığının bir ifadesi olurken, sömürgecilere karşı her alanda eylem konulacak güce ulaşıldığının da göstergesi oldu. ARGK gerillaları başarılı baskın eyleminin ardından, üstlerine kayıp vermeden çekilmeyi başardılar.

Dersim'de özel tim birliklerini taşıyan bir panzere karşı gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise, özel timlerden ölü ve yaralıları bulunuyor.

Nazimiye yakınlarında operasyon düzenleyen özel tim elemanlarına karşı pusu eylemi gerçekleştirildi. Roketatar ateşine tutulan panzer tahrip edilirken, içerisinde bulunan özel timlerden 12'si öldürüldü, diğerleri de ağır bir şekilde yaralandılar.

Van'ın Çatak ilçesi Andican köyüne 27 Temmuz günü giden bir ARGK birliği, burada köylülerle toplantı yaptı ve köy okulunu ateşe verdi.

Aynı tarihte Silopi'de sömürgeci ordu birliğiyle ARGK gerillaları arasında bir çatışma meydana geldi. Çatışmada 3 asker ağır bir şekilde yaralandı.

Sarıkamış ilçesine bağlı Şehitimin köyüne ARGK gerilla mangası bir baskın eylemi gerçekleştirdi. Köyde bulunan bir adet telsiz ve orman bekçisine ait silaha el koyan gerillalar,

ayrıca köylülerle de bir toplantı yaptılar. Toplantıda "Ormanların halk adına kamulaştırıldığı" söyleyen gerillalar, sömürgecilerin ülkemizin talanına yönelik ekonomik politikasını da teşhir ettiler.

Diyarbakır'ın Çınar ilçesine bağlı Kazıktepe köyünde ajanlık yapan köy muhtarı ARGK birliğinin gerçekleştirdiği bir eylem sonucunda hakkettiği cezaya çarptırılarak, öldürüldü.

Ajan köy muhtarı Askeri Erkmeyen yapılan tüm uyarılara rağmen, halkımıza karşı suç işlemeye devam ettiği için ölümlü cezalandırıldı.

Van'ın Çatak ilçesine bağlı Konağa köyü yakınlarında sömürgeci ordu birliği ile ARGK gerillaları arasında çatışma meydana geldi. Çatışma sonucunda 1 asteğmen ile 2 er ağır yaralandı. ARGK birliği çatışmada kayıp vermedi.

Hakkari'nin Şemdinli ilçesi-

sinde 2 ajanın içinde bulunduğu otomobile karşı bir pusu konuldu. Pusuya düşen otomobil çapraz ateş altına alındı. Yoğun ateş sonucu otomobilde bulunan iki ajan ölümlü cezalandırıldı.

Türk sömürgeci güçlerinin Cudi Dağı'na yönelik olarak 15 bin özel komando, 1000 özel tim elemanı, yüzlerce korucu ve tank, top, havan ile helikopterler desteğinde operasyon başlattığı haberlerinin basında yer aldığı bir esnada, Cudi ve Şırnak'ta düşman birliklerine ağır kayıplar verdirilmeye devam edildi.

Şırnak'ın bir köyünde yapılan baskında 3 korucu ile 4 ajan ölümlü cezalandırılırken, yola döşenen mayına çarpan düşman cemesinde bulunan askerlerden 2'si ölümlü bir çoğu da ağır yaralandı.

Cudi ve Şırnak'ta düşmanın son kozunu kullanmak amacıyla büyük bir operasyon başlattığı bir dönemde geliştirilen bu eylemler, aynı zamanda, sömürgecilerin her türlü operasyon ve ezme girişimlerinin sonuçsuz kalacağını da bir göstergesidir.

Düşmanın stratejik noktaları ele geçirmek ve ARGK gerillalarının hareket sahasını daraltmak amacıyla giriştiği bu operasyon, gerilla birliklerimizin savaşın inisiyatifini elden bırakmayarak geliştirdikleri eylemlerle daha ilk adımlarında yenilgiye uğratıldı. BBC radyo-

su bu gelişmeler üzerine yaptığı yorumda, "5. yıldönümüne giren silahlı mücadelenin yıldönümünde PKK'nin yapacağı eylemlerin çapı ne olacak, yeni kayıplar ne kadar olacak merakla bekleniyor" dedi. Bu yorumlar, sömürgecilerin açık başarısızlığını itiraf etmekten başka bir anlama gelmemektedir.

Ağustos ayı başlarında, düşman kuvvetleri ulusal kurtuluş mücadelemizin Batı Kürdistan'da da gelişmesini engellemek için, Binboğa dağları başta olmak üzere, Adıyaman, Maraş ve Antep çevresinde geniş operasyonlar düzenlediler. Bu operasyonlar boşa çıkarılırken, sömürgecilere bu alanda da ağır darbeler vuruldu.

Adıyaman'da 10 Ağustos'ta meydana gelen ve 1 gece boyunca devam eden çatışmada 3 asker ile 1 korucu öldürülürken, çok sayıda korucu ile asker de ağır bir şekilde yaralandı.

Adıyaman'da düşmana vurulan darbe, düşmanın bütün engelleme çabalarına rağmen, mücadelemizin bu alanda da gelişme gösterdiğini kanıtıyor. Adıyaman atılımı düşmanın "PKK sadece Botan'da eylem yapıyor" biçimindeki demago-

jisini de boşa çıkarıyor. Bu atılım, ulusal kurtuluş savaşımızın ülkemizin her karış toprağına nüfuz ettiğini gösteriyor.

Cizre şehir merkezinde ajan Murat Demir'e karşı şehrin işlek caddelerinden biri olan Nusaybın Caddesinde gerçekleştirilen eylemde, bu hain ölümle cezalandırıldı.

Şırnak şehir merkezinde gerçekleştirilen bir başka eylemde ise, Alihan Tatar eşkiya sülalesine bağlı ve halkımıza düşmanlıkta sınır tanımayan çete odayına karşı eylem gerçekleştirildi.

Hain Reşat Tatar'ın evi roketatar ve kurşun yağmuruna tutuldu. Yapılan eylem sonucu, evde bulunan 5 azılı çete ağır bir şekilde yaralandı.

Eruh'un Gülburnu köyünde ajan-ihbarcı bir uşağın evine karşı gerçekleştirilen saldırıda, baba-oğul ajanlar ölümle cezalandırıldılar.

Gülburnu köyünde bulunan 10 korucu ise, "saldırıya karşı koymayıp, görevlerini yapmadıkları" gerekçesiyle silahsızlandırıldılar. Devletin silahlarını geri aldığı korucular, eylem anında ARGK birliğine karşı tek bir mermi bile sıklamadılar. Bu,

sömürgecilerin köy koruculuğu sisteminin artık tümünden çöktüğünün bir başka işaretidir.

Çatak'a bağlı bir köyde gerçekleştirilen bir eylemde köy okulu yakıldı; ayrıca Köy Hizmetleri'ne ait dozerler ateşe verildi. Okul ve dozerlerin tümünden tahrip olması sonucu meydana gelen zarar milyonlarca lirayı buldu.

Uludere ilçesinde sömürgecilere ait bir mazot tankı içerisindeki akaryakıtla birlikte ateşe verildi. Çıkan yangın sonucu, tank tümünden yanarken, zarar milyonlarca lirayı buldu.

Van'ın Çatak ve Gürpınar ilçelerine bağlı köylerde peşpeşe toplantılar yapılarak, onlarca genç ARGK saflarına alındı. Bu gelişmeler Çatak başta olmak üzere Van alanında ulusal kurtuluş savaşımızın ivmesinin yükselmesini birlikte getirdi.

Çatak'ın Dokuzdam ve Sürmeli köylerinde ayrı ayrı yapılan iki toplantıda 8 genç askere alınırken, bu köylerin okulları da yakıldı.

Gürpınar'ın Beşbudak köyünde de toplantı yapıldı, 9 genç ARGK saflarına alındı.

Çatak ve Gürpınar'da ARGK saflarına alınan gençlerin sayısı büyük artış gösterdi. Çatak'ın

köylerinde Ağustos ayının ilk haftasında toplam 57 kişi ARGK saflarına katıldı. Bir köyden 30 genç, diğer bir köyden de 27 gencin askere alınması, ARGK birliklerine katılımı hızlandırdı.

Eruh'un Erimli ve Aydoğmuş köylerinde de yapılan toplantılar sonrasında 5 genç ARGK saflarına katıldı.

Beytüşşebap'ın Bate ve Margeağa yaylalarında köylülerle toplantı yapan ARGK birliği, buralardan da 7 genci saflarına kattı.

Hakkari'nin Cevizli köyünden 3 genç, Geçitli bucağından ise 3 genç daha ARGK saflarına katıldı.

Hakkari'nin Geçitli bucağına baskın düzenleyen ARGK gerillaları, burada 3 genci askere almanın yanı sıra, 5 Kalaşnikof silahı ile 5 dürbüne de el koydular.

Geçitli bucağında sayıları 60 olan köy korucularına yönelik olarak da bir konuşma yapan ARGK birliği koruculara silahlarını bırakmaları için 1 günlük süre tanıdı. ARGK gerillalarının çağrısı üzerine 60 korucu diğer gün toplu olarak silahlarını Türk sömürgecilerine geri verdi.

Bu gelişme üzerine Üzümlü köyünde bulunan 45 korucu da toplu olarak silahlarını bıraktı.

Cevizlidibi köyünde 2 Kalaşnikof ile 1 adet 14'lü tabancayı kamulaştıran ARGK gerillaları, bu köyden 3 genci de askere aldılar.

Uludere'nin Şenova bucağına yönelik olarak bir baskın eylemi gerçekleştirildi. Bucak merkezini gece saatlerinde basan ARGK birliği elektrikleri keserek, gösteriler düzenledi. Tabura çok yakın bir mesafede bulunan bayrak direğine ERNK'nin ulusal bayrağını çeken gerilla birliği, halka yönelik olarak da bildiri dağıttı.

Cezaevlerinde sömürgecilerin uyguladıkları katliam ve baskıları protesto etmek ve açlık grevindeki direnişçilere destek olmak için, Türkiye'de sayısız eylem gerçekleştirildi.

Adalet Bakanlığı binasına 3 bomba yerleştirilirken, İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirler başta olmak üzere, birçok şehirde korsan gösteriler ve pankart asma eylemleri gerçekleştirildi. Bu eylemlere binlerce kişi katıldı. Halen süren eylemliliğe katılım ve ilgi her geçen gün daha da artmaktadır.

Türk sömürgecileri Lübnan alanında yeni komplolar peşinde! Dürzi lideri Velid Canpolat'ın Türkiye ziyareti neyi amaçlıyor?

Çeşitli basın-yayın organlarına yansıdığına göre, Lübnanlı Dürzi lider Velid Canbolat Temmuz ayının ikinci yarısında İstanbul'u ziyaret etti. İstanbul'da kaldığı üç gün boyunca gazetecilerle köşe kapmaca oynayan Velid Canbolat, gezisinin gerçek amacını ve İstanbul'daki temaslarını gizlemek için gezisine değişik kılıflar geçirmeye çalıştı. Ancak, basına da yansıyan bazı görüşmeleri, bu gezinin arkasında çok önemli bazı planların yattığını gösteriyor.

21 Temmuz 1989 tarihli Hürriyet gazetesi, Canbolat'ın gezisi ile ilgili haberinde şunları belirtiyor: "Lübnanlı Dürzilerin lideri Velid Canbolat'ın... gerçekleştirdiği esrarengiz İstanbul ziyaretindeki gerçek amacının, uluslararası terör konusunu Türk yetkililerle görüşmek olduğu anlaşıldı. Dürzilerin lideri, dün akşam Şam'a hareketten önce kaldığı Sheraton'daki odasında, Terörle Mücadele Daire Başkanı Mete Altan ve İstanbul Siyasi Şube Müdürü Vedat Cem ile başbaşa 45 dakika görüştü. Görüşmenin ağırlık merkezinin ise, PKK ve eylemleriyle, bu terör örgütüne karşı alınması gereken önlemler olduğu öğrenildi."

Aynı konuya ilişkin olarak, 23 Temmuz 1989 tarihli 2000'e Doğru dergisi de şu görüşlere yer veriyor: "...Öte yandan son günlerde Dürzi lideri Velid Canbolat da devreye girmiş görünüyor. PKK ile arası iyi olan Şam'ın müttefiki, ülkesinde hatırı sayılır bir konumda bulunan; PKK'ya son derece sıcak bakan Canbolat'ın İstanbul'a 'balayı yapmaya' gelmediği açık. Özellikle Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanı Mete Altan ve İstanbul Siyasi Şube Müdürü Vedat Cem'le Sheraton otelinde 45 dakika görüşmesi de bu çağrışımı yapıyor. Gene milisleri arasında bol miktarda Mardin-

Urfa'dan gelme genç bulunan Dürzi liderinin Türkiye'ye PKK'ya karşı nasıl bir plan içinde hareket edeceği merak konusu. Sadece istihbarat bilgileri mi, askeri önleme hareketi mi yoksa kamplara baskın türünden ortak operasyonlar mı? Para karşılığında İsrail'in Lübnan işgaline izin veren, Libya'ya savaşçı sağlayan Dürzi lideri Türkiye'ye neden aynı şeyi yapmasın ki?..."

Sömürgeci Türk devletinin baş sorununun Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olduğu ve bu mücadeleyi bastırma çabalarında her yol ve yöntem başvurılmaktan kaçınılacağı açık bir gerçektir. Yine, Türk sömürgecilerinin, ulusal kurtuluş mücadelemizin Lübnan alanından yararlandırılması üzerinde hassasiyetle durduğu ve bu alandaki güçlerimizi alandan söküp çıkarmak için geçmişten beri yoğun çaba harcadığı bilinmektedir. Alandaki güçlerimize darbe vurmak için birçok komplo girişiminde bulunan ve her seferinde komploları boşa çıkarılan sömürgeciler, özellikle Suriye ile yoğun görüşmeler yapıp, Suriye'nin su sorununu bir koz olarak kullanarak sonuç almaya da çalışmışlardır. Son dö-

nemlerde Türk Dışişleri Bakanlığı'nın bu amaçla Suriye'ye bir ziyaret yaptığı kamuoyunca bilinmektedir. Bu görüşmenin hemen ardından Lübnanlı Dürzi lideri Velid Canbolat'ın Türkiye'ye bir gezi düzenlemesi ve Terörle Mücadele Daire Başkanı ile görüşme yapması bu açıdan önem kazanıyor. Kendi varlığının önkoşulu olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ezmeyi gören sömürgecilerin ülke zemininde yoğun operasyonlara girişmenin yanı sıra yurtdışı alanlarda da komplo ve saldırılarına yoğunluk kazandırarak isteyeceği açıktır. Amaçlarına ulaşmak için ise, mad-di-siyasi hiçbir tavizden kaçınmayacaktır.

Bu gerçekler temelinde ele alındığında, Türk sömürgecilerinin Lübnan'da mücadelemize karşı girişeceği saldırılarda bu alan güçlerinden destek alma çabası içinde olduğu son gelişmelerde daha da netlik kazanmıştır. Sömürgecilerin, Lübnan alanında önemli bir güç olan Dürzilerden, ulusal kurtuluş güçlerimize karşı savaşında destek almaya çalıştığı görülmektedir. Bu, Türk sömürgecilerinin karakterinin ve içinde bulunduğu çıkmazın bir ürünüdür.

Ancak, sömürgecilerin bu hedeflerine ne ölçüde vardıkları, Dürzi lideri Canbolat'la yaptıkları görüşmelerde ne gibi katarlara ulaştıkları önümüzdeki dönemde netlik kazanacak bir durumdur. Birçok gücün cirit attığı, grupsal, aşiretsel, dar siyasal çıkarlar için birbir telden siyaset cambazlığının bir gelenek haline geldiği, en yüce değerlerin dahi haraç-mezaç satışa sunulmaktan kaçınılmadığı Ortadoğu siyaset pazarında dönen dolapların Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi açısından neler getireceğini yakın gelecekteki gelişmelerden anlamak mümkün olacaktır.

İngiltere-"Güvenlik ve Çatışma Konuları Araştırma Merkezi":

"Türkiye Güneydoğu'daki güvenlik problemini halledemedi"

Kuzey-Batı Kürdistan'daki gelişmeler dünya çapında giderek daha fazla ilgi merkezi olmaya başladı. Yeni dönem silahlı mücadelemizin başladığı 15 Ağustos 1984 tarihinden beri sürekli mücadelenin bastırılacağı umuduyla yaşayan birçok çevre, 1989 yılı başından bu yana yaşanan gelişmelerle artık bu mücadelenin durdurulamayacağını görmeye ve itiraf etmeye başladı. Türk sömürgeci egemenliğinin Kürdistan'daki iflası artık uluslararası çeşitli çevrelerde de dile getirilmeye başlandı. Gelişmelerden büyük ürküntüye kapılan emperyalist güçler Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi ve ulaştığı boyutlar üzerine peşpeşe araştırmalar yapmaya ve raporlar yayınlamaya giriştiler. Bir süre önce kamuoyuna yansıyan CIA raporunun ardından bu kez de İngiltere'de bir araştırma merkezi Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ulaştığı boyutlar ve TC'nin iflası konusunda bir rapor yayınladı.

İngiltere'de büyük bir itibara sahip olduğu belirtilen "Güvenlik ve Çatışma Konuları Araştırma Merkezi" yaptığı inceleme sonucu, Türk hükümetinin "Güneydoğu"da güvenlik problemini halledemediğini açıkladı. 9 Ağustos 1989 tarihli Tercüman gazetesinde yer alan habere göre, incelemede ayrıca, Türk devletinin sorunun çözümü için bölgede ekonomik kalkınma çabalarına giriştiği, bu amaçla GAP çerçevesinde yatırımlara başladığı, fakat "Güneydoğu'da fukaralığın Türkiye'nin diğer bölgelerin-

den daha fazla kendini hissettirdiği" görüşüne yer veriliyor. Raporda ayrıca, "Hükümetin Kürt kökenli halkın çoğunlukta olduğu bu bölgede bir türlü güvenlik problemini halledememesi üzerine, 1985 yılında, daha önce dünyanın başka yerlerinde benzer hareketler karşısında da uygulanmış olan bir yöntemle başvurulduğu ifade edilerek 'köy korucuları'ndan bahsedildi." Köy koruculuğuna karşı mücadeleye de geniş yer verilen raporda, emperyalizmce geçmiştten beri terörist olarak lanse edilmeye çalışılan PKK hareketinden bu kez "Kürt milliyetçisi bir hareket" olarak söz ediliyor. Bu, gelişen mücadele karşısında emperyalizmin yeni taktikler geliştirme çabasının bir ifadesi oluyor. PKK'nin halk desteğine sahip olduğu da belirtilen raporda, 1987 Nisan'ı ile 1988 Nisan'ı arasında Irak'ın Kürtlere karşı 67 defa zehirli gaz kullandığına da işaret ediliyor.

Emperyalist ülkelerin Kürdistan'daki gelişmeler karşısında duydukları tedirginlikten dolayı yeni yöntem arayışlarına girişme çabalarının bir ifadesi olarak peşpeşe girilen bu tür araştırmalar Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin imha edileceği yolundaki beklentilerin iflas ettiğini ortaya koyuyor. Bu tür gelişmeler de gösteriyor ki, ulusal kurtuluş mücadelemiz artık tecrit çemberini kırmış ve dünya siyasi gündemine her gün daha da yakıcı biçimde girmeye başlamıştır.

Kürdistan'da Türk ordusunun vahşet örnekleri

“Yüreğimizi yaktılar, boş yere öldürdüler onları”

Yoncalı köyünde 18 Temmuz 1989 günü kendi tarlalarında çalışıyorlarken bir operasyon birliği tarafından silahla taranarak öldürülen ve sonra da cesetleri tanınmasın diye yakılan iki köylüden Sabri Orhan'ın annesi cesedin başında ağıtlar yakarken, “Oğlumun hesabını sorun... Yüreğimizi yaktılar, boş yere öldürdüler onları” diyordu. Diğer taraftan Bünyamin Orhan'ın karısı ve kızlarının yanmış kemiklere bakarak acılar içerisinde yükselen feryatları yükseliyordu.

“İki köylü ellerindeki çuvala yaklaştıkça, rüzgarın da etkisiyle yanık et kokusu etrafı sardı. Köylüler, ‘İşte önce öldürüldü, sonra kuru otlarla yakılan Sabri ve Bünyamin’den kalan kemik parçaları’ dediler. Çuvaldan iri, uzun kemik parçaları ve kısmen yanmış bir ayak çıktı. Yanık et kokusu artık dayanılmaz bir hal almıştı” şeklinde gördükleri manzarayı anlatan Günaydın muhabirlerinin olayın gelişimini sordukları İsmail Orhan (Yoncalı köyünden), olayı şöyle anlatıyor:

“18 Temmuz günü komando ve jandarmadan oluşan güvenlik güçleri, Süvari Halil Geçidi’ndeki yaylamıza doğru gelmeye başladılar. Daha önce köyde meydana gelen bir kavga nedeniyle aranan ve bu nedenle silah taşıyan Bünyamin Orhan kaçmaya başladı. Bünyamin’i bir derede sıkıştıran güvenlik kuvvetleri, daha sonra onu ölü olarak ele geçirdiler. Her taraftan kurşun yağıyordu. Bu arada diğer yayladan ot biçmeye gelen

Korkunc iddia: KAN ağlatıyor

Operasyon birliği komutanı Ahmet Korkmaz öldürülen köylülerin “PKK’li” olmadıklarını anlayınca olayı gizlemek istemiştir. Bunu Yoncalı köylüleri şöyle anlatıyorlar:

“İki köylümüz öldürüldükten sonra cesetlerini asker aldı. İstedik, bize vermediler. Ertesi gün iki asker gelerek köyümüzden bir kazmayla iki kürek istedi... Tarladaki otlarımız ateşe verilmişti. Altına da Bünyamin ve Sabri Orhan’ın cesetlerini koymuşlardı.”

lı-çocuk demeden kurşuna dizerek, işkenceden geçirerek katlediyor.

Olayın cereyan ettiği günlerde, Türk basınında yer alan açıklamaya ise, “Teröristlerle çıkan çatışmada, 4 terörist ölü olarak ele geçirildi” şeklindeydi.

Başka bir olay; Uludere’nin Şenoba köyünde cereyan etti. Köy korucuları, 11 yaşındaki bir çocuğu “teröristtir” diye dağa götürüyorlar öldürmek için. Üstegmen “insafa” gelip, “çok küçük” deyince çocuk kurtuluyor.

Kemerli köyünden 10 yaşındaki Mahmut Yaşar, kardeşiyle birlikte hayvan otlatmaya gider. Bir ara kendisi bir ağacın, kardeşi ise diğer ağacın altında uzanıp dinlenirken, jandarmaların açtığı ateşle vurularak ölür. Kardeşi ise kaçıp kurtulmayı başarır. Olay üzerine Mahmut’un babası karakola gider. Olay önce inkar edilir, sonra da, “Kazayla oldu kusura bakmayın” denilerek, doktor ve savcının “kaza raporu” verilen ceset teslim edilir.

Diğer bir örnek: “Buralarda (Uludere çevresi) bu tür kazalar çok. İbrahim Savaş ve Yusuf Gün de ‘kaza’ kurbanlarından. İbrahim’i bir gece evinden gelip almışlar taksiyle. Sabah, Dalga mezarasının yakınında üzerinde silahla ölüsü bulunmuş. Raporu hazır: Çatışmada ölü olarak ele geçirildi.” (2000’e Doğru, 30.7.89)

Abdurrahim Kılıç 10 yaşında bir çocuk. Bir gün annesiyle birlikte keçi otlatmaktan dönerken, askerler yolunu keserek, “teröristleri” görüp görmediğini sorarlar. “Görmedim” deyince, hemen yaka-paça yere yatırılarak ayaklarından vurulur. Aynı gün işinden dönerken, 19 yaşındaki Abdülselem Ot da kurşunlanarak yaralanır. Sonra Midyat Tugayı’na götürülür.

yaşanan olaylardan sadece birkaçı; daha doğrusu basına sızabilen örneklerdir.

Türk ordusu, Kurtuluş Ordumuzdan darbeler aldıça, çığnılarak terörünü tırmandırıyor ve sivil halktan intikam alıyor. Savaşamayan, can çekişen ve Kürdistan batağında cırpınan faşist Türk ordusu, silahsız ve savunmasız insanlarımızı katlederek hırsını alıyor; daha sonra da katlettiklerini “çatışmada ölü olarak ele geçirilen teröristler” olarak basına açıklıyor.

Sömürgeci egemenliğin her şeyi olan faşist ordu, bu vahşet uygulamalarıyla Kürdistan’da kin, nefret ve acımasız intikam tohumları ektir. Bu tohumlar kısa sürede yeşerip boy vermektedir. Nitekim, yukarıda örneğini verdiğimiz 10 yaşındaki Mahmut Yaşar’ın öldürülmesini kabullenemeyen ablası ve amcasının kızı, faşist katliamcı Türk ordusundan intikam almak amacıyla dağlara çekilerek ARGK saflarına katıldılar. Bu örnekten de görüldüğü gibi, Kürdistan halkı artık acısını ve kinini içine gömmemekte ve bunu sömürgeci egemenliğe kusmak için kendi Kurtuluş Ordusuna katılmaktadır.

Zafer; acıların acısını çekmekten, hep gözyaşı dökmekten yorulan, tarih boyunca yaşam içinde ölümü yaşamaktan bıkan; fakat artık uyanarak bin yılların utanç verici köle yaşamına dur diyen ve bunun için de sömürgeciliğin, tüm bir emperyalist dünyanın korkulu rüyası olan PKK önderliğinde ayağa kalkarak isyan eden Kürdistan halkının olacaktır.

Sabri Orhan'ın annesi, oğluna ağıtlar yakıyor...

Sabri Orhan ellerini havaya kaldırarak komando askerlerine yaklaştı. Sabri’yi tekme ve dipçiklerle yere düşürüp sonra taradılar.” (Günaydın, 31.7.89)

Aynı olayda, Şehmuz Orhan dayakla öldürüldü, daha sonra cesedi bulunan diğer bir köylünün ise adı açıklanmadı. Bir de olay yerinde bulunan diğer bir kız çocuğu yaralandı. Olayda kaybolan başka köylüler de var.

Cesetler bu şekilde yakıldık-tan sonra toprağa gömülüyor. Yanmış bir kol ve bacak ise dışarıda unutuluyor. Yoncalı köylüleri, yanık ceset parçalarını kanıt göstererek dava açtılar. Olay, iğrenç olarak değerlendirilerek, büyük nefretle karşılandı.

Türk ordusunun vahşeti kol geziyor. Sömürgeciler sıradan insanlarımızı, kadın-erkek yaş-

BERXWEDAN

ABONE FİŞİ

Adı, Soyadı: .....

Adres: .....

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

☐

Almanya dışı:

DM 35

☐

1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60

☐

Almanya dışı:

DM 70

☐

Abone Hesap Numarası:

BfG. - Bonn

Konto Nr: 1205242100

BLZ: 38010111

Yazışma Adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 1531

5300 Bonn 1

Not: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

BERXWEDAN OKUYUCULARI VE DAĞITICILARINA;

Gazetemiz Berxwedan’a abone olma, abone bulma kampanyasına güçlü katılım!

Gazetemizi en geniş çevrelere en erkenden ulaştırmak için gücümüzü seferber edelim!

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £
İsviçre 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

CEZAEVİ DİRENİŞLERİ SÖMÜRGEÇİLİĞİ MAHKUM EDİYOR, TOPLUMU ÖRGÜTLEYİP AYAĞA KALDIRIYOR

Baştarafı 1. sayfada tutulması ve girişilen saldırı sonucu **Mehmet YALÇINKAYA** ve **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** yoldaşların şehit düşmesi, onlarca savaş esirinin de ağır yaralanması bardağı taşıran son damla oldu. Ölüm sınırındaki savaş esirlerinin havasız taşıtlarda zincire vurulmuş olarak 15 saatlik yolculuğa tabi tutulup Aydın Cezaevi'ne nakledilmeleri, bununla da yetinilmeyerek dayaktan geçirilip iki savaş esirinin kanına girilmesi, toplumdaki sıradan insanlara varıncaya kadar büyük bir dehşet ve nefretle karşılandı. Birçok cezaevinde açlık grevinde bulunan devrimci tutuklular ve savaş esirleri direnişlerini ölüm orucuna dönüştürürken, ilk kez adli tutuklular da direnişlerle dayanışma içine girerek açlık grevlerine giriştiler. Bu durum, direnişleri bir avuç militanın siyasi eylemi olarak niteleyip toplum desteğinden mahrum bırakmaya çalışan sömürgecilere verilmiş en anlamlı cevap oldu. Cezaevi direnişi, etrafında örülmek istenen çemberi kırarak toplumdaki sıradan insanlara varıncaya kadar geniş çevrelere nüfuz etti; onları sömürgeci-faşist uygulamalara karşı harekete geçirdi.

Nitekim, iki savaş esirinin insanlıkdışı bir biçimde katledilmesi, başta basın yayın organları olmak üzere, aydınlar, sanatçılar ve diğer kesimlerde de yoğun tartışmalar ve tepkilere yol açtı. Dört bir tarafta analar, kardeşler, gençler protesto eylemlerine giriştiler, yurtiçi ve yurtdışında sömürgeci Türk devleti bugüne kadarki en büyük tecritlerinden birini yaşadı, mahkum edildi. TC'nin has uşakları dahi bu cinayetleri meşru gösterecek gücü bulamadılar kendilerinde. Kısacası, son cezaevi direnişi TC'yi siyasi ve insani olarak mahkum etti, kamuoyu nezdinde asla silinmeyecek katil damgasını alına vurdu; büyük bir prestij kaybına uğrattı. Avrupa kamuoyu nezdinde yüzüne geçirmeye çalıştığı demokrasi ve insan hakları savunucusu maskesini yerle bir etti. TC, bu şoku kolay kolay atlataamayacaktır.

Diğer taraftan, cezaevleri direnişi etrafında Kürdistanlı ve Türkiyeli emekçiler, devrimciler, demokratlar en büyük kenetlenmeyi yaşadılar. Kürdistan ulusal kurtuluş savaşçıları Türkiye halkını da uyandıran, harekete geçiren ve örgütlenmeye çeken bir kıvılcım oldular. Yoldaşlarımızın akan kanları şovenizm dalgasını yıkan, enternasyonalizmin tohumlarını besleyen bir sele dönüştü; kendine insanım diyen herkesi bir cephede bütünleştirdi.

Sömürgeci-Türk yetkilileri katlettikleri yoldaşlarımızı, "idama ve müebbet

çarptırılmış PKK'liler öldü" şeklinde kamuoyuna duyurmakla, kamuoyu tepkisini hafifletebileceklerini, şovenizm zırhının onları koruyabileceğini sandılar; ama yanlışdılar. Bu yaklaşım, insanlıkdışı ve kabul edilmez olarak nitelendirilip, zerrece insani öz taşıyan herkes tarafından mahkum edildi. Bu gelişmeler, her türlü çarpıtma, baskı ve şovenizm dalgasına rağmen toplumdaki insani ve ilerici değer yargılarının altedilemediğini ve sömürgecilerin bu yargıların lanetinden kurtulamayacağına gösterdi. Kürdistan halkına karşı girişeceği katliamlarda toplum tepkisini frenleyebileceği yanılgısını taşıyan sömürgeciler bu kez yanıldıklarını gördüler. Türkiye toplumu geçmişin ölü toprağını üzerinden silip atmaya, silkinip uyanmaya başlamıştır. Ve bu uyanışta Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin etkileri büyük rol ve öneme sahiptir.

Mehmet YALÇINKAYA ve **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** yoldaşların şehit düşmeleri ile en üst boyuta sıçrayan cezaevi direnişleri sömürgecilere cezaevi politikalarında da geri adım attırmayı başardı. 1 Ağustos Genelgesi'nin 1. yıldönümüne de rastlayan direnişin ulaştığı boyutlar, 1 Ağustos Genelgesi etrafındaki tartışmaları hızlandırdı. Bu genelgenin insanlık ve çağdışı karakteri gözler önüne serilerek, değiştirilmesi veya kaldırılması yolundaki talepler arttırıldı. Cezaevleri direnişini kırmakta çaresiz kalan sömürgeciler, toplumun da artan baskısı ile genelgenin bazı maddelerinin değiştirilerek, Avrupa'daki genelgeler düzeyine çıkarılacağı sözünü verdiler. Bu sömürgeciler açısından atılmış önemli bir geri adım niteliğindedir. Sömürgecilerin zindan direnişçileri karşısında diz çökmesinin belgesidir.

Ancak, savaş esirleri ve devrimci tutsaklar verilen vaadleri yeterli bulmayarak direnişlerini sürdürmektedirler. Birçoğu ölüm sınırına gelmiş bulunan savaş esirlerinin direnişi sürdürmedeki kararlılığı sömürgecileri büyük bir çıkmaz içine sokmuştur. Bizzat "Adalet" Bakanı katil Oltan Sungurlu, basına yaptığı açıklamalarda, "Cezaevleri üzerinde inisiyatif kuramıyoruz, çözüm bulamıyoruz, çaresiziz" demiştir. Bu sadece cezaevleri politikasında ve savaş esirleri karşısında içine düşülen bir çaresizlik değil; sömürgeci TC'nin tüm toplum, devrimci-ilerici güçler ve ulusal kurtuluş mücadelemiz karşısında yaşadığı bir çaresizliktir; çözümsüz bir bunalımdır.

Sömürgeci-faşist Türk devleti içine düştüğü bu bunalımdan çıkış yolu bulamayacak; döktüğü kanlarda boğulacaktır.

PKK-Avrupa Temsilciliği imzasıyla kamuoyuna dağıtılan 07.08.1989 tarihli bildiriği yayınlıyoruz.

Savaş esirlerine yönelik katliam girişimi: 2 savaş esiri şehit oldu, onlarcası yaralı

Sömürgeci-faşist Türk devletinin savaş esirleri ve devrimci tutuklulara yönelik baskı ve imha politikası boyutlanarak sürüyor. 3 Ağustos günü, Eskişehir Cezaevi'nde ölüm orucu direnişinde bulunan savaş esirleri ve devrimci tutsakları Aydın ve Nazilli cezaevlerine zorla sürgün eden sömürgeciler, giriştikleri saldırıda, idam cezasına çarptırılmış bulunan PKK'li savaş esiri **Mehmet YALÇINKAYA** ile davası henüz sürmekte olan PKK'li **Hüseyin Hüsnu EROĞLU**'nu katlettiler. Aynı saldırıda, **Şerif Sümer**, **Ersin Keleş**, **Fuat Baysal**, **Faruk Korkmaz** ağır olmak üzere 20 savaş esiri de yaralandı. Yaralananlar arasında bulunan **Fuat Kav**, **Mustafa Gezgör**, **Erkan Uzun**, **Ali Oruç**, **Cevdet İnak**, **İbrahim İnak**, **Metin Aslan**, **Seyfettin Aluş**, **Hüsnu Altun**, **Hasan Şerik**, **Medeni Gürgen**, **Ahmet Kaya** ve **Ahmet Çapan**'ın sağlık durumlarının da ciddi olduğu bildiriliyor.

Kamuoyunun da bildiği gibi, Haziran ayı ortalarında Eskişehir E Tipi Cezaevi'nde iki tünel bulunduğu gerekçesi ile devrimci tutsakların her türlü insani hakları ve yaşam olanakları gaspedilmeye başlanmış; tünel bahanesiyle "1 Ağustos Genelgesi" hükümleri yürürlüğe konulmaya girişilmiştir. Bu yönelim karşısında, direnişler pahasına elde ettikleri haklarını korumak için 280 savaş esiri ve devrimci tutsak 29 Haziran'da açlık grevi eylemine başlamışlardır. Eskişehir Cezaevi'ndeki direniş kararlıca sürdürülerek 32. gününde ölüm orucuna dönüştürülmüş; direniş diğer cezaevlerinde de yankısını bulmuştur. Eskişehir direnişi ile dayanışma içinde olduklarını göstermek ve 1 Ağustos faşist genelgesini protesto etmek için, Ceyhan, Maraş, Nazilli, Buca, Malatya, Diyarbakır, Urfa, Elazığ, Aydın, Antep, Mamak, Ergani, Mardin, Kayseri, İskenderun cezaevlerinde siyasi ve diğer binlerce tutuklu açlık grevlerine başlamışlardır. Zindanlardaki direniş, dışarıda da yankısını bulmuş; Ankara, Adana, İskenderun gibi birçok merkezde tutuklu yakınları ve ilerici çevreler açlık grevleri, mitingler, yürüyüşler düzenleyerek zindan direnişçilerinin yanında olduklarını göstermişlerdir.

İçerde ve dışarıda yükselen bu tepkilere karşı faşist ve insanlıkdışı tutumunu sürdüren sömürgeciler, açlık grevinde bulunan savaş esirlerine tuzlu ve şekerli su verilmesini de engelleyerek toplu katliam hazırlığına girişmişlerdir. Durumu ağırlaşan savaş esirlerini hastanede çifte zincire vurmaya kalkışarak işkencelerini burada da sürdürmüşlerdir. Bu koşullarda tedaviyi reddeden savaş esirleri, ölümü göze alarak direnişlerini kararlılıkla sürdürmüşlerdir. Bu arada, **Şükrü Göktaş**, **Sebahattin Selim Erkan**, **Nail Koç** ve **Mazlum Çiçek** isimli savaş esirleri, açlık grevi sonucu beyin hücrelerinin hasar görmesi nedeniyle komaya girmişlerdir.

Ölüm sınırına gelip dayanan savaş esirleri ve devrimci tutsakların insani hak ve taleplerine kulaklarını tıkayan sömürgeciler, bununla da kalmayarak baskı ve işkenceleri yoğunlaştırmış; tutsakları fiziki olarak imha etme yolundaki çabalarını arttırmışlardır. En temel insani gereksinimleri "siyasi talepler" olarak niteleyen "Adalet" Bakanı, "Açlık grevleri siyasi amaçlıdır. Kamuoyu oluşturup hükümet üzerinde baskı kurmak istiyorlar" şeklinde demec vermek hakkını kendisinde bulabilmiştir. Bu demec, ölüm orucu eyleminde bulunan savaş esirleri ve devrimci tutsaklara saldırı için bir sinyal olmuş, karşı-devrim güçleri harekete geçmekte gecikmemişlerdir. Bir ayı aşkın süre devam edip ardından ölüm orucuna dönüştürülen eylemde sağlık durumları kötüleşen ve birçoğu ölüm sınırına gelip dayanan savaş esirleri bu koşullarda sürgüne tabi tutulmuşlardır. 280'i ölüm orucu eylemcisi olmak üzere 320 tutuklu ve hükümlü dayak ve işkenceyle Eskişehir Cezaevi'nden alınıp değişik cezaevlerine nakledilmeye başlanmıştır. Vücutları son derece yıpranmış olan savaş esirleri havasız taşıtlarda üstüste yığılarak yolculuk ettirilmiştir; Aydın Cezaevi'ne varıldığında birçoğu ölümle burun buruna gelmiştir. Bu koşullardaki savaş esirlerinin tedavisini talep eden Aydın'daki savaş esirlerinin bu insani taleplerine sopalar ve coplarla karşılık verilmiş; tüm tutuklu ve savaş esirleri işkenceden geçirilmiştir. Bu alçakça saldırı sonucu durumları vahimleşen savaş esirlerinden **Mehmet YALÇINKAYA** ile **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** şehit olmuş, onlarca yoldaş da ağır yaralanmıştır.

Sömürgeci-faşist Türk devletinin toplumsal direniş odaklarını ezme ve katıksız bir faşist diktatörlüğü hakim kılma politikasını başarıya ulaştırmak için en çok yöneldiği direniş odaklarından birisi cezaevleridir. 12 Eylül faşist cuntası ardından savaşın en kızgın yaşandığı mevzilerden biri olan cezaevleri, geçen süreç içinde bu konumunu sürekli yaşattı. Devrimciler, en çok donanımsız ve en ağır baskılar altında oldukları zindanlarda her dönemde direniş bayrağını en yükseklerde dalgalandırmayı bildiler ve bu konumuyla cezaevleri, devrimci direnişin ve kitlelerin düzene karşı muhalefetinin öncülerinden olma konumunu sürekli yaşattı. Devrim mücadelesindeki bu canalıcı öneminden dolayı sömürgeciler bu direniş kalelerini teslim almak için dünyada eşi görülmemiş baskı ve sindirme yöntemlerini başvurdular ve halen de bunlara yeni yeni yöntemler eklemektedirler. Pişmanlık Yasası ile devrimcileri davalarından vazgeçmeye zorlayan sömürgeciler, direnişte kararlı olanları teslim almak için her türlü işkence, tehdit, sürgün politikalarını uygulamakta; yer yer cinayetler işlemektedirler. Bugüne kadar cezaevlerinde katledilen devrimcilerin sayısı birkaç yüzü bulmuştur.

Ancak tüm bu insanlıkdışı saldırılara rağmen devrimcilerin davalarına bağlılığı sonuna kadar sürdürerek direnişte karar kılmaları sömürgecileri çılgına döndürmekte; toplu imhaları öngören planlar yürürlüğe konmaktadır. "1 Ağustos Genelgesi" adı ile 1988 yılında yürürlüğe konulan faşist yaptırımlar bu planların en somutlaşmış biçimidir. Zindanlardaki savaş esirleri ve devrimci tutsakların her türlü insani, siyasi, hukuki haklarını gaspeden "1 Ağustos Genelgesi", zindanlar üzerinde katmerli bir faşist uygulamayı öngörmekte, tutukluların siyasi ve insani tükenişlerini hedeflemektedir. Her türlü insani değere yabancı böylesi bir genelge elbetteki zindan direnişçilerince reddedilecek, kan ve can pahasına elde edilen kazanımlar korunmaya çalışılacaktır. İşte, 1988 yılı Ağustos'undan bu yana zindanlarda peşpeşe patlak veren açlık grevi ve ölüm orucu direnişleri bu haklı ve insani amacı gütmektedir. Sömürgeciler ise, sık sık hak gasplarına yönelerek, "1 Ağustos Genelgesi" hükümlerini uygulamaya koymaya çalışarak, savaş esirleri ve devrimci tutsakları teslim alma ya da hiç olmazsa fiziki olarak yıpratıp tümüyle etkisiz kılma hedefini gütmektedirler. Tutukluların önünde yalnızca iki yol bırakılmıştır. Ya her türlü siyasi ve insani değerlerinden vazgeçip, ihanet edecek, ya da adım adım ölüme gideceklerdir. Savaş esirleri ve devrimci tutsaklar bu konudaki kararlılıklarını en net biçimde ortaya koymuşlardır, hiçbir gücün onları davalarından ve direnişten vazgeçiremeyeceğini göstermişlerdir.

"1 Ağustos Genelgesi"nin 1. yıldönümünde kanla sulanan cezaevlerindeki direniş, savaş esirleri ve devrimci tutsakların direnme kararlılığının en somut ifadesidir. Sömürgeci-faşist Türk devleti kaybettığı otorite ve gücünü katliamlarla yeniden tesis edebileceğini sanmakla en büyük yanılgısını yaşıyor. Dışarıdaki direniş karşısında yenilgiye mahkum olan sömürgeci egemenlik zindan direnişleri karşısında da yenilmiştir. Savaş esirlerinin bu yolda akan kanları sömürgeciliğin iflasının en büyük belgesidir.

Diyarbakır zindanındaki direnişleri ile sömürgeciliğin en büyük korkusu olan savaş esirlerini sürgüne tabi tutmakla; sömürgeciler, direnişi önleyebileceklerini sanıyorlardı. Ama PKK'li savaş esirleri gittikleri her alana direnme geleneklerini de birlikte götürdüler ve tüm zindanları direnişin yıkılmaz kaleleri haline getirdiler. Diyarbakır'da üç kibrit çöpünün alevinde yakılan ateş, bugün Eskişehir'de, Aydın'da, Ceyhan'da, Çanakkale'de, Bayrampaşa'da ve diğer cezaevlerinde Türkiyeli devrimci-demokratların direnişleri ile bütünleşerek bir yangına dönüşmüş bulunuyor. Bu öylesine bir yangındır ki, ateşiyle sadece zindanları değil, tüm Türk ve Kürt toplumunu ayağa kaldırıyor, örgütlüyor ve faşist Türk devletine karşı mücadeleye çekiyor. Zindan direnişleri etrafında Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadele kardeşliği şekilleniyor, güçleniyor ve sömürgeci-faşizme korku salıyor.

Sömürgeciliğin son saldırısında şehit düşen **Mehmet YALÇINKAYA** ve **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** yoldaşlar yaşamları boyunca direniş bayrağını onurla taşıdılar. Davalarına ve halka bağlılığı bir ilke edindiler. Onlar, zindanlardan başlatılarak tüm topluma egemen kılınmak istenen faşist hegemonyayı kabul etmeyecek bu uğurda can bedeli bir direniş verdiler. Direnişleri ile Türkiye ve Kürdistan halklarının kurtuluş yolunu aydınlatıldılar. Girdikleri son direniş eyleminde yine boyun eğmezliğin en yüce örneğini sergileyerek şehitler kervanındaki onurlu yerlerini aldılar. Onlar, **Mazlum DOĞAN**, **M. Hayri DURMUŞ** ve **Kemal PİR** yoldaşların başını çektiği zindan direnişçileri zincirinin birer yuce halkası oldular.

Mehmet YALÇINKAYA ve **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** yoldaşlar şahsında tüm zindan şehitleri ve direnişçilerine söz veriyoruz ki, döktüğünüz kanlar ve çektiğiniz acıların hesabı sömürgeci-faşist diktatörlükten misliyle sorulacaktır! Yaşam boyunca onurla taşıdığınız direniş bayrağı Türkiye ve Kürdistan halklarının ellerinde zafer burçlarına mutlaka dikilecektir! Hiçbir güç sizlerin uğruna ölüme göz kırpmadan yürüdüğü devrim davasının zaferini önleyemeyecektir!

—Yaşasın zindan direnişimiz!

—**Mehmet YALÇINKAYA** ve **Hüseyin Hüsnu EROĞLU** yoldaşlar ölümsüzdür!

—Kahrolsun sömürgeci-faşist Türk devleti!

PKK-Avrupa Temsilciliği
7 Ağustos 1989

TC'NİN KÜRDİSTAN'DAKİ KATLİAM GİRİŞİMLERİNE KARŞI PROTESTO EYLEMLERİ

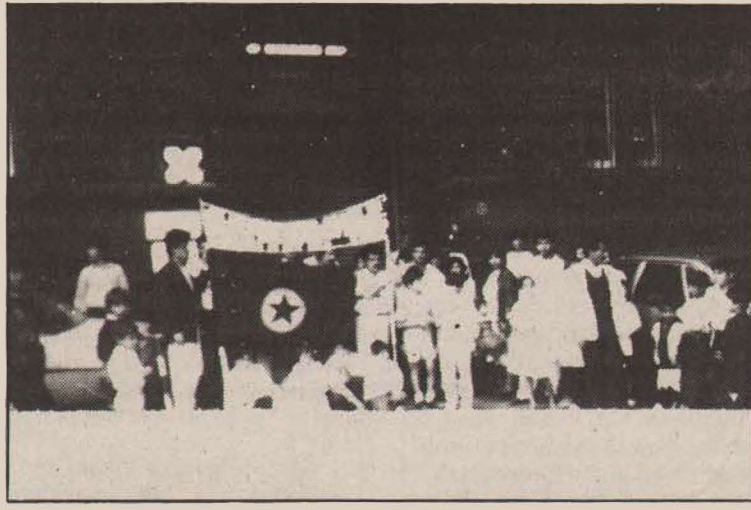
Baştarafı 1. sayfada
lislerin engelleme girişimleri boşa çıkarıldı. Yetkililer, 6 saat süreyle eylemlerini sürdüren yurtseverlerin taleplerini kabul etmek zorunda kalarak, eylemin amacını B. Almanya İçişleri Bakanlığı'na, Uluslararası Af Örgütü'ne ve basın-yayın kuruluşlarına duyurdular. Eylem haberi basın ve yayında yer aldı.

KÖLN: ERNK taraftarı olan 50'ye yakın yurtsever bir grup, Köln Türk Konsoloslugu önünde gösteri eylemi gerçekleştirdi. Polisin eylemi dağıtma girişimi sonuçsuz kaldı. Ayrıca polis kimlik tespiti girişimini başlatmak isteyince, yurtseverler gösteriyi yürüyüşe dönüştürdüler. Böylelikle polise geri adım atırıldı ve istemler de kabul ettirildi. 2,5 saat süren eylemde 700'e yakın bildiri dağıtıldı.

DORTMUND: Kadın ve çocukların da yer aldığı yaklaşık 50 kişilik bir Kürdistanlı grup Pamukbank Şubesi'ni işgal etti. Yurtseverler, eylem amaçlarını yazılı ve sözlü olarak yetkililere bildirdiler. Banka yetkilileri herhangi bir sorun çıkarmadan basın-yayını çağırdılar. Eylem alanına gelen yerel televizyon 10 dakikalık çekim yaptı. Westfälische Rundschau ve Ruhr-Nachrichten gazetelerinden gelen muhabirler, eylem hakkında bilgi alarak fotoğraf çektiler, röportaj yaptılar. Eylem Köln Radyosu'na, Tercüman ve Hürriyet gazetelerine de bildirildi. 25.7.1989 günü 2,5 saat süren eylem, amacına ulaşarak sonuçlandı. Eylemi, WDR Radyosu birkaç kez Almanca ve bir kez de Türkçe yayın bölümünde duyurdu. Eylem Hürriyet gaze-

eylemin amacına ilişkin bilgi aldılar. Basın-yayın organları muhabirlerine Yoncalı köyünde öldürülüp yakılan köylülere ilişkin de bilgi verildi. Çevreden toplanan kalabalık önünde bankaya ait bir Atatürk panosu ve TC bayrağı parçalanıp yakıldı. Eylemin amacını bildiren bir bildiri de okunduktan sonra 4 saat süren eylem sonuçlandırıldı. Taz gazetesi, eylemci Kürt çocukların fotoğrafıyla birlikte eylemi haber olarak verdi.

STOCKHOLM: İsveç'in Stockholm şehrinde, 30'un üzerinde ERNK taraftarı bir grup yurtsever, 25.7.1989 günü BM bürosunu işgal etti. Eylemde, İsveççe Botanlı kadın, çocuk ve erkeklerin direnişini gösteren fotoğraflı bildiri dağıtıldı. Yetkililer, yurtsever eylemcilerin taleplerini kabul ederek, BM Genel Sekreteri'ne konuyla ilgili bilgiyi teleksle iletiler. İskandinavya'ya yönelik yayın yapan merkezi radyo ile uzun bir söyleşi yapıldı. BM Genel Sekreteri'ne gönderilen metin bu radyodan da okundu. Stockholm'de yayın yapan radyo, eylem haberine genişçe yer verdi. Eylemin gerçekleştiği aynı binada bulunan Üçüncü Dünya Basın Merkezi'ne eylemin amacı, Kürdistan tarihi ve ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü düzeyi hakkında bilgi verildi. BM bürosu temsilcisi, Kürdistan'daki durumu BM'nin tüm büro ve şubelerine duyuracaklarını ve bundan sonra Kürdistan'la ilgili program da yapacaklarına ilişkin söz verdi. Eylem, güçlü bir şekilde kamuoyuna duyurulurak, büyük bir başarıyla sonuçlandırıldı.

AACHEN CEZAEVİ ÖNÜNDE GÖSTERİ

50 kişilik ERNK taraftarı bir grup, 13.7.1989 günü, Aachen Cezaevi'nde tutuklu bulunan Kürt politikacı Mustafa Erbil'le görüşmek amacıyla bir gösteri eylemi yaptı.

Aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu yurtseverler, cezaevinin giriş kapısında oturarak sloganlar attılar. Ayrıca eylem amacını dile getiren bildirilerin de dağıtılması çevredeki kitlenin ilgisine yol açtı. Alman kitlenin eylemcilerin başında ilgiyle toplanması sonucu, yetkililer başta içine girdikleri duyarsızlığı bırakarak eylemle ilgilenmek zorunda kaldılar.

Cezaevi müdürü, savcılıktan

görüşme iznini alamadığını, dolayısıyla görüşürmenin mümkün olmadığını belirtince, yurtseverler taleplerinde ısrar ederek, eylemlerini sonuna kadar sürdüreceklerini belirttiler. Bunun üzerine, yetkililer bir kişiyi görüştüklerini bildirdiler. —Almanca olmak üzere— söylediler. Görüşme sırasında eylem daha da hareketlendirildi. Ayrıca yurtseverlerin diğer talepleri de yerine getirildi.

Eylem alanına gazeteciler de gelerek, eylemin amacına ilişkin bilgi topladılar. Daha sonra, eylem komitesi gazetecilerle bir de röportaj yaptı.

Eylem amacına ulaşarak sonuçlandı.

Stockholm'de ARGK ile dayanışma gecesi coşkulu geçti

15 Temmuz tarihinde Stockholm'de yapılan "ARGK ile Dayanışma Gecesi", İsveç devletinin gelenek haline gelen bas-kısı, teslimiyetçi-reformistlerin ve başı boş sürüşüne dönüşen anaför örgütlerin ittifakına, ortak anti propaganda ve bütün engellemelerine rağmen coşkulu geçti.

İsveç açısından ölü sezon olmasına ve işçi kesiminin tatilde olmasına ve işçi kesiminin tatilde olmasına rağmen 400'ü aşkın sloganlarla Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu ARGK'ye sahip çıktı, destek sundu, dayanışmasını göstererek 7000 kron da bağışta bulundu.

Gece şehitlere saygı duruşuyla başladı. Daha sonra Koma Serxwebûn korosu ve Herekol Folklor Ekibinin gösterileriyle süren gecede, Hunerkom'a mensup ozanlar, yurtsever kitleyi oldukça coşturdular. Botan'ı, Ararat'ı, Cudi ve Dersim'i onlara yaşattılar. Daha sonra, milisliği teşhir eden tiyatro sahneleri. Ve gece APO Hate Hilvanê türküsü eşliğinde salonda bulunan tüm yurtsever kitlenin halay çekmesiyle son buldu.

Tanışmak ve kaynaşmak için kır gezisi

(Viyana muhabiri) Avusturya-Viyana alanında KİB derneği 09.07.1989 tarihinde Viyana dışında "Kır gezisi" düzenlendi.

Kır gezisinin amacı, ulusal kurtuluş mücadelesini taniyan ve buna yakın olan taraftarların birbirleriyle kaynaşmaları ve tanışmalarının sağlanmasıydı.

Kır gezisine, 58 yurtsever katıldı. Sabah saat 10.00'da yola çıkılarak 11.00'de hedeflenen yere varıldı. Kır gezisi akşam saat 18.00'e kadar devam etti. Kır gezisindeki program, kitleyi istenilen düzeyde hoşnut kılarak, kişiler arasında kaynaşmayı sağladı. Program; kır gezisinden sorumlu arkadaşın güncel ve siyasi gelişmelere ilişkin konuşmasıyla başladı. Konuşmadan sonra yemekler yenildi; ardından da çay molası verildi. Çay molasından sonra, bilgi yarışması yapılarak, yarışma sonunda kazananlara hediyeleri verildi. Daha sonra davul-zurna eşliğinde kitlenin halay çekmesi oldukça güzel bir görünüm sağladı. En son olarak da çekiliş yapıldı ve çıkan hediyeler kitlenin ilgisini çekti.

14 Temmuz Ölüm Orucu Yıldönümünde seminerler

Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde 14 Temmuz Ölüm Orucu'nun yıldönümünde seminerler verildi. Yüzlerce Kürdistanlının katıldığı seminerlerde, Ölüm Orucu direnişinin, ulusal kurtuluş mücadelemizdeki önemi anlatılarak, bu eylemde şehit düşen önderler anıldı.

ERNK TARAFTARLARI KÜRDİSTAN'I TANITTI

Reims muhabiri

DAYANIŞMA FESTİVALİ

09.07.89 günü, Fransa'nın Reims şehrine 20 km uzaklıktaki bir yerleşim alanında Fransız Komünist Partisi'nin düzenlediği festivale ERNK taraftarları da katılarak yayın sergisi (stand) açtılar.

Cephe bayrağı altında açılan stand, oldukça ilgi gördü. ERNK taraftarları Fransızca bildiri ve Kürdistan Dosyası dağıtarak, birçok Fransız demokratiyle tanışma olanağını buldular ve onları Kürdistan konusunda bilgilendirdiler.

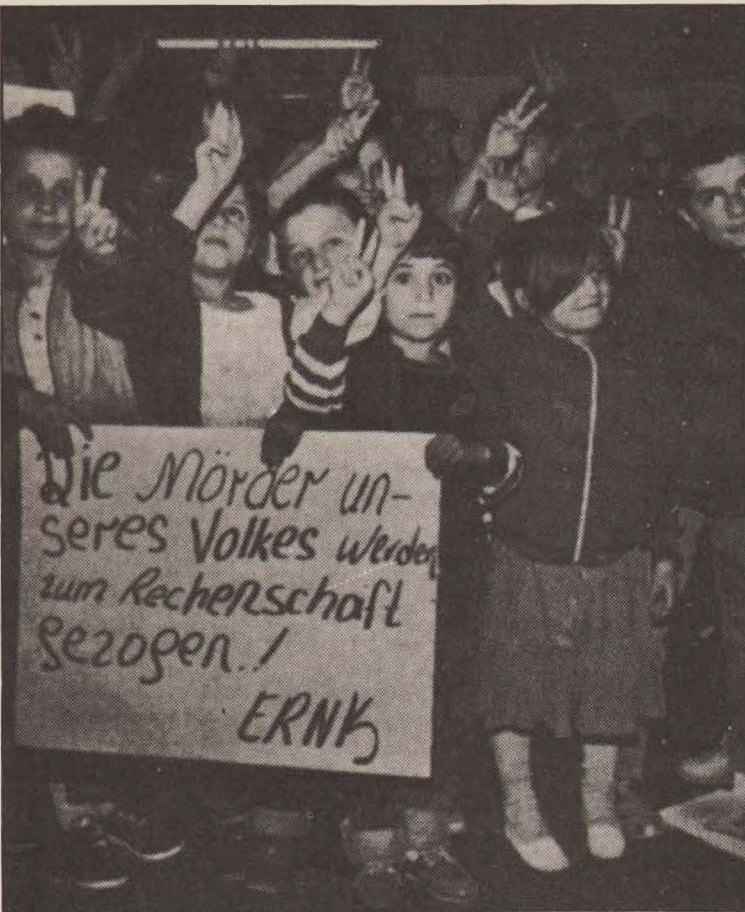
Bir ara stand başına gelen bir sivil polis şunları söyledi: "Siz her alanda olduğunuz gibi, burada da örgütlüsünüz. Ama sorumlunuz kimdir, söylemiyorsunuz. Fakat ben sizi teker teker çağıracağım..."

SEÇİM FESTİ

Avrupa Parlamentosu seçimleri öncesinde Fransız Komün-

nist Partisi'nin düzenlediği "seçim festi"ne ERNK taraftarları da katıldı. 2 gün süren festte ERNK taraftarları yayın standı açtılar. Yayın sergisi büyük ilgi gördü. Standı, alanın Belediye Başkanı da ziyaret etti. Kürdistan'la ilgili yayınların çok ilgisini çektiğini belirten komünist Belediye Başkanı, standın başındaki yurtseverleri kutladı ve Fransızca "Kürdistan Dosyası dergisine abone oldu."

Festin ikinci gününde FKP sekreteri bir konuşma yaptı. Daha sonra Belediye Başkanı Reysier, FKP Sekreteri Andre La Jainie'yi birlikte getirerek ikinci defa standı ziyaret etti ve onu ERNK taraftarlarıyla tanıştırdı. FKP Sekreteri, kendisine Fransızca yayınları veren ERNK'li yurtseverlere teşekkür ederek, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini candan desteklediğini ve başarılar dilediğini belirtti. Ve bu konuda yapabileceği yardımları yerine getireceğini söyledi.

tesinde yer aldı.

HAMBURG: 27.7.1989 günü, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 80'e yakın Kürdistanlı yurtsever bir grup Türkiye Ziraat Bankası'nı işgal etti. Eylem alanına Günaydın, Tercüman, Taz, DPA, NDR ve DDA basın-yayın organları gelerek,

VİYANA: Kadın ve çocukların da içinde bulunduğu 50'ye yakın Kürdistanlı yurtsever, 25.07.1989 günü SPÖ (Avusturya Sosyalist Partisi) binasını işgal etti. Eylem amacına ulaşarak başarıyla sonuçlandı. Avusturya basını da eylemi haber olarak verdi.

PAZARCİK'TA DÜŞMAN OYUNLARI

Pazarcık alanında, yeniden Partimize katılımın gerçekleşmesi ve Ordumuzun güçlenmesi ile birlikte, TC bu alana tekrar kümelenmeye başlayarak, eskimiş politikasını sürdürmek istiyor. Bu alandaki tüm halkımızın uyanık olması gerekiyor. Düşmanın bu politikası boşa çıkarılmalıdır.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin son dönemlerde hareketlenmesiyle birlikte, düşman oyunları da hızlandı. Örneğin, Pazarlık'ın Turuçlu köyüne bir taksit ile 3 kontr-gerilla elemanı ve 1 ajan gelerek, ARGK gerillalarının kılığı altında, "Biz PKK'liyiz" deyip köylülere köy meydanına topluyorlar. Daha sonra köyden ayrılıp gidiyorlar. Aradan bir gün geçtikten sonra köy basılıyor. Tüm köylüler toplatılarak, "Terörist Apocular köyünüze geliyorlarmış. Ama siz ihbar etmiyorsunuz" denilerek, olmadık küfürler yapıyor ve hakaretlerde bulunuyor. Operasyon birliği komutanı, küfürler arasında, "Demek ki teröristleri besliyorsunuz. Teröristler bir daha geldiğinde ihbar etmezseniz, o zaman halinizi görürsünüz. Hepiniz teröristsiniz" diyerek, 70 kişinin tutuklanmasını istiyor. Tutuklanan bu 70 köylü, askeri arabalara doldurularak Pazarlık'a götürülüyor. Pazarlık'ta ifadeleri alındıktan sonra 16'sı Maraş'a götürülüyor, geri kalanlar ise serbest bırakılıyor. Yapılan sorgulama sonucu herhangi bir bilgi alınamayınca bunları da serbest bırakıyorlar.

Sömürgeci birlikler bu oyunlarını sürdürüyorlar. Yine ARGK gerillalarının kılığına bürünerek Turuçlu köyüne gidiyorlar. Köye girer girmez elektrikler de kesiliyor. Kendilerini PKK'li olarak tanıtip, yemek vb. gibi ihtiyaçlarının karşılanmasını ve yardımcı olunmasını istiyorlar. Ayrıca şehit düşen Abbas YELOCAĞI'nın babasıyla konuşarak, O'nun arkadaşları olduklarını söylüyorlar. Bu sözde gerillalar köyü terk ettiklerinde, şüphelenen köylüler onları takip ediyorlar. Köylüler, onların köyün dışında askeri arabalara bindiklerini görüyorlar. O zaman bunların da gerilla olmadıklarını anlıyorlar.

Bu olayın ardından bir gün geçtikten sonra, gelip Abbas YELOCAĞI yoldaşın babasını alıp götürüyorlar. Halen de bir haber yok.

Pazarlık'ta ihbarcılarının ve MİT elemanlarının cezalandırılması, düşman, halk üzerindeki baskılarına gerekçe yapıyor. Burada düşman gücü hazır bekliyor. Pazarlık'a bağlı Cennetpınar, Bayramgazi ve Akdemir köylerinin üçgeninde düşman güçleri konuşlanmış du-

rumda. Bölge halkını da çeşitli biçimlerde rahatsız ediyorlar, yiyecek-giyecek ihtiyaçlarının da karşılanması için yalvarıyorlar. Bölge halkı tavrını ulusal kurtuluş mücadelesinden yana koyuyor.

Tercüman gazetesi, geçen aylarda, "PKK ekmek avında" başlıklı bir haber veriyordu. Oysa aç olan, ekmek avında olan "mehmetçik"tir. Adı geçen üç köyün arasında konuşlanan askerler sefil duruma düşmüşler-

dir. Açlıklarını gidermek için, hırsızlık yapıyorlar; ama bunun faturasını da halka çıkarıyorlar.

Bölgedeki halk, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'na (ARGK) maddi-manevi yardımda bulunuyor. Ordumuza katılımlar oluyor. Biz gençlerin de ARGK saflarına katılmaktan ve savaşmaktan başka seçeneğimiz yoktur.

Arau'dan Ali Haydar

BEN PKK'YİM

Ufacık bir tohumdum,
Sulandı köküm kızılkanla.
Yıllar geçti aradan,
Acı, hasret, zulüm ve feryatlarla
büyüdüm gül veren ağaca dönüştüm.
Yeni bir devir açtım
tertemiz tarih sayfasında.
Alışık değildim köleliğe
almıştım fidanımı anam Medya'dan
suyum olan kanımı Hakilerden.
Kulaklarım çınlıyor
anamın zılgıtlarından, dağlanmış yüreğim
esir düşenlerin feryatlarından.
Sus evlat....
ağlama...
sana gülmek yaraşır
köle değilsin.
Babandır ortadaki gülüm
dikensiz ve kızıl gül.
Sana nasihat eder;

devral benden düşen silahı
davran daha yolun çok uzun...
Çektiler saçlarından anam Medya'nın
kuruttular göz pınarlarını bacılarımın.
Ferhat, Necmi, Eşref ve Mahmut'umu
yaktılar gülümün bu tomurcuklarını
Kurusun bu ağaç diye.
Kanat geldi bana
Mazlum'un üç kibrit çöpü.
biri sağ, biri sol ve diğeri
gövdem oldu.
Mazlum'un üç kibrit çöpü.
Agit boşalttı kanını
Kök salayım diye yeniden
Boşalttıkça kanını,
büyüdüm Agit'in yıllara varan hasretiyle,
özlemiyile ve öfkesiyle.
Şimdi daha gür oldu
kök saçaklarım.
Güllerim solmaz

var hepsinde bir damla
Agit'in kanı.
Büyüdüm de unutmadım Gabar'ımı.
Kibrit çöplerini gözyaşları içinde
anam ekti Gabar'a.
Agit verdi kanını karda.
Gabar'ımın rengi değişti,
taşıyordu öfkesi bir volkan gibi.
En çorak topraklarıyla
köklerini uzattı.
Büyüyeyim de onun öfkesini
dile getireyim diye.
Büyüdüm dağları aştım,
büyüdüm ovalara taşım.
Bağ, bayır ve insan duydu beni
ÇÜNKÜ BEN PKK'YİM.

Arin

Yurtseverler, yoldaşlar

rılmış; bununla da kalınmamış, kapitalist sistemin çözemediği işsizlik, konut sıkıntısı gibi konular da sebep ve hedef olarak bizler gösterilmişiz, gösterileceğiz de. Böylece bizler istenmeyen kişiler haline getirildik. Ağır işlerde çalışan insanlarımız 4-5 sene gibi kısa bir sürede ağır hastalıklara yakalanmışız; genç, diri, atik insanlarımız çaptan düşürülmüş, ne istediğini, ne yapacağını ne olacağını bile anlayamayan kişiler haline getirildiler. Buna Kürdistan'ın taşının, toprağının, suyunun öz-

lemi de eklenince dayanılmaz bir hal almıştır. İnsanlarımız 30-40'ında kalp krizi, ülser, felç, bel hastalıkları gibi tiksindirici hastalıkların pençesine düşmüşlerdir. Bizler ırkçıların hedefi olurken, "pis yabancılar" gibi aşağılayıcı hakaretlerle karşı karşıya kaldık. KAWA'nın Newroz ruhunu; Marksizm, Leninizmi ve APO'nun aydınlatan önderliğini kendimize rehber olarak alalım. Hedefimiz özgür, birleşik, sosyalist Kürdistan olsun!

Kopenhag'dan bir
yurtsever Kürt genci
S.Ç.

7. ağu. 89.

Değerli yigit halkım.
Vatanımızı kurtarmak, hür Kürdistanı
yaratmak için PKK'nın Silahlı Kurtuluş-
Güvetlerince - ARGK - nin girişmiş oldu-
ğu 15. ağu. 1984 kutlat ferih hamle-
si hepimize kutlu olsun.
Umarım ki çok yakında bir za-
fer bayrağı olarak kutlayacağız.
Gelecek 15 ağu. 89'da daha güzel bir
kutlamada buluşmak ümidiyle.
Devrimci Selamlar.
R.

Fransız devletinin mücadelemize yönelik sinsi oyunları

Kendi sözde demokrasisiyle övünen Fransız devleti, Kürdistanlı emekçiler üzerindeki baskılarını sürdürüyor. Bu uygulamaları, Alman emperyalizminin Kürdistanlı yurtseverlere yönelik yaptıklarından farklı değildir.

Fransız emperyalizmi, Kürdistan halkına karşı bir ikiye bölme politikası içerisindedir. Bir yandan Kürt halkına dost görünürken, diğer yandan Kürt halkının yaşamına kasteden TC ve Irak rejimi gibi güçlere önemli düzeyde destek veriyor. Halepçe katliamında kullanılan kimyasal gazda, bizzat Fransız emperyalizminin payı vardır. TC'ye napalm bombaları ve zırhlı helikopterleri veren güçlerden biri yine Fransız emperyalizmidir. Dolayısıyla sömürgeci güçler, Kürt halkına karşı savaşta, Fransız devletinin yardımlarından güç kazanıyorlar.

Son dönemlerde tek tek Kürdistanlı yurtseverler ve aileler sorguya çekiliyorlar. Fransız devleti, bu uygulamasında TC sömürgeciliği ve Alman emperyalizmi gibi kendi yasalarını çiğnemektedir.

Temmuz ayı içerisinde, bir yurtsever kimlik kontrolü adı altında sorguya alındı. Polisliğin böyle bir yetkisi olmasına rağmen, bu yönteme başvuruldu.

Bu sorgu esnasında, polis soru sorduğu sorular ve aldığı bazı cevaplar şöyle:

"Sen PKK militanısın."
Yurtsever:
"Hayır. militan değilim. ERNK taraftarıyım. Ve PKK Avrupa'da değildir. Kürdistan

dağlarında sizin müttetifiniz TC'ye darbeler indirmektedir."

"PKK terörist bir örgüttür. Rahat durmuyor; her tarafta adam öldürüp cinayet işliyor. PKK'den uzak dur. İlişkini kes, son kez söylüyorum."

"30 milyonluk halkı terörist göstermeye hakkın yok. Eğer 3-5 yaşındaki çocuğu dahi terörist ilan ediyorsan; sen teröristsin,"

"ERNK, PKK'nin bir kolu. ERNK'nin amacı nedir? PKK nerededir; sorumluları kimlerdir? Varsa adreslerini bize ver. Ya da ERNK'nin sorumlularının isimlerini ve adreslerini biliyorsan, bize ver. Nerede toplanıyorsunuz? Toplandığınız yerin adresi nerede?"

"PKK'nin sorumluları Avrupa'da yoktur. ERNK dersen, milyonluk halktır. Tüm dünyaya yayılmışlar. Avrupa'da, Ortadoğu'da; her yerde. Ve size uşaklık yapanlar dışında diğer halk kesimi PKK'nin arkasındadır. Hiçbir sorumluyu, varsa da tanımlıyorum. Ne isimlerini ve ne de adreslerini. Yalnız size bir şey söyleyeyim: TC de, bir yurtseveri yakalayıp sorguya aldığı anda, işkenceye çektiğinde, sizin sorduğunuz soruların aynısını soruyor. Bu şekilde tek tek kişileri sorguya çekerek ajanlaştırmaya çaba sarfediyor."

Bu konuda, bütün dünya kamuoyunun dikkatini bu çirkin emellere karşı sessiz kalmamaya ve tüm yurtseverleri duyarlı olmaya çağırıyorum.

Paris'ten bir yurtsever

Yaşayacaksınız Kürdistan!..

Sen kalbimizde
Sen yüreğimizde
Bütün umutlar senin için
Yaşayacaksınız! Yaşayacaksınız!

Medlerden bu yana
Perslerle, Asurlarla savaşın
Yaşattın varlığını sen
Yaşayacaksınız! Yaşayacaksınız!

Mazin tertemiz
Tarihin şanlı

Geleceğin umutlu
Yaşayacaksınız! Yaşayacaksınız!

Senin varlığını
Yaşatacağız biz
Mazlumların, Hayrilerin...
yolunda
Yaşatacağız/Yaşatacağsın
Kürdistan

Paris'ten G.İ

KÜRDİSTAN'DAN İZLENİMLER

Ben bir yurtsever olarak, ülkedeki izlenimlerimi gazetemiz Berxwedan aracılığıyla halkımıza duyurmak istiyorum.

Bu yılki iznimi Diyarbakır, Dersim, Elazığ ve Bingöl'de geçirdim. Buralarda karşılaştığım durumu; halkın ulusal kurtuluş güçlerine bağlılığını ve Türk sömürgeciliğinin içine düştüğü acizliği aktarmayı bir yurtseverlik görevi olarak görüyorum.

Uzun bir yoleluktan sonra Kürdistan topraklarına girmiştim. Engin dağları, dolambaçlı yolları ve esen serin rüzgarı insanı bazen duygulandırıyor ve bazen de intikam ruhuyla dolduruyordu. Kürdistan yollarında Türk sömürgeciliğinin askeri komandoları ve polis güçleri vardı. Yol kenarlarında sık sık karakolları görmek mümkün. Yollarda sürekli durdurup para koparmaya çalışıyorlar. Harput'u geçtikten sonra, Türk devletin askeri gücünün daha da yoğunlaştığı görülür. Bununla kendilerinin "güçlü" olduklarını ve "korkmadıklarını"; aynı zamanda da ne kadar barbar olduklarını göstermek istiyorlar.

Dersim'e gittiğimde, eylemlerin olduğu; ARGK güçleri ile sömürgeci güçler arasında çatışmaların yoğunlaştığı dönemdi. Bu eylemler, Dersim'de 1989 Bahar Atılımı'nın başlangıcı olacaktı. Dersim'in engin dağlarına bakarken, gerillaların bu dağların eteklerindeki ormanlıklarda olabileceklerini düşündüm. Ve kendi kendime "dikkatli baksam acaba onları görür müyüm" diye soruyordum.

Oğle saatlerine doğru bir akrabama gittim. Onun düşüncelerini alıp Dersim'de durum nasıl olduğunu öğrenmek istedim. Düşmanın gücü ve gerillalar hakkında bilgi vermeye çalıştı. "İşte, sokakta gördüğün bu sakallı insanlar özel istihbarat elemanları ve komandolardır. Yakında 1 Mayıs var. Bunun için sürekli dolaşıyorlar" diyordu.

Kendisine "Daha önceleri bu kadar yoğun değiller miydi" diye sordum.

"Bunlar, Malatya ve Elazığ'dan gelen takviye güçtür. Dersim'de zaten çocuk başına 3 sömürgeci asker düşüyor. Bu da yetmiyor; sürekli takviye güç gönderiliyor. Geçtiğimiz hafta Xıran Vadisi'nde bir çatışma meydana geldi. Bu çatışmada düşmana ağır darbe vuruldu. Bunun üzerine, sömürgeci güçler havadan benzin dökerek çatışma alanındaki ormanları yaktilar. Bu durum halkın tepkisini çekti. Köy heyeti ile il encümenleri toplanıp merkeze giderek, devletin kendi ormanlarını yakma hakkına sahip olup olmadığını öğrenmek istediler." dedi.

Halk arasındaki kaniya göre, bu tür olaylar devletin acizliğinden kaynaklanıyor. "Düşmanın ulusal kurtuluş güçleriyle başa çıkamıyor; sürekli darbe yiyor. Ve ormanlarımızı yakmakla kendisinin güçlü olduğunu göstermek istiyor" şeklinde olay üzerinde yorumlar yapılıyor.

Dersim'de karşılaştığım ikinci olaysa, Dersim'e bağlı kazalarda, üzerlerinde "Yaşasın 1

Mayıs-Bijl 1 Gulan!", "Bijl PKK-ERNK-ARGK!" ve "Bijl Serok APO!" sloganlarının yazılı olduğu pullamanın yapılmış olmasıydı. Bunu gören düşman askerleri, ellerine fırçalar alıp nerede pullama yapılmışsa, oralara gidip pullamaları karalayarak kapatıyorlardı. Bir de, bu pullamalar nedeniyle köylüler sorguya çekiliyordu. Ancak köylülerin verdiği cevap net olmuştur: "Siz başa çıkamıyorsunuz, bizden ne istiyorsunuz?"

1 Mayıs günü, düşmanın tüm engelleme çabalarına rağmen, dağlarda ve Dersim-Harput karayolunda ateşler yakıldı. Dörtbeş yerde aynı gün ateşin yakılması düşmanı hayli tedirgin etmişti. Düşmanın hemen ateşi söndürmeye cesareti de yoktu.

Bu eylemlerin ardından peşpeşe eylemler gelişti. Bunlardan biri Çiçekli eylemiydi. Bu eylemde ARGK gerillaları, düş-

nın özel tim, MİT, askeri komando elemanları bulunuyor. Sokakta iki kişinin konuşmasından bile şüpheleniyorlar. Her tarafta hazır bulunuyorlar. Bir yerde oturup konuştuğun zaman, yanındaki sandalyede oturan kişinin ihbarcı olmadığını malum?

ARGK gerillaları, düşman birlikleriyle girdikleri çatışmalarda başarı göstererek, onlara ağır darbeler vuruyorlar. Ve düşmanın ağır darbe aldığı günlerde, halkta büyük coşku yaşanıyor. Düşmanın yaşadığı acizliği halk biliyor. Örneğin; sabah operasyona çıkan düşman birlikleri, akşama doğru tükenmiş bir vaziyette dönüyorlar. Her seferinde ya kayıp veriyorlar, ya da hiçbir şey yapamadan geri dönüyorlar.

Dersim'de bir süre kaldıktan sonra Diyarbakır'a geçtim. Diyarbakır'da üniversitede okuyan bir arkadaşımı görmeye

Dersim...

man gücünün bulunduğu bir karakola baskın düzenliyorlar. 9 düşman askerin öldürüldüğü belirtiliyordu. Ancak bu eylem haber olarak verilmeyip gizlenmek istendi. Herşeye rağmen, gizlenmek istenen diğer eylemler gibi, bu eylem de halk arasında coşkuyla konuşuluyordu.

Bu süre içerisinde dördüncü bir eylem de Zaxkok ormanında oldu. ARGK gerillalarının daha önce barındıkları bir sığınacağı bulan düşman, burayı şahin adlı savaş uçakları eşliğinde top ateşine tuttu.

Dersim'de eylemlerin bu şekilde yoğunlaşmasıyla birlikte halk arasında ulusal kurtuluşçu propagandanın geliştiğini ve ARGK güçlerine kitle desteğinin arttığını da belirtmek gerekir.

Tanık olduğum bir diğer olaya değinmek istiyorum.

Dersim'in M... kazasında berberde bir arkadaşla konuşurken; gelen bir asker kendi kendine kızgınlıkla söylenip yakınıyordu. Berber kendisine, "Niye o denli yakınıyorsun" diye sorduğunda şunları söyledi:

"Kardeşim bu adamların Kürdistan'ını versinler. Ne yapacaklar bu dağlarda? Bu dağlarda ot bitmez. İlle de ölecek miyiz yani?"

Karadeniz şivesiyle içini döktüyordu. Her halinden bitip-tükendiği belliydi. Kendi ağzıyla itiraf ediyordu zaten.

Düşmanın, Dersim'de halk saflarını parçalamak için uyguladığı politika aşiretler arasında çelişkileri derinleştirmek temelindedir. Ancak ARGK güçleri, düşmanın bu politikasını yerle bir etmiş durumdadır.

Dersim merkezinde, düşma-

gittim. Bu arkadaşımın birkaç gün kaldım. Beni oradaki duruma ilişkin bilgilendirerek, öğrenci-geçliğin büyük kesiminin gelişen mücadeleyi desteklediğini ve katkıda bulunmak için çaba gösterdiğini söyledi. Kırsal kesimde halkın ulusal kurtuluş mücadelesiyle ilişkide olduğunu, öğrencilerin bazı çıkışlar yaptığını ve buna karşılık düşmanın da Diyarbakır'da ajan yapı örgütlemek için yoğun uğraş içinde olduğunu belirtti. Diyarbakır'daki bu uygulama da Dersim'dekinin bir benzeridir. Amaç, halkı birbirinden şüphelendirmektir.

Ülkedeki tüm gelişmeleri izah edip aktaramadığımı üzülerek belirtmek isterim. Ulusal kurtuluş mücadelemiz halk saflarında sağlam bir temel yaratmıştır. Kürt işçisi, köylüsü, genci, ihtiyarı, kadın ve çocuğu "Koma Gel" (Halk Komiteleri) etrafında örgütlenerek savaşmaktadır.

Ülkesinden binlerce kilometre uzaklıkta yaşamakta olan tüm Kürdistanlılara seslenmek istiyorum:

Ülkede gelişmekte olan mücadelenin sesine karşı sessiz kalmayalım. Biz de bulunduğumuz alanda, ülke mücadelesinin sesine kulak verelim. Ülkedeki mücadele "Bir parça özgür vatan toprağına" doğru giderken, biz Avrupa'da bulunan yurtseverlere de görevler düşmektedir. Bu görevlerimize sahip çıkarak, mücadeleye tüm desteğimizi sunalım.

Tüm yurtsever, demokrat ve devrimciler selamlarımı iletirim.

Köln'den bir yurtsever Z...

Arnheim muhabirimiz Kürdistan'ı Kürdistanlı bir anaya anlattırdı.

"Artık çocuklar da Beton Misto'dan nefret ediyorlar"

□ Avrupa'ya ne zaman geldiniz?

□ 3 haftadır gelmişim.

□ Kaç yaşındasınız? Kürdistan ile Avrupa arasında ne gibi farklar gördünüz?

□ Ben 60 yaşıdayım. Bizim ülkemiz insan ülkesidir; saygı ve sevginin olduğu yerdir. Bir sorunun, ihtiyacın olursa komşudan yardım görürsün. Avrupa'da sevgi-saygı nedir bilmiyorlar. Bu, Kürdistanlıları da etkiliyor. Ama sevindirici gördüğüm bir şey de var: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinden etkilenen ERNK taraftarları, Avrupa'nın yozlaştırma politikasından etkilenmemişler. Bu benim dikkatimi çekti.

Ülkemizin yalnız insanları değil, doğası da çok güzel. Avrupa'ya göre cennettir. Çünkü ülkemizde 4 mevsim de yaşıyor. Ama ben Avrupa'ya geldiğimde hangi mevsimde olduğumu şaşırdım.

□ Kürdistan'da PKK mücadele veriyor. Siz bu mücadeleyi nasıl görüyorsunuz?

□ PKK mücadelesi çok doğrudur. Bazı kişiler, "kan dökülüyor" diyorlar. Bunu diyenler, alçak kişilerdir. Hiçbir ülke; hele yeryüzü cenneti olan Kürdistan savaşı kurtulamaz. PKK mücadelesi, Kürdistan halkı için tek kurtuluş yoludur. Bazı yaşlı gericiler olmasaydı, ülkemiz tez kurtulurdu.

□ PKK'nin mücadelesi Kürdistan'da önemli gelişmeler yarattı. Buna karşı düşmanın tavrı nedir?

□ Elbette, Kürdistan'da PKK gelişmelere yol açtı. Hemen hemen tüm Kürdistan halkı bu mücadeleye destek veriyor. Tabii, TC bundan çok rahatsız oluyor. Ve bundan ötürü Kürdistan halkı üzerine daha fazla gidiyor. Onu mücadeleden koparmak için ne gerekiyorsa öyle yapıyor. Geceleri arama yapıyor, köy korucuları "böl-yönet" politikasını devreye sokuyor. Şimdi eskisi gibi açıktan değil, dolaylı yollardan baskı uyguluyor. Baskılarını gizli yürütüyor.

□ Çatışmalarda PKK mi, yoksa düşman mı çok kayıp veriyor? Ve bu kayıplar halka nasıl yansıtılıyor?

□ PKK'liler çok az kayıp veriyor. Bu kayıplar da, PKK savaşçılarının yiğitçe ve cesaretle düşmanın üzerine yürümelerinden kaynaklanıyor. Kürdistan halkı mücadeleye sahip çıkıyor ve savaşçıları da çok seviyor. Fakat bizim arkadaşlar şehit düşünce, düşman sayıyı çok abartıyor. Örneğin 1 PKK'li şehit düşüyor, düşman "10 Apocu öldürüldü" biçiminde basınına yansıtıyor.

Düşmanın kayıplarını ise TC basınından öğrenemiyoruz. Çünkü hep yanlış veriliyor. Halk bunu biliyor. Bu nedenle kendisi olayın durumunu araştırıyor.

□ Kürdistan halkına önderlik eden PKK kadrolarına bir öneriniz var mıdır?

□ PKK kadroları görevlerini tam yapıyorlar. Tüm Kürdistan halkını bilinçlendirmiş, birleştirmişler. Bölgecilik ve mezhepçilik ortadan kaldırılmış durumda. En önemlisi, PKK, TC'den Kürdistan halkının intikamını alıyor.

□ Ya Avrupa'daki Kürdistanlı emekçilere, Berxwedan aracılığıyla duyurmak istediğiniz bir mesajınız var mıdır?

□ Avrupa'daki emekçiler PKK mücadelesi sayesinde kişiliklerini kaybetmemişlerdir. Onun için PKK'ye tezden yetişip düşmana karşı mücadele etmelidirler.

Kürdistan'da güzel bir olay yaşandı. 6-7 yaşlarındaki bir çocuk eline taş alıp fırlatarak Misto'nun (M. Kemal) heykelini kırdı. Bunu gören polisler çocuğa kızarak, "Kim böyle yapmanı istedi" diye sormuşlar. Çocuk, "Ben o heykeli sevmedim, onun için taş attım. Kimse bana, öyle yap demedi" cevabını vermiş. Çocuğa inanmayan polisler, "Nasil kırdın bakalım, bize de göster" diyorlar. Çocuk bunun üzerine yine eline taş alarak diğer bir heykele atıp kırıyor. Polisler, herhangi bir sır alamayınca, çocuğa kızıp onu salıveriyorlar.

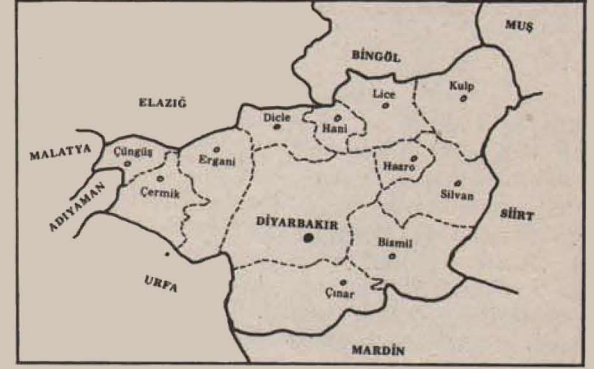
Bu örnekle şunu demek istiyorum: Mücadeleye artık çocuklar da sahip çıkıyorlar. Ve dedelerimizin katili Beton Misto'dan nefret ediyorlar.

Tüm Kürdistanlılara selam eder, mücadelelerinde başarılar dilerim.

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Geçmişin ticaret merkezi, günümüzün direniş kalesi

AMED
(Diyarbakır)

KISA TARİHÇESİ

Diyarbakır beldemiz, tarihi boyunca uygarlıklar için oynadığı merkezi rolden ötürü, Ortadoğu'nun tanınmış şehirlerinden biridir. İpek Yolu'nun Diyarbakır'dan geçmesi ve ticaret kervanlarının konaklama merkezi olması, onu daha bir önlenmiştir. Diyarbakır bu coğrafik konumu yanında, bir de isyanlarda merkezi üs rolünü oynamakla ve kuşaktan kuşağa destansı direnişlere sahne olmakla da tanınan bir beldemizdir. Ayrıca kurulduğu toprak parçası, Kürdistan bütünü'nün ortalarında yer almaktadır. Diyarbakır, oynadığı tarihsel rollerden ötürü, halkımız arasında "Paytaht" (başkent) olarak anılmaya hak kazanmıştır.

Günümüzde ise Diyarbakır, direniş kalesi olarak anılmaktadır. Diyarbakır denilince, Saygonları aratmayan zindanları; zindanları denilince de Mazlum, Kemal ve Hayri gibi önderlerin tarihsel direnişleri aklı gelir. Kürt insanı, artık bunlarsız bir Diyarbakır'ı düşünememektedir.

Diyarbakır beldemizin tarihi, oldukça eskilere dayanır. Önemli bir kent olduğu için, birçok arkeolog çeşitli kazılarla, yazılı tarih öncesi Diyarbakır tarihini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Tarihi kronolojisi M.Ö. 7250 yılından başlar. 9000 yıllık tarihe sahip olarak, en eski yerleşim alanlarından biridir.

Diyarbakır'ı ilk yerleşim alanı olarak kullanan halk Hurriilerdir Dicle ve Fırat ırmaklarının suladıkları mıntıkaya yerleşmişlerdir. Şimdiki Diyarbakır beldesini içine alan toprak parçasını yerleşim alanına dönüştürmüşlerdir. M.Ö. 1200 yıllarında bu topraklara yerleşen Hurriiler, 1200'ün ortalarında Hurri ve Mitanni olarak 2 siyasal birliğe ayrılırlar.

M.Ö. 14. yüzyılın sonlarında, bölgede Asurlular bir güç olarak ortaya çıkarlar. Bölgedeki Mitanni-Hurri egemenliğine son veriler ve yerleşim alanını kendi denetimlerine alırlar. Asurlular alanın tek hakimi olarak, egemenliklerini Urartuların gelip yerleşmesine kadar sürdürürler. Urartular, alana yerleştikten sonra egemenliklerini daha geniş topraklara yayarlar.

Daha sonraları üçüncü bir güç olarak İskitler bölgeye akın ederler. Asurlular, Urartular ve İskitler, farklı etkinlik düzeyleriyle birbirleriyle çatışma halinde egemenliklerini sürdürürler. Bir süre sonra da Kimmerler etkinlik göstermeye başlarlar. Bu güçler arasındaki savaşım birkaç yüzyıl

sürer. Uzun süren bu savaşım sonucu, Asurlular en etkin güç haline gelerek, bölgede güçlü bir imparatorluk kurarlar. Bu güçlü imparatorluğun ömrü, 612 yılında Keyaksar'ın kralı olduğu Medlerin Ninova'yı yakıp yıkmasına kadar sürer.

Medlerden sonra, bölgede daha birçok güç egemenliğini gerçekleştirir. Medlerden sonraki dönem, Perslerden başlayıp günümüze kadar birçok egemenliği yaşayarak, Türk sömürgeciliğine kadar dayanır.

Birçok uygarlığa sahne ol-

uyandıracak görünümündedir... Kentin bulunduğu tepenin dibinden Dicle'nin geçişi yöreye canlı bir güzellik, tarımsal servet ve yerel rahatlığın bir bileşimini sunar..."

William Heude (1817): "...Diyarbakır eskiden Amid olarak biliniyordu... Bu kente ilişkin, şimdiye dek bilinmeyen az ayrıntı elde ettim. Bütün gece ve ertesi günün sabahı, bana rehberlik öneren bir Ermeni ile kenti dolaştım ve İstanbul'da içinde olmak üzere tüm Müslüman kentlerinden daha iyi inşa edilmiş olduğunu gördüm..."

Diyarbakır

masından ötürü, Diyarbakır önemli ticaret ve sanat potansiyeline sahip bir kent olarak Kürdistan tarihinde yerini almıştır.

Diyarbakır, geçmişte ve günümüzde Kürdistan tarihinde en çok yer işgal eden bir rol sahibidir.

Bu konumundan ötürü Diyarbakır, birçok yabancı bilim adamı ve araştırmacının da ilgi konusu olmuştur. Bunlardan bazılarının, Diyarbakır'a ilişkin gözlemleri şöyledir:

Simeon (1608-1619, Polonyalı): "...Kente yaklaşıncı gözü müze güzel bir sur ilişti. Kent, tarih boyunca olduğu gibi, bugün de bir din ve bilim merkezidir..."

J. S. Buckingham (1827): "...Diyarbakır, ilk bakışta çevresine hükmeden bir tepenin üstünde, hem konumu, hem de dış görünümü itibarıyla güçlü bir korumaya sahip olduğu izlenimini uyandırır; içindeki camii ve kuleler nedeniyle de zengin bir hava taşıyan, surlarla çevrili ve istihkam edilmiş bir kendir. Ortasında bulunduğu topraklar verimlidir. Uzakta, doğuda Kürdistan'a bakan dağlar bir yücelik duygusu

William Francis Ainsworth (1885): "...Diyarbakır, siyah volkanik bir kaya üzerinde, Dicle kıyısına kurulmuş, uzaklardan göz kamaştıran bir görüntüyle görünen büyük ve ticari bir kendir... Diyarbakır tarihi oldukça uzun ve karışıktır. Asurluların Ergani ve Dicle üzerinde bu bölgede yaşamış oldukları şüphe götürmez bir gerçektir. Bu nedenle, kentin kuruluşu çok eski tarihlerde olmuştur..."

Diyarbakır'ın tarihi, yirminci yüzyılda görkemli direnişlere, isyanlara sahne oldu. Diyarbakır, son yüzyılda gerçekleşen büyük Kürt isyanlarından biri olan Şeyh Said İsyanında da önemli rol oynadı. Bu isyanın önderlerinden Şeyh Said ve 47 arkadaşı yine Diyarbakır'da kurulan İstiklal Mahkemeleri'nde yargılanarak, 29 Haziran 1925'te burada kurulan darağaçlarına çekilip idam edildiler.

Diyarbakır, modern Kürdistan tarihine de, zindanlarındaki görkemli direnişlerle geçti. Ulusal kurtuluşçuluk olarak ifadesini bulan bu modern tarihin yaratıcısı, bugün Kürdistan'da bağımsız-

lık mücadelesini veren PKK'dır. Bu tarih, 1925 Şeyh Said İsyanı'nda olduğu gibi, bir kez daha Diyarbakır'da katledilmek istendi. Türk sömürgeciliği tarafından, tarih tekrerrür ettirilmeye çalışıldı. 1970'ler sonrasında başlatılan ulusal kurtuluşçu tarihin ileriye akışını önlemek için, Türk sömürgeciliği çağdışı saldırılara girişti. Binlerce devrimci-yurtsever Diyarbakır Cezaevi'ne dolduruldu. Devrimci tutsaklar üzerindeki baskı ve işkenceler öyle bir noktaya vardırdı ki, Diyarbakır'daki cezaevine "cezaevi" demek yetersiz ve tanımlayamayan bir deyim oldu. Buradaki cezaevi, hem de en korkuncundan bir zindana dönüştürüldü. Savaş esirlerinin teslim alınması, ihanet ettirilmeleri için gerekli tüm yöntemlere başvuruldu. Zindanlardan tüm toplum kesimlerine yayılması için bir teslimiyet dalgası geliştirilmek istendi. Zindanlarda ortaya çıkacak sonuç, tarihsel bir belirleyicilikte olacaktı. Direniş ve ihanet kıyasıya çatıştı. Tüm olanakları arkasına alan ihanete karşı, direniş ölümler pahasına yükseltildi. **Mazlum DOĞAN; Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Ferhat KURTAY** ve daha yüzlerce önder ve militanın kanı, direnişi, ihanete karşı galip getirerek, tarihi süreci ulusal kurtuluşun lehine dönüştürdü. Direnişin bu tarihsel zaferi, tarihin çok az tanık olduğu zor koşullarda gerçekleşebildi. Bu direniş Kürdistan ulusal kurtuluş tarihinde bir kilometre taşı oluyordu. Aynı şekilde, bu direnişin tarihselliği, ulusal kurtuluş tarihinin yenilmezliğini de kanıtlıyordu.

Bu zaferi kazanan çağdaş direniş sayesinde, Diyarbakır ağıtlara, türküler ve destanlara konu oldu. Diyarbakır, geçmiş tarihimizde kimi kez Kürt direnişinin kanla bastırıldığı şehir iken, bu kez direnişin kalesi oldu. Yine kan döküldü, büyük önderler katledildi; ancak bu kez zaferin bedeli olarak. Bu nedenle, günümüzde Diyarbakır denilince, ulusal kurtuluşçu tarihimizden tarihsel önemdeki kesitler aklı gelir.

Açık ki, Diyarbakır'ın bu konumu Türk sömürgeciliği için de büyük önem taşıyor. Özel Valiliğin burada her türlü yetkiyle ulusal kurtuluş mücadelemizin bastırılmasına yönelik konumlandırılması tesadüfi değildir. Türk sömürgeciliği geçmişte olduğu gibi günümüzde de Kürdistan'ı yok etme savaşında Diyarbakır'ı, bilinen konumundan ötürü merkez üs olarak seçiyor. Kuzey-Batı Kürdistan'ın ortasında yer alması ve Kürdistan'ın

ADI NEREDEN GELİYOR?

Diyarbakır'ın en eski adı, Asurlu tarihçilere ait kaynaklarda Amid veya Amed olarak geçer. Bu kaynaklar M.Ö. 1300 yılına aittir. Dolayısıyla bu tarih, Diyarbakır'ın ilk yerleşime açıldığı dönemdir de. Yunanca ve Latince kaynaklarda ise Amido ve Amida olarak geçer. Arap ordularının istilası sonrası kaynaklara göre de Amid ve Kara Amid'dir. Kara ekinin ise, kent mimarisinde kullanılan taşların renginden geldiği söylenir.

Başka bazı kaynaklarda, Diyarbakır adının, Arap akınları sırasında yöreye yerleşerek egemen olan Bekr adlı aşiretten geldiği belirtilir. Yani Diyar—ı Bekr (Bekr'in Diyan anlamında). Zamanla yöre halkı arasında Diyarbekır biçimini almıştır. Türk sömürgeciliği ise, Diyarbekir'in adını kendi diline uyarlayarak Diyarbakır'a dönüştürmüştür (1937).

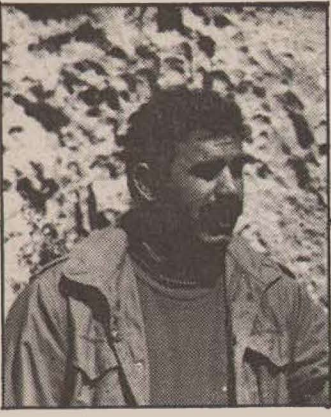
Halk arasında yaygın adı Amed'dir.

birçok şehriyle direkt ulaşımına sahip olması sömürgeciler için avantajlar sunuyor. Sömürgecilerin özellikle Diyarbakır'ı merkez üs olarak seçmesi, onun zayıflığını ve Kürdistan'da patlak verebilecek olası isyanlardan büyük korku duyduğunu da gösteriyor. Sömürgeciliğin bu seçimi, uzun vadeli hesaplara dayanıyor. Çünkü, Diyarbakır'dan Kürdistan'ın her tarafına müdahale etmek daha olanaklıdır. Diyarbakır'da yalnız Türk sömürgeciliğinin üslenmesi yoktur; emperyalizmin ortak saldırı örgütü olan NATO'nun da üssü vardır. Demek ki, Diyarbakır sadece Kürdistan'a karşı değil, bütün bölge (Ortadoğu) halklarına karşı da bir savaş üssü haline getirilmiştir.

Her şeye rağmen, Kuzey-Batı Kürdistan'da işlemekte olan süreç, Diyarbakır'ın da düşman güçlerinden arındırılacağını ve gerçek sahiplerinin eline geçeceğini göstermektedir. Çünkü, "artık Diyarbakır'a uzanır tüm yollar..." Dağlarda gerillanın intikam eylemleri ve "sesleri var yollarda mahpusların." Büyük önderlerimiz, **Mazlum, Kemal ve Hayri** yoldaşlar şehit düştüler "zindanlarında Diyar—ı Bekir'in... Özgürlüğümüzün kanlı gelini Kürdistan için..."

SÜRECEK

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN değerlendiriyor

İdeolojik çizgimiz, bilimsel sosyalizmin yaratıcı ve ihtilalci çizgisidir

Partimiz, başından beri sosyalizmi kendi ülke gerçeğimize yaratıcı ve bağımsız bir temelde uygulamıştır. Bir dinden çıkıp diğer bir dine girme gibi, bir felsefeden çıkıp diğer bir felsefeye girme biçiminde de değil. Sosyalizmi temel almak ve onu gerçeklerimize göre uygulamak, toplumsal koşullarımızın değiştirilmesinde en bilimsel öğretiye duyulan bir özlemin sonucudur. Gerçekten dönemin koşulları gözönüne getirilirse, bu işe gözü kapalı bir inançla yaklaşamayacağı çok açıktır. Bu çizgiye önümüzdeki sorunu aydınlatmak, sağlam bir inceleme-araştırma yöntemine sahip olmak ve özellikle bunun dünya halklarının elinde iyi bir kurtuluş silahı olduğunu ısıtıp ısıtıp bildiğimiz için yaklaşım gösterilmiştir. Yine, eski, geri ideolojik yaklaşımların bizim toplumumuzun sorunlarını çözmeye güç getiremeyeceğini düşünerek sorunlarımızı açığa çıkarmada ve çözmeye en uygun olan bilimsel sosyalizm öğretisini seçtik.

Bildiğimiz gibi, büyük bir aydınlanma, öncelikle toplumsal sorunlarımızın tarihsel temelleriyle birlikte açığa çıkarılması, kurtuluş umudunun yaratılması, bunun derin bir tartışmaya yol açması, grupların her taraftan ortaya çıkması biçiminde yaratılmıştır. Daha sonra aydınlanma gruplarıyla yetinmeyerek, bunu topluma taşımamız ve hızla bir partiye yönelmeyi yapacak düzeyde kendimizi geliştirmemiz söz konusudur.

Bu gelişmeler, başka ülkelerin pratiğinde onlarca yılda ancak yaratılabiliştir. Bizde ise aynı gelişmelerin beş-on yılda sığdırılması gibi bir durum yaşanmıştır. Koşullarımız gereği böyle davranılacak durumda kalınmıştır. Daha sonra bizde bilimsel sosyalizm, resmi bir parti adı altında siyasal ve giderek askeri faaliyeti mümkün kılan bir hareket haline getirilmiştir. Bilimsel sosyalizm çok doğru saptamalar temelinde gerçeklerimizle kaynaştırılmıştır. Bu, Parti biçiminde somutlaşmadır ve her bilimsel öğretinin doğru uygulandığında sonuç çıkarması gibi, bizde de uygulama doğru olduğu için sonuçlarını hemen ortaya çıkarmıştır. Mevcut bütün sosyalist geçişten anlayışları geride bıraktık. Özellikle ulusal sorunu uygulamada, Türkiye sosyalizminin sosyal-şovenistliğini, ilkel milliyetçiliğin sosyalizm sahtekarlığını, sol maskeyle cilalanmasını hızla teşhir ve tecrit ettik.

Yaratıcı sosyalizmin bütün teorik belirlemelerini yüreklice ortaya koyduk; doğru örgüt aracına kavuşturduk, doğru eylem anlayışıyla sürdürdük. Sonuç, PKK'nin önder bir güç olarak kendini Kürdistan'da halkın en

otoriter, en kurtuluşçu kitlesel gücü haline getirmesidir. Uluslararası proletaryanın sağlam bir müfrezesi olmasıdır. Her türlü ideolojik sapmayı henüz kurtuluş yıllarında aştığı gibi; daha ileride büyük bir politik uyanışa yol açtı ve kitleleri coşkuyla mücadeleye kattı. Devlet daha bu yıllarda büyük bir akımın geliştiğini farketti ve bundan büyük bir ürküntü duydu. Partimiz daha ilanı yapar yapmaz, bunu farkedenden düşman, rejimin sivil maskesini atarak her zaman taşıdığı askeri zırhını tamamen kuşandı.

Partimizin bu dönemde artık en büyük sorunu, hem ulusal kurtuluş ve hem de sınıfsal kurtuluş karşıtlık temelinde ortaya çıkan büyük bir faşist rejime karşı ayakta durma, hem bilimsel sosyalizmi ve hem de ulusal kurtuluşu geriletmemek ve onu geliştirme savaşımını büyük bir azimle sürdürmek olmuştur.

Partimiz, direnmesini zindanda ve ülke dışında daha da geliştirerek öğretiye sağlam bir bağlılığı kanıtlamıştır. Yine bunun ancak halkın savaşıyla mümkün olduğunu, bundan vazgeçmemekle mümkün olduğunu teoride olduğu kadar, pratikte de kanıtlamış; ve bildiğimiz bugünkü gelişmeleri sağlayabilmiştir. Dolayısıyla ülkemiz ve halkımızın içinde bulunduğu toplumsal duruma, bilimsel sosyalizmle yaklaşmanın doğruluğu kanıtlandığı gibi, ancak bununla devrimsel bir çıkışın mümkün olabileceği de ortaya çıkmıştır. Partimiz bunun ifadesidir.

Buradaki topluluğun büyük sorumlulukları var; bunlar ancak devrimci bilimle karşılanabilir. İşte bu da bilimsel sosyalizmin bizim toplumumuza uyarlanmasıdır. Şüphesiz henüz ulusal kurtuluşun geliştirilmesiyle uğraşyoruz. Yine bunun için sağlam bir partinin gelişmesiyle uğraşyoruz. Sağlam bir parti önderliğinde, sağlam bir halk savaşıyla ulusal kurtuluşa ulaşma; bunu kesintisiz bir toplumsal kurtuluşa, demokratik ve sosyalist bir toplumsal kurtuluşa dönüştürme, Partimizin temel programatik amacı olarak gerçekliğini sürdürmektedir. Uygulama düzeyi henüz sınırlıdır, ama yaratıcı bir tarzda bu uygulamayı yaşıyoruz. Bu anlatım, aynı zamanda Partimizin ideolojik doğrultusunun ne olduğunu daha iyi ortaya koyuyor. Partinin bilimsel-ideolojik doğrultusu her zamankinden daha fazla netleşerek toplum sorunlarının çözümünde anahtar olduğunu göstermiştir.

Partimizin sosyalist öğretiyi yaklaşımının, yerinde ve zamanında yapıldığı, sapmalardan fazla etkilenmediği ve sapmaya düşürülmediği kanıtlanmıştır. Özellikle özgüce dayanma ilkesinden taviz vermemenin, sosyalizmin yaratıcılığının en somut ifadesi olduğunu bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuyu, şüphesiz önümüzdeki dönemde daha da geliştirmek mümkündür. Basamaklıp ve şematik bir tarzda

bu doğrultuya, bilimsel sosyalizm kılavuzluğuna ulaşılmamıştır. Bilimsel sosyalizm, yetmişlerde bir inceleme-araştırma düzeyinde ele alınırken, '80'lere doğru ise kitlelere açılmanın bir kılavuzuydu. 12 Eylül faşizmine karşı halk savaşını geliştirmenin kılavuzuydu. Farklı dönemlerin sorunlarına hep yaratıcı yaklaşılmaya çalışılmıştır.

Günümüzün ortaya çıkan karmaşık sorunlarına, sosyalist bilinci daha da derinleştirerek, sosyalist niteliği daha da yaygınlaştırarak daha güçlü yaklaşacağımız açıktır. Bu konuda ne geçmiş kazanımların inkarı doğrudur; ne de gelecekte yalnız bunlarla yetinip yaratıcı görevimizi bir tarafa bırakmak doğrudur. Gerek sosyalizmin uluslararası sorunlarına yaklaşımında ve gerekse ülkemizin sorunlarına yaklaşımında hep yaratıcılığı temel almak gerekiyor. Bu konuda baştan beri bize hakim olan, bağımsız düşünebilmedir. Şüphesiz sosyalizmin temel ilkelere hep bağlıyız. Ama somut koşullara uygulamayı bağımsız gerçekleştirmeyi; dogmalardan, şemalardan uzak, kendini sürekli yorarak sorunları had safhaya varmadan açığa çıkarıp çözmeyi becermeliyiz.

Uluslararası sosyalizmin sorunlarına çözüm gücümüz ancak ülkemizde sosyalizme bir katkı yapmakla mümkündür. Enternasyonalizmde bu anlamda ülkemizdeki devrimin geliştirilmesi, ülkemizde devrimi geliştirmekle, Türkiye ve Ortadoğu devrimlerini geliştirmiş oluruz. Enternasyonalist olmak demek, uluslararası sorunlarda en üst düzeyde ahkam kesmek demek değildir. Bu konuda, "Sovyetler şöyledir, Çin böyledir, Arnavutluk böyledir" demek de değildir. Enternasyonalist olmak demek, sosyalizmin yaratıcılığının, karınca kararınca da olsa kendi ülkemizde gelişmeye yol açtığını, her türlü burjuva ideolojisinden daha üstün bir biçimde uygulandığını ve başarı kazandığını göstermektir. Bu tutum en enternasyonalist tutumdur. Devrimsel gelişmeyi sürdürürken yapılması gereken, en başta komşu halklarda tartışmamızı geliştirmektir. Buralarda sosyalizmi somutlaştırmaktır. Bu tutum uluslararası sosyalizmin sorunlarının genel çözümüne de, bizi çözümleyici bir güç olarak katar.

Bu nedenle yakın geçmişte, özellikle Türkiye solunda tehlikeli bir biçimde ve gittikçe daha fazla beliren, dolayısıyla etkisiz-güçsüz duruma da yol açan yaklaşımlara düşmemek büyük önem taşıyor. Bunlar kendi gözlerindeki merteyi görmeden başkalarının gözlerindeki çöple uğraşıyorlar. 12 Eylül faşizmi yerle bir ettiğinde nefes alamaz duruma geldiler; ama "Çin şöyledir, Sovyetler böyledir" diyorlardı. Bu çok saplantılı bir yaklaşımdır ve had-dini bilmemektir. Aynı zamanda büyük bir şovenizmin kurbanı olmaktadır. Nitekim bu tehlikeli bir yaklaşım olarak ortaya çıktı. Fa-

şizme karşı asgari direniş tedbirlerini almayacaksınız; amansız bir baskı, sömürü düzeni geliyor, buna karşı sıradan bir direnişle karşı koymayı gerçekleştirmeyeceksin ama, hala diyeceksin ki, "benim böyle sosyalizm anlayışım var, böyle sosyalizm anlayışım var." Böyle şey olmaz; bu, sosyalizme yapılabilecek en büyük kötülüktür.

Sosyalizm; halkların, emekçilerin savaşım ve eylem kılavuzudur. Sürekli savaşır ve buna kılavuzluk eder. Onu, bu asli rolünden çıkarıyorlar; bazı dogmatik kafaların ve iflah olmazların aracı haline getiriyorlar. Bunun doğru olmadığı bugün çok iyi anlaşılmıştır. Bu grupçuklar, bugün yaprağı dahi kıpırtamayacak durumdadırlar. Neden? Hiç şüphesiz Türkiye devriminin gelişme imkanları olmadığı için değil, faşizme karşı direnme imkanları tamamen tükendiği için de değil, sağlam bir sosyalizm anlayışına, onun örgüt ve eylem anlayışına ulaşamadıkları içindir. Bu konuda kendilerini dönüştüremedikleri içindir. Sosyalist bir kişilik edinemedikleri içindir. Bunun partisini kuramadıkları içindir. Bunun ittifaklarını yürütemedikleri içindir. Yoksa "şu sosyalizm, bu sosyalizm" tartışmasının başarıya ulaşıp ulaşmadığı için değildir. Ya da filan görüş, diğer görüşe egemen olmadığı için de değildir. Kaldı ki çoğu, "en güçlüyüz" diyorlardı. Bir yandan uluslararası sosyalizm sorunlarına çok dogmatik-şematik yaklaşım gösterirlerken, diğer yandan da milliyetçi sosyal-şovenizmi aşamaları, Türkiye'deki sosyalizmin aslında bilimsel sosyalizm olmadığını, küçük-burjuva ve burjuva ölçülerini aşamadığını göstermektedir. Az sayıdaki iyi niyetli sosyalistlerin ise bu gidişatı değiştirmeye güçleri yetmemiştir. Dolayısıyla Türkiye solu, kendi emekçi halkını faşizme karşı örgütlemeye ve direnişe geçirme yeteneğinde olmadığından ezilmekten kurtulamamıştır.

Partimizde ise, bunun tersi gerçekleşmiştir. Demek ki, acilen Türkiye'de emekçi halkın sorunlarına bilimsel sosyalizm kılavuzluğunda çözüm getirmek için hem inceleme-araştırma, hem örgütlenme ve hem de eylem alanında çabalar daha da artırılarak devam etmelidir. Bu konuda hem tartışma, hem çözümleme sağlıklı yürütülmelidir.

Ortadoğu'nun özgürlük mücadelesine PKK Önderliğinin katkılarını daha ustaca taşırayabilmeliyiz. Bunlar, en yakından bizi bekleyen enternasyonalist görevlerdir.

PKK'nin ideolojik doğrultusu önemlidir. İdeolojik bağımsızlık ve sosyalizmin yaratıcılığından vazgeçilseydi, Partinin gelişmesini bu aşamaya getirmek mümkün olmazdı. PKK salt bir ulusal kurtuluşçuluk değildir. Hele hele salt bir eylemlilik hiç değildir. Kesin olarak ideolojik önderliği sağlam döşenmiş, bundan taviz vermeyen, buna sürekli

bağlı kalınan, bütün gelişmelerin bu ideolojik ilkeye bağlı olarak sağlandığı bir harekettir. Partinin ideolojik doğrultusu özenle böyle ortaya konup geliştirildiği için; bütün politikasına bu yönü verdiği için sözkonusu gelişmeler mümkün olmuştur.

Bu konularda yaşanan büyük sığılı, darlığı aşmamız gerekir. Partinin ideolojik temelini sadece kitaplara bakarak değil, klasiklere başvurarak değil, onların ülke somutuna uygulandığını, adım adım geliştirilmesini inceleyerek özümsemek gerekir. Örneğin, başlangıçta ulusal soruna uygulama gereği, ulusal soruna ilişkin inkarcı, reformist yaklaşımlarla mücadele etmek, ulusal sorunu doğru ortaya çıkarmak, bu halkı iyi yakalamak, bu halkada sağlam bir mücadele vermek gerekmiştir.

Parti tarihimizi incelerken, partileşmeyi sağlarken, bilimsel sosyalist eğitim temelinde, yaratıcı bir biçimde Parti tarihimizin gelişmesine bağlı olarak yapmak büyük önem taşıyor. Bu konuda çoğunlukla salt bir askeri eğitim ve bazı eylemsel faaliyetler, birçok arkadaşta partileşmek için yeterli gözüktüyor. Hayır, yeterli değildir. Klasiklerden sosyalizmi daha derinliğine özümsemek ile birlikte, onun Partimizde sağlam bir uygulama bulmuş, somutluk kazanmış gerçeğini de iyi kavrayıp özümsemek gerekir. Yalnız klasiklerle sosyalist eğitim tamamlanamaz. Kaldı ki klasikler, bizde eşittir Partinin sosyalist somutluk kazanması; PKK'nin ortaya çıkışı ve gelişmesidir. Şüphesiz klasikler biraz daha kişiyi açar, aydınlatır. Ama eğer klasiklerin Parti gerçeğimizde nasıl uygulandığı tüm yönleriyle kavranmazsa, özümsemezse lafazanlıktan öteye gidilemez.

Partimiz, kanıtlanmış sosyalizmdir; Kürdistan'a uygulanmış sosyalizmdir. Hem de büyük çaba ve başarılarla uygulanmış sosyalizmdir. Dolayısıyla partileşmeyi, Partinin ideolojik hattını mükemmel özümsemeyi bütün faaliyetlerimiz temelinde alıyoruz.

Ne kadar güçlü bir ideolojik faaliyet olursa, o kadar güçlü bir siyasal-eylemsel gelişme olur. Partinin ideolojik hattına ne kadar tam nüfuz edilirse, onun pratik-taktik hattına da o kadar güçlü nüfuz edilebilir. İdeolojik düzeyi çok geri olanların pratiğe fazla hükmedemeyecekleri açıktır. Yine bir yığın feodal-burjuva ideolojik kalıntıları taşıyanların, Partimizin ideolojisini özümseme imkanı yoktur. Ya Partimizin ideolojisi, ya burjuva-feodal ideolojisi; bunların karşını ancak ortayolculara özgüdür. Feodal-burjuva kalıntıları uzun süre kendisinde yaşatanlar, Partimizin ideolojik doğrultusunu asla bulamazlar, ona ulaşamazlar. Militanların unutmamaları gerekir ki; ilerlemek, daha büyük bir açılım, her düzeyde —özellikle siyasal, örgütsel, askeri görevlere yaklaşımlarda— daha büyük yetkinlik ancak güçlü bir ideolojik formasyona ulaşmakla mümkündür.

PKK tüm Kürdistan'ın tek umudu haline geliyor

PKK'nin özellikle son beş yılda Kuzey Kürdistan'da geliştirdiği militan mücadele, sömürgeci-faşist Türk devletine ve ilerici-devrimci gelişmelerin bastırılmasında en önemli misyonu yüklenmiş olan faşist orduya indirdiği ölümcül darbeler ve geliştirdiği bağımsızlıkçı çizgi sonucu, etkinliği Kuzey Kürdistan sınırlarını aşarak tüm Kürdistan parçalarına yayılıyor ve halkımızın tek umudu haline geliyor.

Ülkemizin tüm parçalarının kırk yıllık potansiyeli seferber edildiği halde, mücadeleyi istenilen temelde geliştiremeyen Güney ve Doğu Kürdistan'ın işbirlikçi, ilkel milliyetçi ve reformist hareketleri, umutlarını halkımızdan çok, sömürgeci-lere ve emperyalizme bağlayarak işi otonomi ile halletmeye çalıştılar. Fakat onu da başaramayınca, yok olma süreciyle karşı karşıya kaldılar. Fakat piyasadan kolay kolay çekileceği de benzemiyorlar. Bugün, peşlerinden artık sürükleyemedikleri halkımızı umutsuzluğa sevkettirmeye çalışıyorlar. ABD'nin yerine, Avrupa emperyalizmine ve Sosyalist Enternasyonal'e dayanmaya çalışıyorlar. Zor koşullarına ve sınırlı imkanlarına rağmen, mücadeleyi fedakarca sürdüren PKK'ye engel olmak ve örgüt varlıklarını biraz daha uzatmak için, sömürgeci-faşist Türk devletine akıl hocalığı ve yol göstericilik bile yapıyorlar.

Geçmişte silahlı mücadele vermekle övünen ve Kuzey Kürdistan hareketlerini küçümseyen bu teslimiyetçi ve işbirlikçi güçler, şimdi de, hiç utanmadan silahlı mücadele ile bir yere varılamayacağını propagandasını yaparak, düşmana umut vermeye çalışıyorlar. Bunların amaçlarını net görmek artık eskisi gibi zor değildir. Bunlar yenildikleri için, herkesin de yenilmesini isteyerek bunun için halkımızı radikal mücadele ve bağımsızlıkçı çizgiden uzaklaştırıp, kendileri gibi, teslimiyet ve ihanete zorlamak istiyorlar. Başka hareketlerin ortaya çıkmasını ve Kürdistan halkını kurtuluşa götürmesini hiçbir zaman içlerine sindiremezler. Bunların tarihi bu tür örneklerle doludur. Aralarında ideolojik ve politik olarak, fazla bir fark olmamasına rağmen kendi içlerinde birbirlerine karşı da son derece tahammülsüzdürler. Birinin güçlenmesi ve diğerini aşması, zayıf düşman saflarına, ihanete kadar sürüklemeye yetiyor. 1966-70 döneminde, Barzani-Celal Talabani arasındaki mücadelede zayıf düşmesi C. Talabani'nin, sömürgeci devlet saflarına katılıp, Kürdistan halkına ihanet etmesine yetti.

Aynı duruma 1980-81 yıllarında Doğu Kürdistan'da da tanık olundu. 1975'te onbinlerce peşmergesini, İran Şahı ve emperyalizm istedi diye dağıtan ve "benden bu kadar" deyip, İran'a çekilen İ-KDP, Şah'ın devrilmesinden sonra, Doğu Kürdistan'da İ-KDP'nin güçlüken bir türlü içine sindiremedi ve Humeyni'ye pasdarlık yaparak Kürdistan halkına karşı savaştı ve İ-KDP'nin güçten düşmesini sağladı. Bugün ise, saydığımız hareketlerin tümü, PKK'ye karşı birleşmiştir. Hepsi aynı cephede olmasalar da, takındıkları

rı tavır ve varmak istedikleri sonuç aynıdır. Ya bunlar bu ilkel yapılarıyla mücadelenin öncülüğünü yapacak, ya da hiç tereddüt etmeden düşman saflarında bile yer alacaklardır. Bu, Kürdistan'da işbirlikçi ve reformist hareketlerin sıkıştıklarında başvurdukları yollardan biridir.

Diğer ülkelerin burjuvazilerinde olduğu gibi, bunlarda yurtseverlik, bağımsız pazara ve bağımsız devlete sahip olma düşüncesi gelişmemiştir. Bunlarda bu düşünce körleşmiş, onun yerini işbirlikçilik ve uşaklık almıştır. Bağımsız Kürdistan'ı kurup bunlara sunsan bile, bunların bir kısmı Irak'a, bir kısmı İran'a, Kuzey Kürdistan'da da sömürgeci Türk devletine peşkeş çekecek; işbirlikçilik ve uşaklıkta direteceklerdir. Aynı düşüncüyü sömürgeci metropollerde yetişen Kürt aydınlarında da görmek mümkündür. Kuzey Kürdistan'da, PKK, ulusal kurtuluş mücadelesini boyutlandırıp, faşist orduya ağır darbeler indirince, eski popüleritelerini kaybeden "yurtsever aydın" artıkları, paslanma ve küflenmeye terk edildikleri inlerinden sömürgeci basın tarafından dışarı çıkartılarak, onlara Kürt aydınları süsü veriliyor, boy boy pozları ve sayfalar tutan röportajları yayınlanıyor. Bağımsızlık mücadelesine karşı kullanılıyor ve TC ile birlikte yaşanabilir bir ortamın var olduğu havasını kamuoyuna yansıtmak istiyorlar. Bu aydın artıkları bağımsız düşünemedikleri için, Kürdistan halkını bağımsızlığa layık görmüyor ve düşmana moral vermeye çalışıyorlar. Bu onursuzlara göre, halkımıza dışı yedirmek bile birlikte yaşamaya engel değildir. Bunlar kadar, kendi çıkarları için ülkesini bu kadar ucuza pazarlayan ve kölece yaşamayı gönüllü kabul eden başka aydın türüne tarih tanık olmamıştır. Bu kesim de, tıpkı yarım yamalak Kürt burjuvazisi gibi, kendi çıkarlarını sömürge statüsünün devamında görüyor.

Kuzey Kürdistan için otonomi ve federasyonu yeterli gören örgütlerin kökeninde, aslında bu işbirlikçi düşünce ve Kürt olmanın verdiği eziklik psikolojisi yatıyor. Bunların yöneticileri bir Kürdistanlıdan çok, bir Türkiyeli gibi düşünüyorlar. Kürdistan'ın çıkarını Türk devletinin çıkarına tabi kılmadan sorunu çözemiyorlar. Federasyon ve otonomi bir yana bırakalım, TC, dernek kurmalarına bile izin verirse, hiç tereddüt etmeden sömürgeci-gerici mekanizmanın bir parçası haline gelmeye dünden razıdır. Fakat unutulmamalıdır ki, Türk devleti bugüne kadar Kürt egemenleriyle, ancak uşaklık kabul etirme temelinde anlaşmıştır. Onunla oturmak isteyen reformist-teslimiyetçi güçlerle de, ancak PKK düşmanlığı temelinde anlaşılabilir.

Otonomi mücadelesini sürdüren Güney ve Doğu Kürdistan hareketleri, öncelikle halka dayanmaları gerekirken, herhangi bir sömürgeci devlete dayanmayı tercih ediyorlar. Amaçlarının bağımsızlık olmadığı bilindiğinden, tehlike arz etmiyorlar. Bunun için kullanılmaya da açıktır. Kuşkusuz sömürgeci devletler arasındaki

çelişkiden yararlanmak gerekiyor. Bazı taktik manevralara başvurulabilir. Bu ilkel hareketler ise, bu devletlere tabi olma ve kaderlerini onlara bağlama gafletine düşüyorlar. Strateji ve taktik birbirine karışıyor, onları yenilgiye götürdüğü halde ders çıkarmıyorlar. Bu duruma 1961-75 dönemi ile, İran-Irak savaşı sırasında şahit olduk. İ-KDP ve YNK, Humeyni'ye adeta pasdarlık yaparak, Güney Kürdistan'a girmesini sağladılar. Fakat Güney Kürdistan'ın savaş alanına dönüşeceğini hesaplayamadılar. Kurtarılan bölgelerde, onların otoritesinin yerine İslami otorite kuruldu; bundan rahatsızlık bile duymadılar. Bu hiçbir zaman taktik değildi ve olamaz; bu, stratejik olmaksızın da öte, Güney Kürdistan'ı Humeyni'ye sunmak ve İslami rejimin bir parçası haline gelmekti.

Eğer amaç, faşist Saddam güçlerinin Kürdistan'dan atılması olsaydı, zaten birkaç büyük şehir dışında bütün stratejik noktalar kurtarılmıştı. Amaç bağımsızlık olsaydı, biraz riskli olmasına rağmen, şehirlerin de kurtarılması işten bile değildi. Faşist Saddam yönetimi, herhalde dört milyon Kürdistanlıyı dünya kamuoyunun gözleri önünde zehirli gazlarla yok edemezdi. Fakat hedef otonomi olduğu için, stratejik noktalar yeterliydi; onu pazarlık konusu yaparak otonomiye kavuşacaklardı. Olmazsa, Saddam'dan kurtarıp, Humeyni'ye de bağlayabilirlerdi!

Talabani daha ileri giderek, TC'yi Güney Kürdistan'ı işgal etmeye çağırıyordu. Talabani'ye göre, TC, Irak'tan daha iyiydi; hiç olmazsa onları kimyasal silahlarla "yok etmezdi". Hatta ABD onu, otonomiye bile ikna edebilirdi! O, TC ki, tarih boyunca en gözü dönmüş barbarlıklarla katliama uğrattığı Kürdistanlı sayısı yüzbinleri aşıyor; halkımızın varlığını bile suç sayıyor. ABD'ye de umut bağlamadan önce, Vietnam ve Nikaragua'da yaptıklarına bir göz atmak gerekiyor. 1975'te bunları nasıl ortada bıraktığını herkes biliyor. Kaldı ki Güney Kürdistan'dan Kuzey'e geçenlerle, Saddam diktatörlüğünün Arap çöllerine sürdüğü halkımıza karşı aynı yol ve yöntemlere başvuruluyor. 1989 Haziran'ının ilk haftasında mültecilerin toplu zehirlenmesi buna en iyi örnektir.

Güney Kürdistan'da otonomi güçleri bu tür boş hayallerle meşgulken ve halkımızı her türlü savaşa karşı hazırlamaları ve savunmaları gerekirken bunu yapmadılar. Onun için bu son, kaçınılmaz hale gelmişti. İran-Irak savaşı durduğunda çaresizlik içinde kalmışlardı. Son dakikalardaki direnmeleri, onları ve halkı kurtarmaya yetmedi. Çünkü askeri olarak, İran ordusunun bir parçası haline gelmişlerdi. İran ordusu geri çekilince onlar da ellerindeki kurtarılmış bölgeleri terkettiler. Bazı stratejik noktaları pazarlık için ellerinde tutmak istediler; ama başaramadılar. Faşist Saddam yönetimi yine kimyasal silahlara başvurmuştu. Fakat halk arasında panik yaratıldığı için, halk, muhtemel bir zehirli gaz katliamın-

dan dolayı Kuzey Kürdistan'a geçti. 1918'lerden beri süregelen yenilgilere en ağır olan biri daha eklendi.

Bu güçlerin, savaşı kaybettikten sonra diplomasi akıllarına geldi; bu defa da ona sarılarak diplomat kesildiler. Günümüzde herkesçe kabul edilen bir gerçek vardır ki, başarılı ve sonuca gitmesi mümkün olan diplomasi ancak güç temelinde yürütülebilir. Güçlü olduğun anlarda düşmanı görüşme masasına zorlar ve koşullarını kabul ettirebilirsin. Böylesi durumlarda dünya kamuoyunun dikkatini çekmek çok daha kolaylaşır. Ya da mücadeleyi biçim değiştirir; silahlı mücadeleden kitle mücadelesine ve genel halk ayaklanmasına dönüştürürsün. Diplomasiyi onun üzerinde yürütürsün. Bizim otonomi güçleri, en avantajlı dönemlerinde yaygın bir diplomasi yürütmeleri gerekirken bunu yapmadılar. Ve bu fırsatı değerlendiremediler. Yenildiler, güç olmaksızın çıktılar, Kürdistan topraklarından atıldılar. Ondan sonra da diplomat kesildiler. O saatten sonra da, birkaç emperyalist ülke dışında kimse onları ciddiye almadı ve dinlemedi. Kendilerini acındırmaları fazla etkili olmadı. Dinleyen ülkeler de Ortadoğu'nun durumunu iyi bildiklerinden "belki yarın lazım olur ve ilerici güçlere karşı kullanılır" diye, sadece umut vermekle yetindiler.

Her nedense günümüzde herkes, Güney Kürdistan ile ilgileniyor, oradaki durumu tartışıyor ve oradaki siyasal hareketleri eleştiriyor veya onlara yol göstericilik yapıyor. Kaçan fırsatın ne denli büyük olduğundan yakınıyor. Hem nüfus yoğunluğu ve hem de yerleşim alanı olarak, Güney Kürdistan'ın bir buçuk katı büyüklükte olan Doğu Kürdistan üzerinde fazla durulmuyor. Sanki buradaki baskı ve yok etme politikası yerinde ve doğru, İ-KDP'nin yenilgisi ise normal bir olaydır. Aslında ulusal hareket açısından en büyük fırsat burada kaçırılmıştır. Şah yönetiminin yıkılmasıyla, İ-KDP, büyük şehirler de dahil olmak üzere, hemen hemen Doğu Kürdistan'ın tümünü kontrol ediyordu. Halkın, Humeyni fanatizminden hiç etkilenmediği ve tümünden ayaklandığı bir dönemde, herkes bağımsızlık beklerken, İ-KDP, yerinde oturarak İslami rejimin toparlanmasını bekledi. Halkı uzun süreli mücadeleye hazırlamadı, eğitmedi ve bilinçli olarak harekete geçirmede. Halk bağımsız yaşıyordu, birçok bölgede kendi yönetimini bile kendisi oluşturmuştu. Fakat İ-KDP bu fedakar ve emekçi katmanlara güveneceğine, çoğunluğu Şah'ın eski ajanlarından olan aşiret reislerine ve dışarda da Sosyalist Enternasyonal'e güveniyordu. Bu iki kesim de bağımsızlığa karşıydı, çıkarları İran'ın bölünmemesinde yatıyordu. İ-KDP Lideri Kassemli bile, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve birliğini, tıpkı sömürgeci gibi hayal olarak görüyordu. Son derece yurtsever duygular taşıyan halkı ortada bırakan, Kassemli gibi Batı Avrupa yanlısı liderlerin sonunda silahlı mücadeleye "yanlıştır" demeleri kadar doğal bir şey olamazdı.

Kürdistan'ın son 70 yıllık tarihi, bu tür korkunç ihanet-

lerle doludur. Doğan fırsatlar yerinde ve zamanında değerlendirilmediğinden, halkımızın toplu katline ve sürgününe neden olduğunu ve mücadelenin ise on yıllarca gerilemesine yol açıldığını görüyoruz. 1910-20 yılları arasında, Osmanlı İmparatorluğu yıkıma doğru sürüklenirken, bu durumu çok iyi değerlendiren Arap egemenleri değişik isimler altında birçok devlet kurabildiler. O dönemde Kürdistan'a egemen olan ve başını Osmanlı yönetiminin Yargıtay Başkanı Seyyid Abdulkadir'in çektiği otonomi yanlılarının, "Türkler zor durumdadır, daha sonra otonomi alırlar" deyip, kendi devletlerini kurmamalarının, daha sonra Kürdistan'da yüzbinlerce insanın bu yanlış anlayış sonucu kırımdan geçirilmesine nasıl neden olduğu, otonomi yanlılarının bile affedilmediği bilinmektedir.

Tarihe göz attığımızda, hiçbir halkın otonomi için savaştığına şahit olmuyoruz. Bazı halklar kendi özgür iradeleriyle zaman zaman tercihlerini barışçıl bir çözüm biçimi olan otonomi veya federasyon için kullanmış, fakat savaştıktan sonra, kimse böylesi çözümlere başvurmamıştır. Çünkü savaş, birlikte yaşamının tüm yollarını tıkıyor ve bunun koşullarını ortadan kaldırıyor.

İlkel milliyetçi ve reformist hareketlerin dünyadaki bu gelişmeleri görmeden kafalarını kuma gömerek, halkımızı kimyasal gazlarla yok eden Saddam diktatörü, Humeyni fanatizmi ve sömürgeci Türk devletiyle, ulusal kurtuluş mücadelesine engel olmak için anlaşmak istemeleri ibret verici bir olaydır. Mesut Barzani'nin Sosyalist Enternasyonal toplantısında, "Saddam diktatörü, halkımızı üzerinde terörü durdurursa onunla oturabiliriz" demesi, en canlı ve son örnektir.

Güney ve Doğu Kürdistan parçalarından gelenler, burjuva ilkel milliyetçiliğin öncülüğünün ve otonominin artık çözüm olmadığını kendi mücadele yaşamlarından anlamışlardır. Bu saatten sonra bu hareketlerin halkı yeniden hareket geçirmeleri ve sömürgecilere darbe indirmelerini imkansız görüyorlar. Yakın tarihimize baktığımızda, hem de birkaç defa, binlerce silahlı peşmerge gücünü çok elverişli koşullarda dağıtıp, mücadele alanını terketmeleri bunun en canlı örneklerindendir. Çünkü bunlar için, her halükarda sınıf çıkarı, aşiret çıkarı ve ailesel çıkar ön plandadır. Hiçbir zaman ulusal çıkar, ülke ve vatan çıkarı ve sevgisi, diğer çıkarların önüne geçmemiş ve onu aşmamıştır. O, parçalardaki halkımız bu hareketleri defalarca, hem de her şeyinden, malından, canından ve hatta namusundan, fedakarlık yaparak desteklemiş, ama yeterli gelmemiştir. Kuzey Kürdistan'ın tüm yurtsever dinamikleri de otonomi için bu işbirlikçi noktaya geri gelmiştir. Her yenilgi sonrası, Kürdistan halkı benzeri görülmemiş felaketlerle karşı karşıya kalmıştır. Şimdi de, faşist Saddam yönetimi, Neron'dan kalma yöntemlerle halkımızı tarihten silmeye çalışmaktadır. Onbinlerce halk, Kaladiz'de, Rami'de bu barbarlığa karşı yaygın

Devamı 20. sayfa

Türkiye basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

.SÖMÜRGEÇİ TÜRK EGEMENLİĞİNDE ÇÖZÜMSÜZLÜK VE ÖZEL SAVAŞIN BÜYÜK İFLASI

Baştarafı 1. sayfada

Türk ordusu konumu gereği Türkiye sömürgeciliğinin yürürlükteki özel savaşının en üst düzeydeki temsilcisi rolünü oynuyor. Türk ordusunun Kürdistan'daki savaşta başarısızlığa uğraması; bu gerçeğin rejim tarafından da görülmek zorunda kalınması, sömürgeci özel savaşın en üst düzeyde iflas ettiğini gösteriyor. Kürdistan'da Türk sömürgeciliği tarafından yürütülen imha savaşındaki birçok üst düzeydeki görevlinin değiştirilmesi bile, özel savaşın bir bataklığa saplandığını görmek için yeterli olmaktadır. Yankee emperyalizminin Vietnam ulusal kurtuluş mücadelesine karşı uygulamaya geçirdiği özel savaşın iflas biçimleri, bugün Kuzey-Batı Kürdistan pratiğinde onlarca yıl sonra tekrar gerçeklik buluyor.

Özel savaşın, şiddetlenen ulusal kurtuluş mücadelesinin karşısında bir iflası yaşadığını basına yansıyan haber içeriklerinden görebilmek son derece kolaylaşmıştır. Kaldı ki bu haberler, gerçeklerin çok azını —o da dolaylı yollardan— yansıtıyor. Çarpıtılmışlıkları, “devletleştirilme”leri de cabası. Haberlerinin törpülendiğini ve biçim değişikliğine uğradığını muhabirlerin kendileri de biliyor, ancak yapabilecekleri başka bir şeyin olmadığını da itiraf ediyorlar. Bunun dışında, ulusal kurtuluş ve sömürgeci savaşa ilişkin edindikleri bilgiler de, resmi makamların tek yanlı açıklamalarıdır. “*Kardeşim, biz*

doğrusunu öğrenemeyince açıkça asparagas (yalan haber, bn.) *yapıyoruz*” sözleri bir gazete muhabirine ait. Bir başka gazeteci, “*Kardeşim, bizi tek yanlı şartlandırmışlar. Resmi açıklamalar doğru olduğu ölçüde haberimiz de doğrudur*” şeklinde gerçeği dile getiriyor. 2000'e Doğru'nun konuyla ilgili bir diğer aktarması da şöyle: “*Diyarbakır bölge temsilcilerinin en çok yakındığı nokta şuydu: 'Bazı muhabirlerimizi, MİT çengeli, resmi ağlardan kurtarabildiğimiz ölçüde haber yazabiliriz.' Gene bir temsilci: 'Haberlerimiz İstanbul'a gidene kadar içerik ve biçim açısından değişikliğe uğruyor. Bir bakıma devletleştirilip, millileştiriliyor...'*” OR-HA (Ortadoğu Haber Ajansı)'dan yapılan aktarma da, “*Gazetecilerin 'Cudi kuşatıldı', 'Bölücü örgüte son darbe' türünden verdikleri haberlerin asılsız olduğu, bölge turunu tamamlayan SHP heyeti tarafından da kabul edildi*” şeklindedir.

Günaydın gazetesinin verdiği haberlerin içerik ve biçimine bakıldığında, MİT-Özel Harp Dairesi ile ne denli içiçe bir yayıncılık yaptığı hemen anlaşılır. Günaydın gazetesi olayları yerinde incelediği yolunda bir imaj yaratma çabasındadır. Kürdistan'da bir muhabir, Günaydın gazetesinin muhabirlerine ilişkin, 2000'e Doğru'ya şu açıklamayı yapıyor: “*Bu muhabirler olay yerine hiç gitmediler. Askerlerle birkaç mağara önünde hatıra fotoğrafları çektiler. Manzarası güzel, olayla ilgisi olmayan bir-iki köy görüntüleyip döndüler.*” (2000'e Doğru, 6 Ağustos 1989)

zorunda kaldı.

Yine, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin 2. yıldönümünde yapılan basın toplantısında, İçişleri Bakanı A. Aksu, Türk ordusunun ulusal kurtuluş mücadelesine karşı içine girdiği çıkmazı, çok basit açıklamalarla örtmeye çalıştı.

Daha sonraki günlerde, 30.7.89 tarihli Tercüman'da yayınlanan “*PKK'nin gücü şişirme*” başlıklı haberde, Türk ordusunun bu yıl verdiği ağır kayıplar farklı şekillerde adı verilmeyen yetkililerin ağzından aktarılıyordu.

Adı verilmeyen bu yetkililere göre, Türk ordusunun, Kurtuluş Ordumuza karşı verdiği kayıplar, Partimizin daha başarılı olduğuna dair işaret sayılmazmış! Bu yönlü görüşlerini şöyle dile getirmektedirler:

“*Şimdiye kadar güvenlik kuvvetleri daha pasif hareket ediyor, PKK çetelerinin üzerine takiplerle fazla gitmiyorlardı. Daha ziyade, olaylar izleniyordu. Fakat son zamanlarda Güneydoğu'da hareketi planlayan merkezler, özellikle askeri güçlerin daha aktif bir şekilde PKK'nin peşine düşmesi gerektiği noktasında birleşmişler. Jandarmaya mensup bazı birliklerin beklediği kadar netice alıcı olmadığı da zaman zaman düşünülür. Bundan dolayı daha önce jandarmaya verilen görevlerin bir kısmını Kara Kuvvetleri'ne mensup birlikler üstlendiler...*”

Yukarıda, 30 Temmuz '89 tarihli Tercüman'dan aktarılan bu görüş, sömürgeci rejimin, ordusunun başarısızlığına geçirdiği kılıftır. Bu sözlerde, aynı şekilde bir gerçek de dile getiriliyor: Türk ordusunun, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına karşı bir varlık gösteremeyeceği... Bu noktada, 15 Ağustos 1984'e dönüp bir anımsatmada bulunmak gerekiyor. 15 Ağustos Atılımıyla birlikte, Kürdistan'a büyük bir askeri güç yığıldı. Başlatılan gerilla savaşı, bir isyan şeklinde görülerek, askeri zorla kısa bir sürede bastırılabilceği sanıldı. Günlük, aylık derken yıllık ömür biçildi. Ancak, Türk sömürgeciliği, yanlışını farkederek ciddi bir gerilla savaşıyla karşı karşıya olduğunu gördü. Taktik değiştirerek, ordusunu fazla yıpratmak için, köy koruculuğunu örgütlemeye girişti, ve böylelikle de “Kürdü Kürtle bastırma”ya yöneldi. Ordusunu ise ikinci plana alıyor, köy koruculuğuyla sonuç almayı hesaplıyordu. Fakat, deyim yerindeyse, köy koruculuğu sapır sapır dökülecek ve “evdeki hesap çarşıya uymayacak”tı. İş, düşe kalka yine sömürgeci orduya musallat olacaktı. Koruculuk aldığı büyük darbeler altında ezilince, sömürgeci egemenlik, katliamcı ordusunu 1989 yılında daha aktif şekilde devreye sokarak savaştırma taktiğini uyguladı. Bir anlamda koruculuk ile faşist ordunun rolleri geçen yıllara göre tersinden işletilince, ARGK'nin eylemsel darbelerinin ağırlığı bu kez orduya bindi. Dolayısıyla, bu darbeler daha sonuç alıcı oldu. Bir

yandan Türk ordusunu hızla yıpratırken, diğer yandan ise köy koruculuğuna geri adım attırdı. Çünkü, koruculuk sistemi faşist ordunun hizmetinde işlev görmektedir. Daha önceleri köy korucuları, Türk ordusunun koruyucu perdesi rolünü oynuyordu. Sınırlı da olsa bu, ordunun yıpranması önünde engeldi.

Sömürgeci egemenlik, çok güvendiği ordusunun, Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'ndan yoğun darbeler alarak gerilemesi üzerine, ordusuna var olan güvenini büyük oranda yitirdi. Kurtarıcı gözüyle baktığı ordusu, şimdi kurtarıcıya muhtaç duruma düşmüştür.

Bu faşist ordu, Kürdistan'da hiçbir dönemde olmadığı kadar halktan tepki ve nefret topluyor. Artık işbirlikçiler bile, Türk ordusuna güvenemiyorlar. Yüzlerce köy korucusu, Türk ordusunun faşist komutanlarının tüm amansız tehditlerine rağmen koruculuğu bırakıyor. Diğer taraftan ARGK, yazılı çağrı ve uyarılarla köy korucularına silah bıraktırıyor.

İşte bu konuda bir örnek. 9 Ağustos '89 tarihli Milliyet gazetesinin haberi şöyle:

“*PKK militanlarının (Mazıdağı'na bağlı) Tarlacık köyü baskını amacına fazlasıyla ulaşmıştı. Köy korucularının silahlarını tek bir mermi sıkmadan elde etmenin yanı sıra, civarda korucu bulunduran Kemerli köylülerine iletilmek üzere bıraktıkları, 'Onlara söyleyin koruculuktan vazgeçsinler...' şeklindeki*

tepkileri de amacına ulaşmıştı. Kemerli köy korucuları da silahları teslim etmişlerdi.”

Türk ordusunun buna karşılık yaptığı ise, Kemerli köy korucularını karakola çağırarak, “*O-rada silahlarınızı PKK almadan biz alalım*” diyerek, silahları koruculardan almak oldu.

Yine, aynı tarihli Milliyet'in konuyla ilgili, “*Botan'da hareketli günler*” başlıklı haberinde, Tarlacık köy korucuları eylem sonrasında, “*Biz devletin yapmadığı işi tek başına yapamayız*” açıklaması ve Kemerli köy korucularının ise, “*Devlet PKK'ya yok etmekte zorlanıyor. Barış içinde yaşamak istiyoruz*” şeklindeki görüşleri yer alıyor. Konuyla ilgili görüşüne başvuru Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin açıklaması da şöyle: “*Köy korucularının silah teslimi olayı son günlerde sıklaştı.*” Diğer bazı yetkililer ise, “*Bu durumda biz de bir şey yapamıyoruz. Silahı almak zorunda kalıyoruz*” diyerek, gerçeği açıklamaktan kaçınmıyorlar.

Bu örnek bile, Türk ordusunun otoritesinin nasıl parçalandığını görmek için yetiyor. Açık ki bu, ARGK'nin hızla etkilenen devrimci otorite gerçeğinin sonucu olmaktadır.

Faşist Türk ordusu, Vietnamlaşan Kürdistan bataklığına saplanarak, bir çırpınma durumunu yaşamaktadır. Bu çırpınış, sömürgeci egemenliğe ecel terleri döktürmekte ve karanlık geleceğini daha da yakınlaştırmaktadır.

SÖMÜRGEÇİ EGEMENLİK CAN ÇEKİŞİYOR, ÇÖZÜM BULUNAMIYOR

Türk egemenlerinin tarihine bakıldığında, hiçbir sorunun demokratik yöntemler ya da en azından —sınırlı da olsa—, halkın çıkarlarını esas alma temelinde çözülmediği görülecektir. Her sorunun çözümünde, ırkçı-şoven ve katliamcı ordunun askeri zoruna başvurulmuştur. Bu nedenle ordu, Türk egemenlerinin çıkarıdır, koruyucu meleğidir; ve onları ayakta tutarak yaşatan her şeyleridir.

Günümüzde ise, Türk egemenlik tarihinde birçok ilerici gelişmeyi kanla bastırabilen ve genellikle başarılı rol oynayan aynı faşist ordu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı çözüm olmaktan uzak kaldığı gibi, kendisini bile kurtarma gücünü gösteremiyor. İşte, ordunun bu başarısızlığı, sömürgeci rejim için büyük bir bunalım anlamına geliyor.

Son dönemlerde, sömürgeci egemenliğin içine girdiği büyük çözümsüzlük yoğun bir tartışma ve çözüm arayışını başlatmıştır. Her kesimden politikacı, yazar ve sokaktaki insan Türkiye'nin derin bir bunalımı yaşadığı konusunda aynı görüşü paylaşıyor. Bu duruma ilişkin gelişmeler, burjuva basının sayfalarını da önemli oranda işgal etmektedir.

İşte, rejimin bunalımını ve çözümsüzlüğünü ifade eden örnekler:

“*Çok ciddi gelişmeler var. 20-30*

asker birden öldürülüyor. PKK militanları 500-600 kişilik gruplarla ilçelere giriyor, istediği gibi dolaşıyor... Bunca sıkı güvenlik önlemlerine rağmen, bunlar oluyor. Olaya artık çok ciddi eğilme zorunluluğu doğdu...”

Yukarıdaki sözleri, Kürdistan'da incelemelerde bulunmak amacıyla oluşturulan SHP heyeti adına Fikri Ünlü, hareket etmeden önce Hürriyet gazetesine açıklıyordu.

Daha sonraları SHP Genel Başkanı Erdal İnönü de, heyete katılarak incelemelerde bulundu. Gezi sonrası, E. İnönü, gazetecilere yaptığı açıklamalarda, İçişleri Bakanı A. Aksu'nun verdiği bilgilerin tersine, çok ciddi gelişmeler olduğunu ve güvenlik güçlerinin halkın desteğini sağlayamadıklarını belirtti. Bununla birlikte, E. İnönü gezi süresi içerisinde verdiği hemen her demecinde, rejimin ve faşist ordunun savunuculuğunu yaparak, sorumluluğu kişiyi ve kurumlarda gördü. E. İnönü'nün özellikle böyle bir üslupta ısrar etmesi, onun bazı gerçekleri sakladığını gösteriyor. Bunalımın ayrıntılarına girmekten özellikle kaçındı. Bir gazetecinin deyişiyle, “babasının öğlü” olduğunu gösterdi.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ise, “*Doğu ve Güneydoğu olayı çok büyük bir olaydır. Bunu her gün söylüyoruz. Bugünkü boyutuyla çok büyük bir*

TÜRK ORDUSU HUZURSUZ, ÇÜNKÜ BAŞARISIZ

Son dönemlerde, Türk ordusunda üst düzeylerde yeni düzenlemelere gidildi. Bu düzenlemede, zorunlu olarak tabu olarak kabul edilen ve ettirilen ordu tartışılmak zorunda kalındı. Rejim yetkilileri, düzenlemeyi Askeri Şûra Olağan Toplantısı'na denk getirerek, kamuoyunu şartlandırmanın çabası içerisine girdiler. Ancak bu yönlü çabalar başarıya götürülemedi. Yapılan birkaç toplantı ve görüşmelerde, esas olarak tartışılan konunun, Türk ordusunun Kürdistan'daki gerilla savaşını önleyememesi —önleyemeyeceği— ve bu savaşta tümünden bir başarısızlığı yaşamaması olduğu ortaya çıktı.

Yapılan zirve toplantıları sonrasında verilen demecelerde, Türk ordusunun başarısızlığı dolaylı yollardan dile getirildi. Faşist Başbakan Özal, er'lerin gidip “Doğu” da öldüklerini, ordudan savaşta yer alması gerekenlerin ise bürokratik işlerde yer aldığını belirtiyordu.

Yine bu toplantılar serisi öncesinde, Hulusi Sayın'ın yerine atanan Özel Asayiş Kolordusu Komutanı İsmail Selen de görevinden alındı. Bu görevi Kara Kuvvetleri'nden Korgeneral Hikmet Köksal getirildi. Aynı şekilde, Kürdistan'daki Özel Kolordu, Kara Kuvvetlerine bağlandı. Bu görev değişikliği, özel savaşın açık iflası anlamına

geliyordu. Sömürgeci rejim, Jandarma Genel Komutanlığı'nda üst düzeyde yeni atamalar yaparak, Kürdistan'daki başarısızlığının bu noktada düğümlediğini yansıtmaya çalıştı. Gerçekte ise, başarısızlık tek tek komutanların ya da kurumların değil, bir bütün olarak rejimin başarısızlığıdır. Diğer bir deyişle, rejim Kürdistan'daki çıkmazının gizlenebilmesi için komutanlarını feda etmeye başladı.

Sömürgeci rejimin, başarısızlığına, durdurulamayan Kürdistan bunalımına kurbanlar aradığı gerçekliği; Demirel'in, 6 Ağustos '89 tarihli Türk basınında yer alan demecindeki, “*Devlet sadece jandarma değil ki. Tümülle devlet var orta yerde. Tümülle devlet üstesinden gele-memiş... Yani jandarmaya suçu atıp için içinden çıkmak yanlışdır*” sözleriyle de kanıtlanıyordu.

Türk ordusunun başarısızlığı, temkinlice de olsa artık Türkiye'deki tartışma konuları arasında yer almaya başladı. Bir gazetecinin bu yönlü sorusuna, Savunma Bakanı Safa Giray, “*Ben orduya başarısızlık sözünü yakıştırmak istemem*” karşılığını vererek, bu gerçekliği itiraf ediyordu.

Daha birçok rejim yetkilisi, Türk ordusunun başarısızlığını örtbas etmek için çeşitli demeciler vererek, orduyu savunmak

olaydır ve üstesinden gelinememiştir" (06.08.1989, Milliyet) sözleriyle rejimin bunalımını dile getirdi.

Rejimin derinleşen bunalımının yoğun şekilde tartışılıp konuşulduğu günlerde, Turgut Özal, gezide bulunduğu Malatya'da yaptığı bir konuşmada, "Bastığı yeri gümbür gümbür titreten bir ülkemiz var" diyordu. Türk egemenlerinin siyasetini yakından inceleyenler, Özal'ın bu şişirme sözlerinin, rejiminin içinde bulunduğu çöküşü daha anlamlı ve boyutlu ifade ettiğini anlamakta zorluk çekmezler. Titretebilen bir ülkenin "titretirim" demesinin gerekçesi olamaz. Belki de Türk sömürgeciliği gibi bir rejimin başbakanına bu sözler yakışır. Gerçekte ise, bunalımın altında ezilenlerden biri de faşist Özal'dır.

Burjuva basının köşe yazarları da, çözümsüzlüğü işleyip, yeni bir çözüme ulaşmaktan hayli uzak kalarak köşelerini doldurdu.

Zaman gazetesi köşe yazarı Hekimoğlu İsmail, sorunun bir ruh sorunu olduğunu belirterek, "Ruhunu arayan insanlar" başlığı altında, "Doğu Anadolu" insanının kazanılması için din "alternatifini" işliyor.

Yine bu dönemde işlenen noktalardan biri, Partimizin özgücünün inkarı anlamına gelen, onun dıştan kışkırtıldığı safstasıdır.

Güneş gazetesinden Uluç Gürkan, "PKK'nın öteki yüzü" başlığıyla yorum yaptığı köşesinde, TC'nin, Partimizin mücadelesine karşı bir sonuca gide mememesini hazmedemiyor. Bu yenilginin gerekçesini başka yerde arıyor. Bu devlet savunucusu yazara göre, Partimize karşı askeri operasyonlarla sonuç alınmaz. "Cudi Dağı'nda eşkiyaya oldukça önemli bir darbe indirileceği kesindir... Ancak, bu sayede Güneydoğu'da eşkiyanın köklü kazanmış ve sorun çözülmüş olmayacaktır" diyen Uluç Gürkan, "Çünkü" diyor, "bu örgütün bir önemli parçası da çoğu dolar milyoneri haline gelmiş bulunan kaçakçılardır." Bu görüşler, yaşanan çaresizliği dile getiriyor. Bu PKK'nın yenilmezliğinin TC'nin zayıflığından kaynaklanmadığını göstermek içindir.

"Sorularla Doğu sorunu" başlıklı yazısında Cüneyt Arcayürek'in yorumundan bir bölüm: "Doğu'da sürüp giden olaylardan ve Ankara'da yüksek düzeydeki kimi gelişmelerden çeşitli bilgiler alınıyor. Kuşkusuz bunların kimileri gerçek, kimileri doğrulanmayan bilgiler. Örneğin, doğrulanmayan bilgiler arasında: 'Geçende dört erimizin şehit olduğu açıklandı. Ancak olayda 25 erin öldürüldüğü söyleniyor.'

Doğu'da görevdeyken res'en emekli edilmesine karar verildiği için ordudaki görevinden ayrılan Korgeneral İsmail Selen'in ani istifasının nedenleri nelerdir?

...Anılan gelişmelerden sonra, MGK toplandı. 'Doğu sorununun' MGK gündeminde tek madde olduğu yetkililerce bildirildi." (Cumhuriyet, 01.08.1989)

27.07.1989 tarihli Hürriyet'in, Yeni Asır gazetesinden aktardığı Muammer Yaşar imzalı yorumunda, TC'nin Kürdistan'da sonuç alamayan ve başarıya gidemeyen önlemlerinden örnekler veriliyor. TC'nin emperyalizmin yoğun desteğiyle ayakta kalabildiğini unutuyor ve ulusal kurtuluş mücadelemizin dış destekli olduğunu belirterek,

şöyle itiraflarda bulunuyor:

"Bölücü militan grupların giderek gerilla faaliyetine dönüşen saldırıları ve kırsal kesimdeki terör eylemleri devleti ciddi olarak rahatsız etmeye başladı. Alınan tüm önlemlere rağmen, eylemlerin önlenememesi Cudi Dağı operasyonunun yapılmasını gerektirdi.

Önceki yıllarda küçük çapta eylem yapabilen birkaç kişilik gruplar, giderek kalabalık çetelere dönüştü ve bu çeteler gerilla taktikleriyle saldırılarını sürdürdüler. Köyleri basma, adam kaçırma, cinayet, yollara pusus kurma, mayın döşeme, güvenlik güçlerine saldırılar günlük olaylar haline geldi..."

Yeni Asır yorumcusu, İçişleri Bakanı A. Aksu'nun yaptığı basın toplantısında, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin kurulduğu günden bu yana çalışmaya bilançosuna yer vererek, şu değerlendirmeyi yapıyor:

"İki yılda hassas bölge içinde ortaya çıkan bu bilanço artık olayın adının konması gerektiğini herkes gösteriyor."

Aynı yorumdan, TC'nin acizliğini yansıtan bölümleri aktarmaya devam ediyoruz:

"İçişleri Bakanı, Diyarbakır'da basın açıklamalarında bulunup, 'terörist örgütün güçlü olduğunu göstermek için çırpındığını' söylerken, çetelerden biri Siirt'in Şırnak ilçesine bağlı Özveren mezrasını bastı... Güvenlik güçleri, teröristleri takip ediyor, silahlı çatışmaya giriyor, öldürüyor, şehit veriyor; fakat tıpkı sivrisinek mücadelesi gibi sonuç alamıyor..."

Güneydoğu'da gelişen olaylar, bu olayların sayısı, niteliği ve tirmanış biçimi güvenlik güçlerinin fedakarlığına rağmen devletin gerilla faaliyetine karşısında şu anda uygulanan yöntemlerle başarılı olamadığını gösteriyor..."

Güneş gazetesinde Teoman Erel, "Doğuda Zeytinyağı operasyonu" başlıklı yorum yazısında, TC'nin Kürdistan bunalımının sorumlu olarak ANAP hükümetini görüyor. Çeşitli örneklerle, Kürdistan'daki durumun TC açısından vahametini ve buna karşı T. Özal hükümetinin

duyarsızlığını eleştiriyor.

T. Erel'in, bunalımdan gösterdiği bazı örnekler:

"Son zamanlarda Doğu ve Güneydoğu'dan gelen haberler kötüdür... Bir yabancı uzman, Mehmet Ali Kışlalı'ya verdiği demeçte, PKK'nın bölge halkıyla ilişkide mesafe aldığını söylüyor... Başbakan'ın çevresinden basına sızdırıldığına göre, Turgut Bey, ordumuzun bölgedeki çalışmalarından memnun olmadığını Genelkurmay başkanına çatır çatır söylemiş... Yani orduyu 'sorumlu' ve 'başarısız', hükümeti ise 'sorumusuz bir gözlemci' saymaktadır..." (Aktaran Milliyet, 03.08.1989)

de, "insan şerefini boşlayan kavga" sını çılginca tırmandırmaktadır. Böyle bir duruma girmek, onun yaşam felsefesinin gereğidir. Farklı davranamaz; dolayısıyla kaybetmeye mahkumdur.

Sözkonusu yorum şu paragrafla sonuçlanıyor:

"Yurdun bu bölgesini gözden ve gönülden uzak tutmak topluma geçici bir huzur verebilir. Yöneticileri belki biraz rahatlatabilir. Fakat böyle bir yanlış PKK'ya dolaylı hizmettir."

SHP milletvekili ve Güneş gazetesi köşe yazarı İsmail Cem ise, soruna ideolojik ağırlıklı yaklaştığı "Doğu'daki terör olayı bir 'ağalık' ve dış siyaset sorundur" başlıklı yazısında, değerlendirmeler yapıyor:

"Türkiye iktidarının ve kamuoyunun konuya yaklaşımı, bir dizi 'eksik-doğru'dan ibaret" diyor İ. Cem, Partimizin bağımsızlıkçı çizgisinin, Kürdistan'da feodalizm kalıtlarının tasfiye edilmemesinden kaynaklandığını sonucuna ulaşıyor. Dolayısıyla, "Türkiye'nin Güneydoğu'daki silahlı hareketlerin temel özelliği 'ırkçı' olmalarıdır" diyor. Çözümü ise, "gerici ölçüler" aşmakta görüyor:

"Bütün dünyanın benzer ayırımları ve esasları aştığı, uygarlık doğrultusunda aşmak zorunda olduğu bir çağda yaşamaktayız. Gelişmenin koşulu, benzer 'gerici ölçüler' geride bırakmak. Amerika Birleşik Devletleri'nin, Avrupa Topluluğu'nun yapmaya çalıştıkları gibi."

ABD ve AT'nin halkların çıkarlarını temel almayan, tamamen tekeli burjuvaziye çıkar sağlayan emperyalist birlikler olduklarını belirtmek bile gereksiz. Ancak buna rağmen, bu birliklerde halkların inkarcılığı sözkonusu değil.

TC'nin azgın ırkçılığının benzeri şu yeryüzünde bulunabilir mi? Bir örnek: Faşist Irak rejimi, Güney Kürdistanlılar için, "Kürtler" demekte sakınca görmezken, TC faşizminin yetkilileri "Kuzey Iraklılar" demektir. Kürdistan halkı bugün PKK önderliğinde, çağdışı bir sistem olan TC'ye karşı mücadele geliştiriyor. Türkiye'deki sosyal-demokrat görüşün öncülerinden İsmail Cem, bu haklı ve sonuna kadar meşru olan mücadeleyi ırkçı olarak değerlendiren, Türk ırkçılığını savunma konumuna düştüğünü fark etmeyecek kadar aptal değildir. İ. Cem'in, Kürt halkına karşı bu düşmanlığı ve TC egemenliğini hızlanan çöküş sürecinden kurtarmaya yönelik çabaları, umut olarak kabul ettirmeye çalışılan SHP'nin de gerçek yüzünü göstermektedir.

Kaldı ki, Kürdistan'daki feodal yapının yaşatılmasında, TC egemenlik sisteminin özel çabaları vardır. Bugün, TC ordusu feodal işbirlikçilerle, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı sonuç almaya çalışıyor.

"Dış faktörler gözardı edilerek, terör önlenemez" diyor İ. Cem, bu arabaşlık altında, TC yetkililerinin söylediklerini tekrarlayarak, aktif bir politika yürütmek gerektiği konusu üzerinde duruyor.

Bu akıl hocası TC egemenliğinin korunmasına yöneliktir. 26.7.'89 tarihli Tercüman'da Nazlı Ilıcak, "Türkiye'nin Doğu sancısı" başlıklı yorumunda, sancının sonuçlandırılması için, tamamen ırkçı temellerde rejime akıl veriyor. Kitle deste-

ğinin kaybedilmemesi gerektiği konusunda dikkat çekerek, "PKK'nın, çok ufak da olsa bir kısım köylü tarafından desteklendiği, hatta 'kaçırılan' denilen 'çocukların' bir bölümünün, yapılan propaganda tesiri altında kalarak gönüllü olarak PKK'ya katıldığı artık anlaşıyor. PKK, erzak, giyecek ve para temini için yerli halka güveniyor" şeklinde gerçeği gönülsüzce dile getirmek zorunda kalıyor.

Hürriyet gazetesinden Tahsin Öztin, "Kulak misafiri" köşesinde, "Mide bulandırıcı olayları" sıralıyor. "Pürüz 3" altında yazdıkları şöyle:

"PKK konusu, Kürt teröristler. Süper Vali'ye, tedbirlerine rağmen, özellikle Cudi Dağı bölgesinde dolaylı olarak."

"Her gün gazetelerimizde, 'şu kadar şehit verdik' haberleri dizi oldu. Cudi Dağı, PKK'nın adeta bir karargahı halinde..."

Kürdistan'daki gerilla savaşının şiddetlenerek yoğunlaşmasına karşı sömürgeci egemenliğin sarsılmakta olduğunu, Oktay Ekşi'nin "Ulusal politika" adlı yorumundan da çıkarabilmek mümkün. Şöyle başlıyor yorum:

"Hayri Kozakçıoğlu'na, yani Güneydoğu'daki 11 ilin başında bulunan 'Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne sorarsanız, 'Bölgede başarısızlık diye bir şey yok. Güvenlik kuvvetlerimiz her zaman olduğu gibi duruma hakim.'

Belli ki sayın Kozakçıoğlu, yayınlar karşısında hayli duyarlı hale gelmiş. O nedenle başarı ve başarısızlık hususunu tespit için pek de sağlıklı görünmeyen kriterlere sığınıyor.

Önce bir noktayı belirtelim: Şimdiki halde kimse, 'devletin meşru kuvvetleri Güneydoğu'da başarısızlığa uğradı' demiyor. Ama jan-darma gücünün üst kademelerinde yapılan değişiklikler gibi, insan zihnini bulandıran gelişmeler oluyor. PKK, bazı ilçe ve —Hakkari'de olduğu gibi— il merkezlerinde subay yahut polis lojmanlarına saldırıyor. Öte yandan da, 'PKK can çekişiyor, bitiyor' gibi resmi beyanlara rağmen, Güneydoğu'daki terör sürüp gidiyor.

Bu durumda kamuoyu ne desin? Hele 'yakaladıklarımızın sayısı artıyor. Daha çok mühimmat ele geçiyor' gibi gerekçelerle ve 'yatırım da arttı' sözleriyle kimsenin 'oh... oh... Güneydoğu'da her şey iyi gidiyor' demesi mümkün değil. Kaldı ki, bu sözler tam tersini savunmak için de gerekçe teşkil edebilir.

Belli ki, Güneydoğu giderek gündemimizde daha önemli bir yer işgal edecektir..." (Hürriyet, 9.8.1989)

Oktay Ekşi, çözümsüzlüğün tespitini, yukarıdaki alıntıda aktararak rejimin Kürdistan sorununa karşı bir "ulusal politika" oluşturmasının gerekliliğini belirtiyor.

Evet, görüldüğü gibi, faşist Türk egemenlik sisteminin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yürürlüğe koyduğu özel savaş, iflas ederek işlemez hale gelmiştir. "Kurtarıcı" ve "umut" olarak görülen Türk ordusu Vietnamlaşan Kürdistan'da tutunamıyor. Bu nedenle faşist sömürgecilik tam bir çözümsüzlüğü yaşıyor. Yıllardır tekrarlanan "PKK çırpınıları" vb. propagandaların tümünden yalan olduğu; gerçekte ise TC egemenliğinin can çektiği, günümüzde çok daha netleşerek açığa çıkmıştır.

Artık TC'nin aleyhinde ve Partimizin ise lehinde olan yeni bir süreç başlamıştır.

Merhaba,

Mektuplarınız ufuklarımızı daha bir açıyor ve ruhumuzu moralle dolduruyor. Baharı bekleyen çiçekler gibi mektuplarınızı bekler olduk. Ülkede olup bitenleri öyle her zaman öğrenemiyoruz. Ama öyle de olsa gelişmelerin sıcaklığını buradan rahatlıkla hissedebiliyoruz. Ülkede yanan meşalelerin ateşi artık sönmemesine dağları, ovaları ve şehirleri aydınlatıyor ya; ölsem de gam yemem.

Bazılarının bu meşaleyi söndürme çabalarında olduğunu duyuyoruz. O kirli, iğrenç pençelerini boşa sallıyorlar. Çünkü o kutsal ateş onları bir anda kül edecek güçtedir. Halkın geleceğiyle oynayanlar açık ki, kendileriyle oynuyorlar demektir. İnsan bir defa şaşımaya görsün, boyundan büyük işlere girip ezilip gider. Tüm dünya şunu iyi bilmeli ki, bir halkın geleceğiyle oynanmaz. Böyle bir şey yapmaya kalkanlar geriye dönüp tarihe baksınlar ve ders alsınlar.

Milyonlarca yıl önce tohumları toprağa atılan bir ağaç yeşeriyor, dallanıp budak sahıyor. Dallarında artık uğursuzluk, karamsarlık ve ölüm simgesi olan baykuşlar değil; baharı, mutluluğu, yeni günleri simgeleyen kırlangıçlar ötüyor. Cıvıltıları ortalığı kaplamış. Bin defa da baltalasalar bu ağacı, yine de gövdesini etkileyemeyeceklerdir.

Bir zamanlar derin bir uçurum kenarında yaşıyorduk. Aklimiz başımızdan alınmış, ruhumuz boşaltılmıştı. Damarlarımızda kan değil, sular akıyordu. İçimizi kurutmışlardı, dalarımızı yeşermiyordu. Barbarlar, cellatlar durmadan bedenimize mızraklarını saplayıp duruyorlardı. Ama gün geldi aklımızı topladık ve yaralarımızı sarmaya başladık. Bedenimizdeki açılan yaralar henüz iyileşmemişken bazı iblislerin maşaları olan soysuzlar aynı mızrakları ellerine alarak yeniden saldırmaya başladılar. Onurlu bir kavgaya adice, düşküncü, ve en rezilce bir şekilde saldırmaya başladılar. Bunu yapabileceklerini sanarak kendilerini aldatmaktan, imha etmekten öteye geçemediler. Soysuzluğun ölçüsü yoktur, alçaklığın ve rezilliğin de. Yemin ediyorum ki böyle bir şey yeltenen babam da olsa gözünün yaşına bakmadan onu lime lime edebilirim. Onu atomlara kadar bölsem yine de az gelir. Çürümüş bedenlerinin saldırgan kokuları halkımızın üzerine salmalarına ne olursa olsun müsaade edilememelidir. Sırf bunlarla uğraşmak için inadım olsun ölmeyeceğim. Onlara hadlerini bildirmek için de olsa yaşamaya kararlıyım.

Su yatağını bulmuş nazlı nazlı akıyorsa, onu yolundan çevirmek ve başka kanallara akıtmak zorbalık olur. Su fazla zorbalığı sevmez. Çok sıkıştırdın mı taşar ve ortalığı yıkar dağıtır. Herşeyi yerle bir eder. Bugün yaşanan durum da budur. Yüzyıllar önce suyumuz yatağını bulmuştu. Kendi halinde akıp gidiyordu. Uçsuz bucaksız Mezopotamya ovalarını suluyor ve doğaya can veriyordu. Ama bazı iblisler Med suyunun önüne bend oluşturdular. Bugün bu bend yıkılmış ve ortalığı kırıp geçirmektedir. Sonunda kendi-

“İnsan erdemlerini koruduğu sürece gerçekleştiremeyeceği hiçbir ülküsü olamaz”

Soldan sağa (ayaktakiler): Ali Kastalması, Melik Pekyen, Müslüm Erikli, Bedri Açıkça, Recep Zeytinci. (Oturana): Hüseyin Acar, Ali Toprak.

sine bir yatak oluşturup kendi halinde akıp gidecektir.

Almanya'daki davalarımız hakkında çok sınırlı da olsa bazı şeyler yazmışsın. Duruşmaların yakında açılacağını biliyoruz. Oradaki davaların anlamı konusunda bazı şeyler söylemek istiyorum. Bu duruşmaları gündeme getiren objektif zemini ve amaçları, bu zemini yaratan güçlerin bazı dolaplar çevirdiklerini biliyoruz ve yakından izliyoruz. Sorun tarihseldir. Koyu bir inkarcılığa hayat buldurmak isteniyor. Hem de en rezilce ve en alçakça bir biçimde. Bunun altında da bu güçlerin tarihin derinliklerinden oluşup gelen çıkarlarının sarsılması söz konusudur. Bazı iblisler de bu kampların maşası durumuna düşmüşler ve sözümona tarihsel gerçekleri bir bir ortaya koyarak işin aşını kanıtlama yoluna gidiyorlar. Dünyanın bütün fitne-fesatını gerçekler olarak ispatlamaya çalışıyorlar. Tarihte bunun örnekleri yaşanmadı değil. Geçmişte Çarlık Rusya'sında ve Bulgaristan'da duruşmalarında da benzeri olaylar yaşandı. Kısacası bu duruşmalarda bir Bulgaristan örneğinin verilmesi gerekiyor. Biliyoruz ki Dimitrov'da böylesi bir durumla yargılanmaya çalışılmıştı. İnanıyorum ki orada tutuklu bulunan arkadaşlar bunu severek ve gereğini yerine getirerek yapacaklardır.

Bize bazı eleştiriler yapmışsın. Onları dikkate alıyoruz. Bundan sonra kalemlerimizi daha fazla ihtiyaçlara cevap verme yönünde kullanacağız. Doğrudur, bugüne kadar bunu yapmadık. Elbetteki bunun bazı nedenleri vardır. Eğer bu ihtiyaçlara cevap verememişsek bunu biraz da objektif koşullara bağlamak gerekir. Ama hepten değil, çünkü sorunun temeline koyulması gereken yine bizleriz.

İnsan bir şeye hayatını adanmışsa ne yaparsa yapsın, yine de yaptıklarıyla hiç bir zaman yetinmemelidir. İşte bu kadar olumlu işlerim oldu, bunun yanında da bu kadar da olumsuzluk hoş görülmemelidir dememeli ve böyle bir tavır içine girmemelidir. Bunu yapan kişi görevden kaçmanın haklı zeminini yaratmaya çalışıyor demektir. İçinde bulunduğumuz yüce platformda bu tür davranış ve anlayışlara yer vermemek gerekir. Böylesi şeylere verilen en ufak bir taviz imha olmanın yolunu açmaktan başka bir şey ifade etmez.

İnsan erdemlerini koruduğu sürece gerçekleştiremeyeceği

hiçbir ülküsü olamaz. Ama bir de erdemlilik adına erdem-

“Tren bir kez hareket etmişse, yolculuk son istasyona kadar devam edecek demektir”

Sevgili dost,

Mektubu yazdığım gün, iki günlük açlık grevine girdiğimiz gündü. Bundaki amaç, cezaevlerindeki baskı ve uygulamaları protesto etmektir. Ve belki sizler de yeniden bu baskı ve uygulamaların gündeme geldiğini basından okuyorsunuzdur. İnsanların canları pahasına elde ettikleri insanca yaşama ve kazanımlara yeniden bir saldırı dönemi başlamıştır. Ancak bu saldırılara bizlerin, her zaman olduğu gibi, sessiz kalmayacağımız açık, insanlık onuruna verdiğimiz değer, insanca yaşam uğruna şimdiye kadar gösterdiğimiz fedakarlık biliniyor. Bundan sonra da bu insani değerler için her türlü fedakarlığı yapmaktan kaçınmayacağız. Biliyoruz, bu baskı anlayışının sahipleri ekonomik ve siyasal olarak ne zaman bir çıkmaza, bir bunalıma girseler baskılarını arttırıyorlar. İşte bu baskı araçlarını yıllarca olduğu gibi, bugün de devreye sokuyorlar. Artık bu toplumda yaşayan halk bunun dayanılmaz bir hal aldığını mırıldanarak da olsa dışa vuruyor. Ancak böylesi bir dönemi çok iyi değerlendirmek ve bunu uzun vadede kazanımlara dönüştürmek gerekiyor. İşte böylesi dönemlerde bizler de bu baskı anlayışından fazlasıyla nasibimizi alıyoruz.

İnsan eğer bir amaç için varlığını sürdürüyorsa, bütün yeteneklerini de bu amaca hizmet edecek şekilde ortaya çıkarmak ve bunu şekillendirmek zorundadır. Zaten içinde yaşadığımız koşullar, yetenekleri köreltmeye, onları parçalamaya ve giderek yoketmeye yöneliktir. Bir de bizler oturma bırakırsak, tabii ki bu olumsuz süreç hızlanacaktır. Bu bakışla, Amcamın değerlendirmesi ve eleştirisi haklı ve yerindedir. Bir mektup olayı insanlar arasındaki önemli bir diyalog aracıdır. Öyle basite alınacak bir şey değildir. Öyle ise, bizler de bunu bu ölçüde ele almalı ve hakkını vermeliyiz. Ancak şunu da belirtiyim; yetenekleri değerlendirmek, hem bir süreç işidir ve hem de bir birikimin sonucu ortaya çıkabilir. Bir de bunun yanında pratikten yok-

sunluk olduğu için, ne derece yetenek sahibi olunup olunmadığı yeterince ortaya çıkmıyor.

İşin bir diğer yanı da; bizler Diyarbakır'da altı yıla yakın yattık. Zaten içinde bulunduğumuz koşullar biliniyor. Yaşadığımız olaylar da biliniyor. Bunlar olumsuz koşullar olmasına rağmen, bu yaşanan gerçeklikler bilince çıkarılmalıdır. Diyarbakır'da iken hiç bir okuma olanağımız yoktu. Burada arkadaşlara baktığımızda, bunun bizde büyük bir eksiklik ve açlık yarattığını hissediyoruz. Şimdi bu durumda hepimiz habire okuyor ha okuyoruz. Yani demek istediğim; işte bu süreçte elde edilecek birikimle mutlaka bazı değerler yaratılacaktır. Elbette bu konularda özel çabalarımızın olması gerekir diyorum. Ayrıca biz önümüze koyduğumuz amaca ve hedefe ulaşmak için, yaşadığımız toplumun, edebiyat, tarih, müzik bütün kültürel değerlerini yaşatmak ve geliştirmek zorundayız. Bugün bütün bu değerleri yok etmek için, çok yönlü bir savaşım var. Herşeyi, yani bütün değerleri gerçekliğinden koparıp yok etmek, eğer yok edilemiyorsa da dejenere etmek, içini boşaltmak ve böylece kendisine yabancı bir hale getirmek yönündeki çabalar çok yönlü olarak devam ediyor. Bunun bugün hızlandırılmış olması da içinde yaşadığımız dönemden kaynaklanıyor. Çünkü toplumuzun bütün gerçekliğini bağrında taşıyan, bunu yaşatan, buna sahip çıkan bir güç var; bu da halkın özgücüdür. Yani, halkımızın özgücünün artık ayaklandığı, kendi ayakları üzerinde durabilecek bir hale geldiği görülünce, değerlere karşı da bir saldırı başladı.

Diğer taraftan karalama kampanyaları geliştiriliyor. Ancak hiç mi hiç tutmuyor. Çünkü tarihi bir geçmişimiz var. Bu yakından bilindiği için, karşıt kampanyalar da boş çırpınılardan başka bir şey ifade etmiyor. Yıllardır egemenlik toplum üzerinde yalanlar, yanlışlar ve demagoji temelinde kurulmuş. Bugün bunlar teşhir olup; gerçek nitelik ve yüz ortaya çıkınca, artık eski yalan, yanlış, demagoji ve karalama

sizliğe düştü mü delalet içine girer. Azıtır, manyaklaşır gider. Ardından da eceli gelmiş akrep-ler gibi kendisini sokarak imha eder.

Platform net olduğundan böylesi akrepler hiç kimseyi sokamaz oldular. Bu yüzden huzurluyum. Çünkü İnsanlarımız daha bir duyarlıdılar bu tür şeylere karşı. Tabii aynı şeyin bizim için de geçerli olduğunu belirtiyim.

Evet, şimdilik bu kadar diyorum ve mektubumu noktalıyorum.

Orada bulunan herkese mücadelede başarılar dileriz. Ayrıca sizlere en içten selamlarımızı iletiyor ve hoşçakalın diyoruz.

Saygılarımla,
Ali Kastalması

beş para etmiyor. Biliyorsun, yaşadığımız toplumda daha çok pratiğe önem verilir. Pratik de açık açık yaşanınca düşmanın yönelimleri inanırılığını tamamiyle kaybediyor. Yani biz rahatlıkla şunu hissedebiliyoruz; gerek yaşadığımız dönem ve gerekse koşullar lehimize dönmüş durumdadır.

Doğru; bu yol yorucu ve zorluklarla doludur. Ancak bu kervan bir sefer yola çıkmışsa, yani tren hareket etmişse, bu yolda birçok durak olsa da, yolculuk son istasyona kadar devam edecektir. Bu trene binenler de inenler de çok olacaktır. Ancak motoru ve sürücüsü sağlam olduğu için tren hiçbir engel tanımayacaktır. Zaman zaman bazı unsurlar çeşitli gafletlere kapılabilirler; görülemez, yaşanmamış bir durum değildir bu. Bunlar zaman zaman görülmüştür. Hatta treni rayından çıkarmak, yolunu sapırtmak isteyenler de olmuştur. Ama sonuç ne olmuştur? Böylesi kervanın ayakları altında ezilmiş, ya da raylarda paramparça olmuşlardır ve sapırtmak isteyen herkesin sonu da bu olacaktır. Geçmiş ve yakın tarihimize baktığımızda bu sapırtanların durumu açıkça görülür. Ve yine tarihe baktığımızda, her seferinde, sonuca yaklaşıldığında bunların ortaya çıkıp engel olmaya çabaladıkları görülecektir. Geçmişte bunlara karşı yeterli bir teşhis ve tespit yapılamamış olduğundan bunlar da rahatça bu rollerini oynamışlardır. Ancak artık halkımızın buna tahammülü yoktur ve her dönemde bunlara gerekenlerin yapılmasını istemiştir. Bugün ise, konulan tehdit ve yapılan tespitler doğru olduğu için, izlenen yöntem de bu olacaktır ve bu yöntem kabul görmektedir.

Değerli dost, bir dahaki mektubumda daha uzun ve geniş yazarım. Başta Amcamıza hepimiz saygı ve selamlarımızı yollar, ellerinden öperiz. Ayrıca bütün arkadaşların, hepinize selam ve sevgileri var.

Tekrar yazışmak umuduyla selam ve sevgilerimizi sunar, özgürlük ateşiyle hepinizi kucaklarız.

Hasan

Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşımız, halkın durumu ve düşmanın saldırıları üzerine bir yurtseverle yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

“BAYRAĞIMIZIN DALGALANACAĞI GÜNLERİN ÖZLEMİ İÇİNDEYİZ”

Berxwedan: Bir süre önce ülkeden ayrıldınız; ayrılmadan önce karşılaştığınız bazı olayları bize aktarır mısınız?

□ Bir gün işim çıktı, arabayla başka bir köye gidiyordum. Hava soğuktu ve yerde kar vardı. Düşman yolun her iki tarafına da makineli tüfek taşıyan askerler yerleştirmişti. Yine, her iki tarafta yoldan yaklaşık bir kilometre uzaklıkta askerler nöbet tutuyorlardı. Bütün bu önlemlerin yanısıra bir de yolu demir bir engelle kapatmışlardı. Arabaları pusuya yaklaştığında durduruyorlardı.

Ben bu manzarayı gördüğümde, bir an için başka bir ülkenin sınırından içeri girdiğimi düşündüm. Düşman sinirli ve gergin bakışlarla yaklaşıyor; kaba davranış ve küfürlerle sorular soruyordu: “Nereden geliyorsunuz? Nereye gidiyorsunuz?”

Yoldan geçen herkes düşmanın nasıl bir konumda olduğunu görüyordu. Yapılan küfürler ve kaba davranışlar, halktaki kin ve nefreti daha da artırıyordu. Barikatı geçen herkes düşmana öfkesini dile getiriyordu.

TC'nin yaptığı iyi bir şey yok ki, halk onun yanında yer alsın. Bunun için her konuşmada ve takınan tavırdaki halk TC'ye kinini göstermektedir. Millet, düşmandan nefret ediyor. Hiç kimse düşmanı görmek istemiyor.

Bugün sömürgeciler, her türlü zulmü ve kötülüğü üzerimizde uyguluyorlar. TC'nin bizim için iyi şeyler düşünmesi mümkün mü? Elbetteki, hayır! Mesela, bu aramada gördüklerim bile, düşmandan ne kadar çok nefret edersek o kadar haklı olduğumuzu gösteriyor. Minibüste hasta bir kadın vardı. Hastalığı da ağırdı. Aramayı yapan faşist bir teğmendi. Arama bittiği halde, kimliklerimizi vermeyerek, arabaya yaslanmış bekliyordu. Bu ara kin dolu bakışlarla da bizi süzüyordu.

Minibüste bir hoca vardı. Subaya yolumuza devam etmek istediğimizi bildirdi. Subay hiddetlenerek; “Tamam tamam, herhalde sizinle işimiz var, onun için sizi bekletiyoruz” dedi. Hoca bir kez daha, “Yanımızda ağır hasta bir kadın var, günahıdır. Bize izin vermeniz gerekir” dedi. Subay tekrar, “Hoşlanmadığınız için sizi bekletiyorum. Ben biliyorum, bekletilmekten hoşlanmıyorsunuz” dedi. Hoca da istediğini vazgeçmedi. Bir kez daha, “Allah için bizi bırakın” dedi. Subay ise buna, “Oohó! Allah için size çok yardım ettik. Ama, o Allah için hiçbiriniz bir gün dahi olsa bize yardım etmediniz” cevabını verdi. Bundan sonra da kimliklerimizi suratımıza fırlattı. Kimliklerimizi topladıktan sonra yola koyulduk.

Berxwedan: Bu olay dışında karşılaştığınız başka şeyler oldu mu?

□ Kerboran'da geçen yıl karşılaştığım bir olayı anlatacağım. Bütün erkekler, askerler tarafından toplatılıp okulun bahçesine doldurulduk. Sayımız 1000'i aşındı. Kimliklerimizi alarak, üzerimizi aradılar. Ara-

ma bittikten sonra bir binbaşı 1 saatten fazla bize hitaben konuşma yaptı. Konuşması büyük bir kin ve öfke içerisinde dinlendi. Binbaşının isteklerine hiç kimse olumlu cevap vermedi. Bunun üzerine binbaşı öfkelenerek kızmaya başladı. Kimliklerimizi yere atarak, ayaklarıyla ezdi. Bu arada, bize küfür savurmayı ve hakarete bulunmayı da ihmal etmedi.

Binbaşı konuşmasına devamla şunları söyledi. “Öyle ortada durmanızı ben kabul etmiyorum. Ya bize yardım edin, hep beraber Apoculara karşı savaşalım, ya da onlara yardım edin. Onlara katılın bize doğruyu söyleyin, ‘biz onlardan yanayız’ deyin. Biz biliyoruz, Apocuları destekliyorsunuz. Açık söyleyin ki, biz de ona göre hesabımızı yapıp, bir an önce buradan çekip gidelim. Kendi renginizi belli edin.”

Kendimin tanık olmadığı, ama bir tanıdığının aktardığı bir olayı daha anlatmak istiyorum. Xelila köyünde meydana gelen olayı, oradan gelen biri köyde oturduğumuz sırada bize aktardı. Anlattıkları şöyle: “Askerler, tüm köylüleri topladılar. Bize yönelik olarak konuşmalar yaptılar. Bize, peşmergeleri görüp görmediğimizi sordular. Bunun yanısıra, ‘siz peşmergelere yardım ediyorsunuz, niye bize yardım etmiyorsunuz?’ Hiç kimse Apocuları bize ihbar etmiyor” vb. sözleri sarfederek, üzerimizde baskı kurmaya çalıştılar. Ama hiç kimse düşmanın söylediklerine katılmadı. ‘Ne onlara yardım ediyoruz, ne de size ihbar edeceğiz’ dediler. Kimse düşmana yaranmadı. Zaten böylelerinin çıkması da mümkün değildi. Kendi dostumuzu ve düşmanımızı bugün çok iyi tanıdık.

Türk devletinin düşmanımız olduğunu, bugün çocuklar dahi biliyor. Düşman bize her türlü baskı ve zulmü yapıyor. Böyle bir düşmanla nasıl olur da işbirliği yaparız? Bizlerin gerçek kurtuluşunu isteyen, bunun için her türlü fedakarlığı yapan gerçek dostumuza sırt çevirebilir miyiz? Mümkün değil.

TC komutanı, konuşmasını sağdan-soldan söz ederek sürdürdü. Bazen yumuşak davranarak, bazen de sertleşerek konuşmasını devam ettirdi. Tüm bu çabasına rağmen, bizden bir şey alamayacağını anlayınca da küfürü basarak, ‘Bir bidon benzin bana verin, bunları yakayım. Ne bize yapıyorlar, ne de kendilerine yapıyorlar. Bunların hiç kimseye, faydası yok’ dedi.”

Köy cemaatinin içinde, bu köylünün anlattıklarına da şahit oldum. Zaten Kürdistan'da cemaat toplandığında, tüm konuşmalar, ulusal kurtuluş savaşımız üzerinedir.

Berxwedan: Düşmanın bu tür dayatmalarına karşı halkımızın tepkisi ne oluyor? Ya da şöyle açarsak; düşman iki yol gösteriyor: Bizden olmuyorsanız da karşımıza çıkın. Bu bir anlamda, düşmanın işi erkekten bitirme isteğini ifade ederken, içinde bazı gerçekleri de taşıyor. “Yaptıklarımız karşısında bize karşı daha büyük bir sa-

vaş niye geliştirmiyorsunuz” diyor.

□ Bu konuda durumun daha iyi anlaşılması için örnekler verebilirim. Mardin alanında epey dolaştım; burada birçok şeye tanık oldum. Düşman bu alana kaybetmiş gözüyle bakıyor ve kendisine buradan hiçbir fayda gelmeyeceğini de biliyor. Bu alana düşmanın bakışı tam düşmancadır. Artık, burayı kaybettiği için halkımızın üzerine acımasızca gidiyor. Düşmanın üzerimize bu şekilde gelmesi, bizde silahlanıp ayaklanma isteğini daha da kamçılıyor.

Bu durum karşısında bazı yaşlılarımızın şu sözleri sarfettiklerini duydum: “Bu haksızlıktır; bir kısmımız kalkmış, savaşıyor, bir kısmımız da yerinde oturuyor. Binlerce asker peşmergelerin üzerine yürüyor. Eğer hepimiz birlikte kalksak, düşmana daha büyük darbeler vururuz. Madem ki, durum böyledir, bir an evvel kalkalım.” Bizim insanlarımız sıcaktır. Ölüm, işkence ve tutsaklık gözlemini korkutmaz. “Silah ve fişeklerimiz olsun, düşman bizim önümüzde nedir ki” diyorlar.

Tanıdığım bir yaşlının sözlerini burada aktarmak istiyorum. Bana, “Yeğen, bir tane Şaziberro tüfeği elimе versinler ve bolca da mermisi olsun. Düşmanın hepsi karşıma dikilsin, ben tek başıma onlara yeterim” diyordu. Gerçekten de büyük bir atıcıdır. Gözünün gördüğü kadarki mesafede, iğneyi kaçırmadan vurur. Böylesi insanlarımız çoktur.

Düşman da bunu biliyor ve bize bu gözle bakıyor. Etrafı iyice daraldığı için de ne yapacağını şaşırmış durumdadır. Fakat, düşman bir ayaklanmaya göre kendisini hazırlamıştır. Bu nedenle de hesaplıdır. Buna rağmen, içerisine düştüğü durum, kendisini koruma telaşından başka bir şey değildir. Mesela, Dargeçit-Kerboran'da taburun önünden geçtiğinde, düşmanın bu durumuna yakından tanık oldum. Taburun etrafı dikenli teller ve duvarlarla çevrilmiş; çevresindeyse 300 asker sürekli nöbet tutuyordu. Bu bile, düşmanın korkusunu gösteriyor. Düşman kendisini koruma derdine düşmüş bir durumda bulunuyor.

Berxwedan: Halkın durumuna, yeniden dönelim. Halkın ulusal kurtuluş mücadelemize yaklaşımı nasıldır? Bu konuda bize örnek verebilir misiniz?

□ 1985 yılına ait bir anımı anlatarak, bu sorunuza yanıtlamak istiyorum. Bu yıl, bildiğiniz gibi mücadelenin yeni gelişmeye başladığı, halkın HRK gerillalarını daha yeterince tanıma olanağına kavuşmadığı bir dönemdi. Gerilla grupları da ancak dürüstlüklerini bildikleri, yani tanıdıklarının evlerine uğruyorlardı.

HRK gruplarının bizim alana geldiğini, ben bu dönemde duydum. Ülkemizin kurtuluşu için mücadele eden bir gücün ortaya çıkmış olması, beni oldukça sevindirdi. Gerilla arkadaşlarla mutlaka görüşmek istiyordum. Dost arkadaşlardan rica ede-

rek, gerillalarla tanışma olanağına kavuştum. Bir akşam haber geldi bize. Başka bir köye gitmemiz gerekiyordu. Bize belirtilen köye gittik. Köyde, H... diye tanınan bir yurtseverin evinde toplandık.

Partizanlar bize toplantıda hatırladığım kadarıyla şunları söylediler: “Ülkeye adımımızı sağlam bir şekilde attık. Ülkemizi kurtarana kadar düşmanla savaşacağız. Bunun için her yurtsever insanımız, nerede olursa olsun; köyde, şehirde bu mücadeleye yardımcı olmalıdır. Birbirimize elimizi verip, kenetlenelim” vb. Genel olarak yurtseverlere düşen görevler ve bizim neler yapacağımız üzerinde durdular. Toplantı yaklaşık 3 saat sürdü. Biz de aklımıza takılan konuları, sorular şeklinde partizanlara yönelttik, açıklamaya yapmalarını istiyorduk.

Toplantı bittiğinde, partizanlar bize bildiriler verdiler. Bunları okumamızı ve çevremizdeki yurtseverlere vermemizi istediler. H... arkadaş (ev sahibi) ayağa kalkıp Kürtçe olarak, “Bira ez ji wan kaxida fehm nakim. Xwendina min tunneyê. Hun wan belawokan bidin xortan û xwendewanan. E min, ez xwedîya rojê tengahimê. Xwedîyê şurê ziravikim” dedi. Bu konuşma odada bulunan hepimizi etkiledi. Vücudumuzda öyle bir ürperti meydana geldi ki, coşumuz daha da arttı. Gerçekten de H... dürüst ve fedakar biridir. Bugüne kadar da üzerine düşen bütün görevleri eksiksiz olarak yerine getirdi.

Yine, bugün ülkede, eskiden ortada bulunan insanlarımız ulusal kurtuluş mücadelemizin yanında yürekten yer alıyorlar. Halk özellikle de bugün gerçek önderine kavuşmuş oluktan büyük bir sevinç duyuyor. Halk, “Atalarımızdan duyduğumuz ve gördüğümüz kadarıyla Abdullah ÖCALAN gibi bir önder daha bize nasip olmadı” diyor. İnsanlarımız, büyük bir inançla önderimize bağlıdır.

ARGK gerillalarından şehit düşen oldu mu, bütün insanlarımız yas tutuyorlar. Gerillaları kendileri için bir varlık olarak görüyorlar. Televizyonda, radyoda haberler verildiği zaman 7 yaşındaki çocuklar bile, düşmana kinini boşaltıyor. Çocuklar bile, bugün mücadele üzerine tartışıyorlar.

Halk, savaşçılarımızdan hep övgüyle bahsetmektedir. Onlara karşı sevgilerini sık sık dile getirmektedir. Halk, ARGK gerillalarına büyük bir umut bağlamıştır. Herkes açıkça “Bizi kurtuluşa götürecek tek güç PKK'dır” diyor. “Bu mücadele sonucu bağımsız Kürdistan'ı görmek bize nasip olacaktır” deniliyor. Birçok kişi de, “Ben ölmeden önce bayrağımızın göklerimizde dalgalandığını göreyim; bu bana yeter” sözlerini ağzından eksik etmiyor. Bugün tüm yurtseverler Kürdistan'ın gerçekten kurtulacağına büyük bir inanç duyuyorlar.

Çoğu insanımız da artık, “Kürdistan kurtulmuştur. Buna inanç tamdır. Ölsem de, yaşasam da farketmez” diyor. Yani, halk-

ta ülkemizin kurtulacağına dair inanç pekişmiştir. Halk, gerçekleri de tüm yönleriyle görmektedir. Doğru ve haklı olanla, sahate ve haksız olanı birbirinden iyi bir şekilde ayırtmaktadır. Mesela, Türk meclisine giden milletvekillerinin sözlerine artık kanmamaktadır. Bunların gerçek yüzünü bilmektedir. PKK, bu konuda da halkın bilincini aydınlatı ve gerçekleri gözler önüne serdi. Kürdistan'da durum, geçmişteki gibi değildir. Her tarafta ulusal kurtuluş mücadelesi; PKK, ERNK ve ARGK konuşulmaktadır. Ayrıca, köylüler mücadeleye hizmet etmede adeta birbirleriyle yarışmaktadırlar.

Berxwedan: Kitlelerin mücadeleye katılımı nasıl olmaktadır? Ne tür görevler üstlenmektedir? Bu konuda örnekler verebilir misiniz?

□ Kendi pratiğimden örnek vermek istiyorum. Cephenin bazı hizmetlerini yerine getiriyordum. Kuryelik yapmanın yanısıra, birliklerin ihtiyaçlarını karşılama görevlerini yerine getirdim. Mesela, bir ARGK birliğinin ihtiyaçları vardır. Bu konuda bizden talepleri olursa, kendi aramızda toplanır, bunun nasıl karşılanacağına karar verdikten sonra, temin eder ve bildiğimiz yollardan gerilla birliğine ulaştırırız. Herhangi bir aksaklığın çıkmaması için, herhangi bir iş için köyden ayrılan olursa diğerlerine haber verir.

Berxwedan: Kitlesele gösteri ve protestolara hiç tanık oldunuz mu?

□ Kerboran'da yaşanan bir olayı aktarayım. Cumhuriyet Bayramı'nı kutlama töreni için sömürgecilerin hazırlık yaptığı sırada bir olay meydana geliyor.

Tören için Belediye Başkanı, askeri komutanlar, okul öğretmen ve öğrencileri yerlerini alıyorlar. Bu arada elinde silah olan bir binbaşı öğrencilerin bulunduğu yere giderek, yanlarında silahla oynuyor, çocuklara korku vermeye çalışıyor. Çocuklar binbaşayı uyararak, kendilerine silahın namlusunun döndürülmemesini söylüyorlar.

Binbaşı çocuklara, “Korkuyor musunuz?” diye soruyor. Çocuklar, “Evet korkuyoruz. Ya sen bizi öldürürsen” diyorlar. Binbaşı da, “Hepinizi öldürecekim” diye karşılık veriyor. Çok geçmeden de silahtan çocukların üzerine doğru mermi boşalmaya başlıyor. Olay sırasında çok sayıda çocuk yaralandı. Bundan bazıları da komaya girdi.

Bu olayı duyan halk, Saray Meydanına doğru koşarak gelmeye başlıyor. Kitleler, önce olayın ne olduğunu bilmiyorlardı. Haber, önce gerillaların töreni bombaladığı şeklinde geldi. Kitle alana geldikten sonra, gerçeği öğrendi. Bu arada askerler tabura çekilmiş, binbaşayı da koruma altına almışlardı. Kitleler hazırlıksız geldikleri için de, binbaşısıya karşı herhangi bir şey yapamadılar.

Halk bir şey yapamamanın acısını derinden duyuyordu. Bazıları bunu şu sözlerle dile getiriyordu: “Em pîsin, em bê gere-

Devamı 20. sayfada

REHİNELER SORUNU VE LÜBNAN KRİZİ

Lübnan'da öteden beri süregelen iç savaş nedeniyle üst üste düğümlenerek çözümsüz bir hale gelen sorunlar, rehinelere sorununun yeniden güncelleşmesiyle birlikte, daha da içinden çıkılmaz bir hal aldı. Çözümüne çok yaklaşıldığının sanıldığı bir anda patlak veren yeni olaylar, karmaşıklığı ve çözümsüzlüğü yeniden derinleştirmekle kalmıyor, kendisiyle birlikte yeni sorunlar da getiriyor.

Lübnan'ın her ne kadar kendi iç sorunlarından kaynaklanan çelişkileri olmakla birlikte, bugün Ortadoğu üzerinde mücadele eden güçlerin çıkarlarının yansımaları bulduğu sorunlarla da yüklü bir durumda. Bu durum ise, çözüme ulaşmayı ağırlaştırıyor diğer bir nedendir. Bu bakımdan, denebilir ki, Lübnan Ortadoğu üzerindeki çatışma ve çelişkilerin çeşitli taraflarca dayatıldığı bir merkez durumunda.

Lübnan'ın ilerici güçlerin denetiminde bir birliğe yönelmesini engellemek için emperyalistler ve bölgedeki uşakları olan gerici yönetimler Lübnan'da kışkırtıcılığa hız vererek, uzlaşma zeminini ortadan kaldırmaya çalışıyorlar. Böylece bölünmüş ve sürekli iç çatışma yaşayan Lübnan'ı bölgede etkinliklerini sağlamanın bir aracı olarak kullanmak istiyorlar.

Arkasında ABD ve diğer emperyalist güçlerin bulunduğu Irak faşist rejiminin Hristiyan Birliklerin Komutanı General Michel Auon'a silah ve para yardımı yaparak, Suriye'ye karşı savaştırmaları, Lübnan'a yönelik planların bir parçasıdır. Michel Auon Suriye birliklerini Lübnan'dan çıkarana kadar savaşa çağırarak açıklamıştı.

General Auon'un Suriye Birliklerine karşı koyacak bir güce sahip olmamasına rağmen böylece bir açıklamayı yapması, arkasındaki güçlerden aldığı desteğin bir sonucudur. Auon, böylelikle Suriye üzerindeki uluslararası baskıyı da arttırarak, amacına ulaşmak istiyor.

Çatışmaların yoğunlaştığı bir dönemde Arap Ülkeleri Birliği devreye girerek, barış sağlamaya çalıştı. Belli noktalar üzerinde anlaşma sağlanmış olsa da halen süren çatışmalar, bu konuda kesin bir anlaşmaya varılamadığını gösteriyor. Yer yer karşılıklı top ateşi devam ediyor. Bu çatışmaların öyle kısa sürede sonuçlanmayacağı da görülebilen bir gerçek.

Hristiyan Kuvvetlerinin Komutanı General Michel Auon, SSCB Devlet Başkanı ve SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbacov'a bir çağrı yaparak, Suriye üzerinde baskı uygulayıp, çatışmaların bir an önce sona erdirilmesine destek vermesini istedi. SSCB'nin barış sağlama yönünde çabaları olmakla birlikte, Auon'un çağrısının beklenen sonucu vermediği de görüldü. Çatışmalar, yeniden yoğunluk kazandı.

Lübnan'daki iç krizin çözümsüzlüğü bu şekilde derinleşip sürerken, İsrail'in yeni bir girişimi gündeme geldi. İsrail, Güney Lübnan'da İsrail sınırına yakın bir köyü basarak Hizbullah örgütünün liderlerinden Şeyh Obeid'i kaçırdı. İsrail'in bu terörist eylemi, Lübnan'daki ortamı yeniden gerginleştirdi.

İsrail'in askeri bir hareket düzenleyerek Şeyh Obeid'i kaçırmaları üzerine 3'ü İsrail askeri olan ve aralarında ABD ile diğer Batılı ülkelerin vatandaşlarının da bulunduğu 17 rehinenin durumu da güncellik kazandı.

İsrail'in bu eylemine karşı, Batılı rehinelere elinde bulunduran örgütler yaptıkları açıklamalarda Şeyh Obeid serbest bırakılmadığı takdirde tek tek tüm rehinelere öldürüleceğini açıkladılar.

ABD'li Yarbay William Higgins'i elinde rehine olarak bulunduran Dünyada Ezilenler Örgütü, Şeyh Obeid bırakılmadığı takdirde, rehinelere öldürüleceğini açıkladı. Nitekim verilen sürenin dolması ardından, basına dağıtılan bir bildiri ve video kasetinde Yarbayın öldürüldüğü açıklandı.

Bu açıklamadan sonra, Devrimci Adalet Örgütü Beyrut'ta bir gazeteye gönderdiği mesajda Amerikalı diğer bir rehine olan Joseph Cicipio'nun öldürüleceğini açıkladı. Şeyh Obeid'in bırakılmaması karşısında verdiği süreyi iki kez uzatan Devrimci Adalet Örgütü, daha sonra bu kararını uzun bir süre erteledi.

Şeyh Obeid'in kaçırılması karşısında İran yönetimi de büyük tepki gösterdi. İran yönetimi, İsrail'in bu kaçırma eylemi karşısında tüm Müslümanların ABD ve İsrail kurumlarına karşı meşru bir saldırı hakkına kavuştuğunu açıkladı.

Yarbay Higgins'in öldürülmesi karşısında ABD yönetimi 6. Filoya bağlı bazı savaş gemileriyle, uçak birliklerini taşıyan gemileri Lübnan açıklarına gönderdi. Bu gemilerden biri Lübnan kıyılarına oldukça yaklaştı. Bu gelişmeler karşısında ABD'nin Lübnan'a müdahaleyi planladığı söylentileri yayıldı. ABD'nin müdahale kararı aldığı ancak rehinelere kesin yerini bilememesi nedeniyle, bu planını uygulamaktan vazgeçtiği söyleniyor.

İsrail yaptığı açıklamalarda, Şeyh Obeid'i Lübnanlı örgütlerin elinde bulunan 3'ü İsrail askeri 17 rehinenin serbest bırakılmasını sağlamak için kaçırdığını belirtti. İsrail hükümeti, rehinelere serbest bırakılması karşılığı kendilerinin de Şeyh Obeid ile diğer Şii tutuklularını serbest bırakacağını açıkladı.

Bu açıklamalardan sonra, rehinelere sorunun çözümü için girişimler yoğunlaştırıldı. BM özel temsilcisi, Lübnan ve Suriye'de görüşmeler yaparken, Cezayir'in Beyrut Büyükelçisi ve başka arabulucular da devreye girerek, sorunu çözmek için girişimlerde bulunmaya başladılar. İran yaptığı açıklamada, ABD, İran'ın ABD'de bloke edilen paralarını serbest bırakırsa arabuluculuk çalışmalarına hız vereceğini ifade etti. Bunun yanı sıra, Hizbullah Örgütünün Lideri Şeyh Fadallah da yaptığı açıklamada, rehinelere sorunun çözümü için arabuluculuk yapabileceğini açıkladı.

Yapılan bu açıklamalardan sonra, rehinelere bunalımının çözümü konusunda umut yeniden doğdu. Kısa vadede olmasa da, belli görüşmeler sonucunda rehinelere sorununun çözüme ka-

Hizbullah örgütünün dini lideri Şeyh Hüseyin Muhammed Fadlallah

vuşturulacağı söylenebilir.

İran'da yapılan son seçimlerde büyük oy çoğunluğu ile Cumhurbaşkanı seçilen Haşimi Rafsancani, İran'ın Batı ile ilişkilerini belli bir yumuşaklığa kavuşturmak için, rehinelere bunalımını uzlaşma yönünde çözmek istiyor. İran'ın mütefiki olan Hizbullah örgütünün bu sorunun çözümüne ağırlığını koyması da bu yaklaşımın bir sonucudur. Hizbullah, rehinelere bunalımını, gerginliği tırmandırmadan, ama Şeyh Obeid başta olmak üzere İsrail'de esir bulunan Şii ve Filistinli tutuklu-

ları serbest bıraktırmak gerçeğe dönmek istiyor. Rehinelere bunalımını üzerinde dikkatlerin toplandığı bir dönemde Michel Auon'a bağlı birliklerle Suriye birlikleri arasındaki çatışmalar yeniden yoğunlaştı. Michel Auon'un çatışma yeniden alevlendirerek, Suriye üzerinde uluslararası baskıyı arttırmayı hedeflediği siyasal gözlemcilerin dikkat çektiği hususların başında geliyor.

Michel Auon'un bu amaca ulaşmak için çatışmaları yeniden yoğunlaştırmasının bir anlamda kumar oynamak olduğu-

nu belirten siyasal gözlemciler, bu oyunun Auon'un aleyhine, altından kalkamaz sonuçlar yaratabileceğini de belirtiyorlar. Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın dış baskılarla, kararlılığını yitirmeyeceğini ve bunlara boyun eğmeyeceğini belirten gözlemciler, Hafız Esad'ın Auon'u tümünden ortadan kaldırma amacıyla olduğunu söylüyorlar. Ayrıca, Suriye'nin askeri olarak böylesi bir hedefe ulaşabilecek güçte olduğu da aynı çevreler tarafından önemle belirtiliyor.

Beyrut'ta yeniden yoğunluk kazanan çatışmalar sonucunda şehrin büyük oranda boşaldığı da belirtiliyor. Kalanların ise, şehirden çıkma fırsatı bulamayanlar olduğu kaydediliyor. Şehirde başlayan çatışmaların bu kez uzun süreceği, hatta Beyrut'u yok olan bir şehir haline getirileceği de ifade ediliyor.

Gerek rehinelere bunalımı, gerekse de süren iç çatışmalar Lübnan sorununu yeni düğümlerle daha da içinden çıkılmaz bir hale getirdi. Düğümlenen sorunların çözümünün hangi yönde gerçekleşeceği önümüzdeki günlerde daha da açığa çıkacaktır. Suriye ile General Auon birlikleri arasındaki çatışmaları durdurmaya yönelik uzlaşma çabalarının Arap Birliği Örgütü tarafından durdurulduğu da gelen haberler arasında. Bu da çözümün askeri girişimlerle belli bir sonuca gidebileceğini gösteriyor. Diğer bir deyişle, çözümün ancak bu yöntemle gerçekleşeceği ihtimali daha yüksektir.

Lübnan kesin çözüme, karmaşılaşan, düğümlendikçe düğümlenen bu sorunların yakın bir sürede çözüme kavuşturulması ile ulaşabilir. Son gelişmeler bu ihtimalin gerçekleşme olasılığını daha da yükseltti.

KAMBOÇYA'DA ÇÖZÜME DOĞRU

20 yıldır iç savaşın devam ettiği Kamboçya sorununu çözmek için 17 ülkenin dışişleri bakanlarının katıldığı uluslararası konferans Temmuz ayı sonlarında başladı. İlk gün toplantıları dışişleri bakanlarının katıldığı oturumlar şeklinde devam etti. Belli ilkelere ulaşmaya varılması üzerine, sorunun ayrıntılarını görüşmek üzere alt komisyonlar oluşturuldu. 3 komisyon şeklinde devam eden görüşmelerin önümüzdeki bir-iki ay içerisinde belli bir anlaşmayla sonuçlanması bekleniyor.

Fransa ve Endonezya'nın yönetiminde başlayan konferansta Kamboçya'da bulunan 4 ayrı grubun uzlaştırılıp, aynı hükümet içerisinde yer almaları sağlanmak isteniyor. Konferansta Vietnam ve Çin dışişleri bakanlarının takinacağı tutumun ne olacağı merakla beklenen hususların başında geliyor.

Vietnam birliklerinin "Kızıl Kmerler'in" yönetimine karşı mücadele veren Pnom Penh taraftarlarına destek vererek, hükümete bunların gelmesini sağlaması, Çin'in Pol Pot liderliğindeki Kızıl Kmerleri desteklemesine yol açtı. Bu iki grubun dışında Prens Shanuk ve milli-

yetçi Son Sann taraftarlarının oluşturduğu diğer iki grup da Kamboçya hükümetini ele geçirmek için mücadele ediyorlar. 4 grup arasında süregelen iç çatışma Kamboçya sorununun çözümsüzlüğünün kaynağını teşkil etmektedir.

Uluslararası konferansta, bu dört kesim arasında bir uzlaşma formülü oluşturularak, sorun çözümlenmek isteniyor. Çin Dışişleri Bakanı Gian Quisen toplantıda yaptığı konuşmada, "Uluslararası konferansta bir anlaşmaya varıldığı takdirde, Pekin'in Kızıl Kmerler'e desteğe son vereceğini" belirtti. Bakan ayrıca, "Hükümet dışında hiçbir güçle ilişki kuramayacaklarını" da açıkladı. Vietnam Dışişleri Bakanı Nguyen Cho Thang ise yaptığı açıklamada, "Kızıl Kmerler'in hükümetin dışında bırakılmasını" istedi. Ayrıca Vietnam, Laos ve Kamboçya, varılacak anlaşmayı kontrol edecek bir uluslararası mekanizmanın kurulmasına ilişkin bir öneriyi de toplantıya sundu.

Vietnam, SSCB ve Çin arasında daha önce varılan bir anlaşma gereğince, Vietnam Kamboçya'daki birliklerini 27 Eylül'e kadar geri çekecek. Vietnam'ın bu tarihe kadar geri

çekilme işlemini tamamlaması bekleniyor.

Hem bu geri çekilme işleminde ve hem de yeni hükümetin oluşma sorununda varolan sorunlar, konferansın komisyonlar biçiminde süren görüşmelerinde bir sonuca varılamadı. Vietnam ve Pnom Penh yönetimi, "Kızıl Kmerlerin" hükümete katılmasını reddederken, Prens Shanuk ve Son Sann bu görüşü destekliyorlar. Ayrıca, Prens Shanuk, Vietnam kağıt üzerinde geri çekilse de 100 bin kişinin Kamboçyalı kisvesi altında ülkede kalmaya devam edeceğini iddia ediyor.

Şimdilik konferansın temel iki sorunu böyle ortaya çıkıyor. Bu konularda bir anlaşma sağlanabilirse, Kamboçya'da yeni bir dönem açılacak. Aksi takdirde, Vietnam birlikleri geri çekilse de Kamboçya'daki Pnom Penh hükümeti varlığını devam ettirecek. Vietnam birliklerinin çekilmesiyle hükümetin yıkılacağını umanlar olmakla birlikte, genel çoğunluk Afganistan hükümetinin durumunu örnek vererek, pekala Kamboçya hükümetinin de iç saldırılara rağmen, varlığını sürdürebileceğini söylüyor. Konferansın sonucu ise, neler olabileceğini daha da açığa çıkaracaktır.

Metelokên Kurdî

Çavê şil ji yê korçêtir e!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Dağlarımızdaki kırmızı işaretleri gördüm

Geceydi. Saat 23.00'ü gösteriyordu. Yere serilen yataklara, kenarda köşede uyuyup kalmış çocukların taşınmasından sonra yüklerin de yatmak için hazırlanmış bir vakitti. Dışardaki kışın soğuğuna karşı içerde yanan sobanın yaydığı sıcaklık tam ısıtılmıyordu. Yatağıma girdim. Yünle dolu yorganıma sarılıp biraz sıdıktan sonra, birkaç gündür başladığım «Az Gelişmişlik Sürecinde Türkiye» kitabımı açıp kaldığım yerden okumaya başladım.

Gözlerim yoruldu. Kitabı, kaldığım sayfayı işaretleyerek yanındaki masanın üstüne bıraktım. Kış aylarında gecenin bu vakitlerinde köyün içine gömüldüğü derin sessizlik ortamında esen fırtınayı dinledim. Derken, okuduğum kitaba kaydı düşüncelerim: Orada okuduklarımla, okulda bize öğretilen tarih arasında bağ kurmaya çalıştım. Bir de büyüklerimizin kendi yaşadıkları canlı tarihi düşününce kafamda dışarda esen fırtınalara benzer altüst oluşları yaşadım. Sömürgecilerin kendi halkından, kendi tarihlerini gizleyip onlara yalan ve yanlışlarla dolu bilgileri öğretirken, egemenliği altındaki bir ulusun tarihini nasıl barbarca ve onursuzca yok sayabileceğini düşünün...

Pencereden, dışardaki kar beyazlığının aydınlatmış geceyi seyrettim. İnsanın yattığı yerden, bir pencerenin bıraktığı açıklıktan olsa bile, gecenin bir vaktinde gökyüzündeki bulutların hareketlerini izlemesi ne güzeldir. Bir kaynaşma yaşamıyordu sanki; gökyüzünün bir parçası açılırken bir parçası yığılan bulut kümelerinin altında kapkara kesiliyordu. Evlin içinde, annemin gezinmesinden ve açıp kapadığı kapıların gıcırıtmasından başka ses yoktu. Benim daha uyumadığımı gördüğünde, «Işıklar şu abdest sulamını doldurduktan sonra kapatırım» deyip, benim uyumamamı sanki kendisinin suçuymuş gibi, güzel bir Dimli lehçesiyle ifade etti. Fakat ben uyumadan önceki bu uyanık halimde düşündüklerimi bir Dimli lehçesiyle ona anlatsaydım, biliyorum bana şunları söyleyecekti:

«Bizim şeyhlerimiz, öylesine halk içerisinde sevilip sayılanlarımız, onca gencimiz boyunlarına ipler geçirilip gözlerimizin önünde meydanlarda asıldılar. Yenildik, düşmanın gücü karşısında ezildik. Onların topu ve tankı var, senin babanın ise şimdi yatakların altında duran paslı ve bozuk bir Fransız kırması var. Biz onların karşısında nasıl durabiliriz?»

Evet bir düşünün; düşmanın baskı ve korkutması altında susturulmuş bir halk... Bilimi, sanatı, edebiyatı, kültürü, tarihi ve daha birçok insani değerleri düşünün. Bunların böylesine ezdirilmiş, korkutulmuş, kendi varlığı dahi

inkar edilmiş bir halkın ne kadar uzağında olacağını düşünün.

Görecek ve anlayacaksınız ki, burada insana yaraşır yaşamın yolu; düşman güçlüdür diye boyun eğmek değil, ben biliyorum, yaşadım; yaşadıklarından daha acısını yaşayanlar annemdir, babamdır, atalarumdur; varlığımızı her geçen gün daha da eritmek, bugüne kadar yarattığımız o kadar değerleri bizden alıp koparmak; dilimizi, kültürümüzü yok etmek istiyorlar; ben bunu görüyorum, anlıyorum ve bundan böyle bana boyun eğdiremezsiniz demekten geçer.

Bu düşüncelerimden, dış kapının sert bir şekilde vurulması sonucu çıkan tok bir sesle sıyıldım. Yatağında uyuyan babamın gözlerinin açılıp etrafa şaşkın bakan haline ve annemin sobanın yanında kapı sesinin duyulmasıyla birlikte olduğu yerde donup kalmasına baktım. Sanki ikisi de, «gene geldiler» der gibi yüzüme bakıyorlardı. Yataktan kalkıp dışarıya doğru yöneldim. Kapıyı açmadan önce «Kimsiniz» diye seslendim. «Aç kapıyı arama var» diye verilen cevabı, almadan önce zaten biliyordum. Aksi bir şey beni şaşırtırdı. Kapıyı açar açmaz it sürüleri gibi içeri daldılar. Ayaklarındaki çamurlu botlarla odalara girerek eşyaları altüst edip en ince yerlere kadar aradılar, araştırdılar. Mektupları, fotoğrafları ve kitapları bulup getiren erler üstüğmenin yanına yığıyor, o da bunları yutmaya hazır bir canavar gibi kendisine çekiyordu. Zavallı annem, bir köşeye sinip kalmış, tir tir titriyordu. Onun gözleri önünde bizlere dipçiklerle saldırılacağını, bizlerin alınıp işkencelere götürüleceğini şimdiden görüyor gibiydi. Bunu ruhumda hissediyordum. Korku ve nefret dolu gözlerle bakıyordu, bize evin içinde küfür savuran bu hayvanlara. Bir insanın hayvanlaşmasını görmeden insan kendi nesli için hayvan demekten utanır. Ama onlar bu hayvanlıklarından hiç utanmıyorlardı.

Efendisine boyun eğmediği için kurbaça yiyen bir kölenin vücudunda duyduğu acı, boyun eğdiği için ruhumda duyduğu acıdan büyük olur mu? Eğer oluyorsa o köle bir insan değil hayvandır, fakat iki ayağı üzerinde yürüyen bir hayvan. İşte bunlar da bizlerden hep boyun eğmeyi, hep mutlak itaati istiyorlar ve her türlü iğrençliklere ve hakaretlere karşı susmayı, verilenlere şükredip yaşadıklarımıza kader demeyi, bu dünyanın böyle kurulup böyle gideceğine inanmayı bekliyorlar. Zaten, kendi kurdukları düzen ancak biz böyle olursak sürer, öyle değilse, «vatan elden gidiyor, asayiş bozuluyor, kargaşa başlıyor» diye avaz avaz bağınırlar. Çünkü vatan da, düzen de, asayiş de onların rahatı, bizlerin ise daha fazla sömürülmesi içindir. Şimdi işte bunlar, bu

«vatan hainlerini», bu «asayiş bozanları» ele geçirmek, onları bu yaptıklarına pişman etmek için buradalar. «Vatan», bu hizmetlerinden ötürü onlara maaş vermekte, bu it sürülerini beslemektedir.

Mektuplar açılıp okunuyor, kartlar inceleniyor, kitaplar evrilip çevriliyor ve bir yandan da, «Bu kartları sana yollayanları memleketlerinden araştıracağız. Bunların adreslerini ver. Şu fotoğraflara bak; bu teröristin fotoğraflarını hala evinizde saklıyorsunuz. Bu evde buna ait hiçbir fotoğraf görmek istemiyorum. Sen bana her şeyi anlatacaksın, hem de öyle güzel anlatacaksın ki, sen bile şaşarsın» deniliyor. Ayrıca küfürler, tehditler... Fakat diğer yandan da yaşlı babama yumuşak yüzünü gösteriyor üstüğmenin. Yaşlıya hürmet edercesine konuşuyor; «Bir çay koyun da içelim» diyor. Babam, «belki iyi davranırsam, misafirperverliğimi gösterirsem, o da bize iyi davranacaktır» düşüncesinden hemen çay konulmasını emrediyor.

Hepimizin başında duran amir, babama; evimizin amiri de anneme emrediyor. Sömürgecilerin yönetimi ile feodal bir ailenin düzeni içiçe giriyor. Çay demleyip bardaklara konularak küçük kardeşim tarafından dağıtılıyor. Amir önce bizim içmemizi bekliyor. Biz içtikten sonra kendisi içiyor. Belli ki zehirlenmekten korkuyor. Yedi yaşındaki yeğenimi yanına çağırıp gelmesini istiyor ve sonra gülüp başını okuyor. İsmi soruyor. Adının Kürtçe olduğunu duyunca hemen kızıp bozuyor; «Siz ailece teröristsiniz. Çocuklara bu ismi koyarak, daha bu yaşta onları terörist yapıyorsunuz» diyor. Bunun üzerine yeğenim korkup annemin yanına kaçıyor. Babam, «Niye adını doğru söyledin, ben sonra sana gösteririm» der gibi gözlerini küçük yeğenime dikmiş bakıyor ve diğer yandan hayvanın anlattıklarını dinliyordu.

Çayını içtikten sonra önüne yığılan kitaplara baktı. Yazarları Tolstoy, Dostoyevski, Gorki olanları ve «Sovyet Gözüyle Jön Türkler» kitabını eline alıp bana doğru tutarak bağırdı: «Ulan bu Rus yazarlarını okuyarak burayı Rusya mı yapacaksınız o... çocukları.» Askere de, «Bunların hepsini bir çantaya koyun; tek tek inceleyeceğim» diye emirler verdi.

«Bu kitapları sen okudun mu» diye sordu üstüğmenin.

«Hayır, hepsini okumadım» diye cevapladım.

«Ulan Tolstoy'u, bilmem Dostoyevski, bu o... çocuklarını okumak yerine, niye bizimkileri okumuyorsun» diye yeniden kızarak köpürüyordu.

Karşısında duran şu zavallı, bir Tolstoy, bir Dostoyevski'nin yarattığı bu evrensel kültür mirasının ne kadar uzağında ve bu değerlere düşman olanların da-

yandığı kültürlüzlük, çürüme ve yozlaşmanın onları tarihin çöp sepetine gönderdiğini ve onu da yakında göndereceğini nasıl da farkında olmadan yaşamaktaydı. Kendilerini yeryüzünde tanınmış gölgesi olarak gören nice imparator ve hanların büyük baskı ve zulüme dayalı yönetimlerinin alaşağı edildiği bir tarihten nasıl da habersizce, kendinden böylesine emin tavırlara girmekteydi. Tarihte bunların gücü hep silahlara dayalı olmuştur ve gerçekleştirdikleri onca kayımlar, talan ve katliamlara rağmen ezilen halkların haklı davasının gücü karşısında yenilmekten kurtulmamışlardır.

«Sizin için her şey yasak» diyor üstüğmenin, elindeki Cumhuriyet gazetesini suratına indirirken.

Bu kadana da pes doğrusu! Kendimi tutamıyorum:

«Türkiye'nin dört bir yanına dağıtılan ve yüzbinlercesi satılıp okunan bir gazete niye yasak olsun?»

«Türkiye'nin dört bir yanından ben sorumlu değilim. Benim sorumlu olduğum alan için konuşuyorum» edasıyla, «Oraları bilmiyorum ama, ben size yasaklıyorum amirinin mi» açıklamasını, bir kanun hükmünde kararname, ya da bir mahkeme içtihadı gibi algılamamı istiyor.

Bizim ülkemizde, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin, kendilerinin hazırladıkları anayasa maddelerinin bile ne anlattığı önemli değildir. Burada bir askeri yetkilinin anlattıkları önemlidir. Çünkü burada adalet-hak-hukuk gibi her şey, bunların elinin altından geçtiği ve iki dudakları arasından döküldüğü gibidir. Önerine bazı temel yasaları alıp inceleyen Avrupalı parlamenterler, burada yazılanlara bakıp, demokrasi sürecinin iyi işlediğinden bahsederlerken; ülkemizde yapılanlara bakarlarsa, eğer insanlık ve merhamet duygularını yitirmemişlerse, hangi sürecin gelişmekte olduğundan nasıl bahsedeceklerdi diye merak ediyorum. Suratına indirilip yere fırlatılan gazeteye baktığımda gözüme ilişen «Demokrasiye doğru bir adım daha» başlığını okurken, bunları düşündüm.

Demokrasi; kimlerin elinde ve dilindesin, bizden ne kadar uzaklıdasın. Sen bizim için doğmuştun, seni bizler büyüttük ama, seninle güzel günler yaşamadık. Aldılar seni bizden. Düşmanlarımızın ve senin de düşmanlarımızın kolundasın; üzül-müşsün, solmuşsun. Boynun bir çöp gibi incelmış ve bize yapılanları görüp gözyaşı döküyorsun. Sana söz veriyorum, onların ellerinden seni çekip alacağız.

Askere bakıyorum, belli bunların babaları da onlar gibi buralarda askerlik yaparken böyle köyü basıp arama yaptıkları da; aradıkları, bir arazi veya kız

davası yüzünden adam öldüren bir şahısı ya da şahısları.

Ama şimdi, geçmişteki isyanlarda, «Yok ettik, köklerini kuruttuk, bir daha özgür bir vatan için başlarını kaldıramayacaklar» dedikleri bir halkın yeniden uyumunu ve başkaldırısını görüp dehşete kapılmışlar.

Her şeyi kendi kontrolleri altında tuttuklarını zannediyorlar; «Bizim haberimiz olmadan buralardan kuş uçmaz» diyorlar ve yaptıklarıyla övünüyorlar ama, haberleri olmadan kontrollerinin sıfıra indiği yerlerde nice kuşlar uçmakta, hatta onların başına konmakta ve onları kahretmektedir. Onlar da öfkelenip çıldırıcısına sağa sola saldırarak, zayıflık ve acizliklerini zavallı halkın üzerinde estirdikleri terörle gizlemeye çalışmaktadırlar. Bunu gören halkımızın «Hadi gidin bakalım, gidin gücünüz varsa onların b...larını yiyin» sözü, bu yaşanan gerçeği çok iyi ifade etmektedir. Adeta yenilmez gibi kendilerini halkımıza tanıtır ve bunun ispatını, meydanı boş bulduklarında defalarca silahsız masum halkın üzerinde gösteriyorlar.

Üstüğmenin elindeki telsizle bağlı bulunduğu merkezle konuşma yapmak için ayağa kalkıyor. Konuşmaları bizler duymayalım diye dışarıya çıkıyor. Ben evde uykulardan uyandırılmış küçük kardeşlerime bakıyorum. Üşümek için bir battaniyeye sarılmış kardeşlerim; fakat bu kez korkudan titriyorlar. Her şey burada ne kadar da çıplak ve nettir: Biz ve düşman. İşte gerçek yüzlerimiz...

Telsizden duyulan öfkeli sesi anlamadım, fakat kendisinin sorduğu bir soruda, duyabildiğim kadıyla, «Evdeki erkekleri getiririm mi, getirmeyeyim mi» diye bildirdiğini anladım. Cevap verildi. Telsizin üzerini eliyle kapattığı için, yalnızca cızırtı sesini duyabildim. İçeri girdiğinde üstlerinden aldığı talimatı bize aktardı: «Yann sabah sekiz buçukta karakolda seni, ağabeyini ve babanı; üçünüzü beraberce görmek istiyorum, ona göre. Bu sefer elimden kurtulamazsınız. Sizleri doğduğunuzda pişman edeceğim.» Ve daha birçok şeyi zarvaladıktan sonra, askerlerini toplayarak çekip gitti.

Ülkemin diğer yerlerinde, bu yazdıklarımı gölgede bırakan öylesine iğrenç, öylesine insanlık dışı uygulamalar yapılmaktadır ki ve bu yapılanlar, bunları yaşayanların belleklerine öylesine aynnılarıyla yerleşmektedir ki, yapılanları onların ağzlarından duyduğunuzda, insanlık adına bütün değerlerin bu insanlık dışı düşman güçlere karşı hemen kabarması için sabırsızlık içerisinde girersiniz.

Sabahleyin erkenden bindiğimiz köyün arabasından, kara-

kolun yakınındaki bir yerde iniyoruz. Arabanın içindeki köylülerimiz arkamızdan üzgün ve çaresiz bakıyorlar. Araba hareket ediyor; ve bir yaşlı baba ile iki oğlu olarak, bize «geleceksiniz» diye emrettikleri binaya doğru yürüyoruz. Dış Nizamiye kapısında nöbet tutan erler tarafından durduruluyoruz. Kiminle görüşeceğimizi sorarak, çok ince bir üst-baş araması ve kimlik yoklamasından sonra, kimliklelerimiz de alınıp öyle içeri alınıyoruz. Bir er tarafından, geldiğimizin haberi içerdeki komutana bildirildikten sonra, elindeki telsiz ve iki yana açılmış ayakları ve iri gövdesiyle bir celladı andıran üsteğmen dışarı çıkıyor. Kurbanlık koyunlar gibi duran biz mahlukatlara bakıp bir müddet sessizce izledikten sonra beni işaret ederek, «Sen gel diğerleri bekle-sin» diyor. Beni gösteren parmağını indiriyor ve odasının kapısını açıp içeri giriyor ve ben de ardından odaya doğru yürüyorum. Odasının kapısını çalarak içeri giriyorum. Sanki içeriye girdiğimi farketmemiş gibi, masanın üzerinde, önüne koyduğu dosyayı karıştırıyor. Odada dosyanın sayfalarını çevirirken, çıkan kağıt hışırtısından başka bir ses yok. Ben de böyle bir sessizliğin verdiği sıkıntıdan, biraz da girdiğim yeni bir yeri tanımanın merakından ötürü duvarlara bakıyorum. Duvarda asılı duran Atatürk resminden gözlerimi kaydırıp diğer pano ve resimlere bakıyorum. Sonra arkamda özel bir köşede duran ve duvarın yüksekliğinde olan büyük bir haritaya takılıyor gözlerim. Benim haritaya doğru baktığımı gördüğünde hızla yerinden fırlıyor ve üzerinde «GİZLİDİR» ibaresi yazılı olan haritanın üzerindeki perdeyi kapatıyor. Haritada ülkemizin yemyeşil dağlarının eteklerine ve dağ köylerine çekilen kırmızı artı işaretlerini görüyorum.

«Terörist inleri» ve bölgeleri haritaya kırmızı ile işaretlenmişti. Bir gün bu «inleri» gösteren kırmızı işaretlerin onların inlerine kadar girip onları yok edeceğini, şimdilik uzak bir ihtimal olarak görüyorlar.

«Bak perdeyi çekmeyi unuttum. Oğlum siz tehlikeli insanlarsınız, girdiğiniz her yerde bu insanlar için yararlı olabilecek şeyleri araştırıp buldunuz mu hemen onlara ulaştırırsınız.»

«Hayır sadece gözümün önünde durduğu için baktım» dedim.

Kapı çalınıyor. Bazı evrakları imzalamak için bir er içeri giriyor. Durumu bir put gibi kesilip anlatıldıktan sonra; «Git başka zaman getir. Kimse içeriye girmesin» diye yanıtıyor üsteğmen. Kapının yanında duran habercisine sesleniyor:

«Lan oğlum, kapıya boşuna mı diktim seni? Eşekoğlueşek, içerde meşgul olduğumu söylemedim mi?»

Habercisi ise; «Emredersiniz Komutanım» diyerek kapıyı kapatıyor.

Üsteğmen eline bir dürbün alarak pencereden uzaktaki dağlara bakıyor. Uzun uzun baktıktan sonra dürbünü indiriyor ve bana dönüp, «Söyle bakalım, irtibatı

sen mi sağlıyorsun? Bilmiyorum filan deme, biliyoruz. Senin de mutlaka haberin vardır. Biz her şeyi biliyoruz. İnkâr filan etme, yoksa buradan leşin çıkar» türünden tehdit ve hakaretlerde bulunmaya başlıyor.

«Eğer biliyorsan bu halin niye böyledir» diye içimden geçirerek, onun yüzüne ve gözlerinin içine bakıyorum. «Hayır, benim bir şeyden haberim yoktur.» Olay şöyle oldu, böyle oldu diye anlatıyorum. Fakat, «Benim bunları yutacağımı mı sanıyorsun, ben enayi miyim» dercesine, pis pis gülüyor. Sonra birden yerinden öfke ile fırlayıp üzerime yürüyor. Suratı kapkırmızı kesilmiş bir vaziyette hakaretlerde bulunuyor. Sonra da boğazımdan sıkıp en tehlikeli tehditlerini sıralamaya başlıyor. Önce yüksek sesle başlayan tehditlerini, daha sonra gözlerini gözlerime dikip yavaş bir biçimde ve ses tonunu düşürerek bitirdi ve beni olanca hırsıyla karşıdaki duvara fırlattı. Beklemediğim bir savurmaydı. Duvara çarpıp öne yığılacakken, dengemi buluyorum. Üst-başımı düzeltip öne doğru giderken kendisi de yerine geçip oturuyor.

Dişlerimi sıkımdan ve öfkemi kabank tutmaktan başka bir şey yapamadan öylece ayakta durdum, kaldım. Araya uzun bir sessizlik girdi.

Ben ayaktaym, o ise oturduğu masanın başında benim bir arkadaşına yazdığım mektubu okuyor. Benim düşüncelerimi ve kişiliğimi ortaya koyan bir mektup. Mektubu okurken bana bazı şeyler soruyor: «Burada neyi anlatmak istemişsin, bana açıkla» dediğinde kendisinin aptalın biri ve kavrayıştan uzak bir zeka sahibi olduğunu anlıyorum. Bu nedenle onun anlayacağı ve hoşuna gideceği bir biçimde açıklıyorum. O ise, kuzu gibi dinliyor.

Mektubu bir tarafa bırakıyor ve evden getirdikleri kitapların arasından bir kitabı seçip bana gösteriyor: «Nikaragua Devriminde Kadınlar»

«Bu kitabı okudun mu?»

«Hayır, benim evde okumak için işlerden, bir de hazırladığım sınavlardan ötürü pek zamanım olmuyor» diyorum.

Fakat bu sözler benden beklediği sözler olmuyor. Bu sefer nasihatılara başlıyor. Sert davranmakla alamadığımı yumuşak davranmakla almaya çalışıyor. Bu da sonuç vermeyince, tekrar hakaretlere başlıyor.

Epey bir süre münakaşa ettikten sonra beni dışarı çıkarıp, bu kez ağabeyimi içeri aldı; ondan sonra da babamı. Bu sırasıyla alınma işlemi akşamın karanlığına kadar devam etti.

Babamı bıraktıktan sonra, beni ve ağabeyimi alıp aynı aynı tavuk kümesine benzer yerlere koydular. İnsanın böyle tek başına karanlık bir yere konulmasının, insan düşünmek isterse güzel tarafları vardır. Burada daha rahat ve sakin bir kafayla düşünebilirsin, ama böyle bir yerde düşünmek oldukça tehlikelidir. Çünkü buradan insan gün ışığına, ya düşmana satılmış bir beyinle, ya da düşmana boyun-

eğmeyen dimdik bir kafanın içindeki beyinle çıkar. Bu anlamda tehlikeli bir düşünme yeridir.

İki saat orada tutulduktan sonra dışarı çıkardılar. Uzun koridorlardan ve yukarıya doğru çıkan merdivenden çıkardıktan sonra, aynı adamın yanına getirildik. Onun emirlerine göre bizi nereye götürecekleri ve ne yapılacağı belli olacaktı. Odasından dışarı çıkıyor. Bizi yukardan aşağıya bir süzdükten sonra, «Bu akşam sizleri burada tutmuyorum. Yalnız bana istediğimi de vermediniz» dedi.

Bunu söylerken, «Allah'ınızı severim bana bir şeyler söyleyin» der gibiydi. Sonra bana dönerek, «Fakat, yann bugün geldiğiniz saatte yalnızca seni bekliyorum» diyerek odasının kapısını açıp içeri giriyor. Kendisini, büyük bir sım açığa çıkaracak olan dünyanın bir numaralı

dedektifi gibi görüyor sanki. Önemli ipuçlarını toplamış ve kararını vermiş. İpuçları beni gösteriyor. Benim üzerimde araştırmasını yapacak ve mutlaka soru işaretlerinin karşılığını bulacaktı. Kendi üstlerine bununla hem hoş görünecek ve hem de siciline işlendiği için belki kurmaylığı garantilemiş olacaktı.

Karakol binasından dışarı çıkıyoruz. Kapıdaki kimlikleirimizi alıp hızlı adımlarla oradan uzaklaşırken ikimiz de konuşmuyoruz. Akşamın karanlığı şehrin üzerine çökmüş. Şehrin ışıkları gözlerimizin önünde parlıyor. Yerdeki kar beyazlığını aydınlatmış bir gecedeyiz. Yine, gökyüzünde rüzgarın kovaladığı bulutların hareketlerine bakıyorum. Aklıma sen geldin. Seni sordular benden. Konuşmalamı, gülmelerini ve yiğitliğini düşündüm; sonra yine bir zamanlar beni

karakola çağırdıklarında bana moral verişini, sonra da, benim bir akşam orada kalacağımı söyleyip onun ardından söylediğim İ Altınmeşe'nin bir parçası olan «Oy akşamlar akşamlar/gene geldi akşamlar» türküsünü mıldandım.

Ve şehrin arkasında yükselen dağlara bakıyorum. Şimdi kar altındalar, ama karakol duvarındaki haritada yemyeşil etekleri ve kahverengi zirveleri üzerinde kırmızı artı işareti taşıyan bu «terörist inleriyle dolu» dedikleri dağlara bakıp yürüyor ve mutlulukla gülümsüyorum.

Beni buralara yezlerce kez alıp getirseniz ve en insanlıkdışı yöntemlerinizle sorgulasanız da, ben yine o kırmızı işaretli dağlara bakıp gülümseyeceğim.

Şarık
25.05.1989

PKK tüm Kürdistan'ın tek umudu...

Baştarafı 13. sayfada
açlık grevlerine ve kitle gösterilerine başvuruyor. Fakat bu hareketleri yanında bulamıyor. Hareket sahipsiz, plan ve programdan yoksun olduğu için, genel bir ayaklanmaya dönüşmüyor.

Verdiğimiz sayısız örnek, ülkemiz Kürdistan'ın durumu ve sömürgeci faşist devletlerin halkımıza karşı başvurdukları imha ve çağdışı barbarlıklar buna karşı PKK'nin, tarihimizi en iyi tahlil ederek ve teslimiyetçi-işbirlikçi hareketlerin uzlaşmacı tarihinden de ders alarak yürüttüğü ideolojik, politik ve pratik mücadelesini bir kere daha doğrulamaktadır. Bu doğru düşünce ve selamlanması gereken militanlık, sadece Kuzey Batı Kürdistan'da değil, tüm Kürdistan'da ilgliyle izlenmekte ve örnek alınmaktadır.

Çünkü bu düşüncede, şu veya

bu parça, otonomi veya federasyon, herhangi bir ailenin, aşiretin veya varlıklı sınıfın egemenliği sözkonusu değildir. PKK, Kürdistan halkını; kendi egemenliği için kurtuluşa götürecektir. O, düşmanla olan tüm uzlaşmacı girişimlerin, halkımızı yıkıma götürdüğünü çok iyi biliyor. Günümüzde, Kürdistan'da yeni bir nesil doğuyor, yeni bir direniş geleneği yaratılıyor. Yaşlılarıyla, genciyle, kadınıyla ve çocuğuyla herkes mücadeleye hazırlanıyor. Kendilerine ve kurtuluşa olan inanç ve güvenleri artıyor. PKK'nin şu veya bu ülkenin çıkarı için silah bırakması, mücadeleyi tatil etmesi, şu veya bu sömürgeci ülke dayanaşması ve sığınması sözkonusu değildir. Bu tutumuyla PKK, bugüne kadar Kürdistan'da kurulmuş tüm hareketleri, ideolojik, politik ve pratik olarak aşmıştır.

Bayrağımızın dalgalanacağı günlerin...

Baştarafı 17. sayfada
fin. Billa silahek bi merê ji hebû-ya kûlme wa bikuşta." Burada kadın ve çocuklar, çelenklere, Atatürk heykeline ve Türk bayrağına saldırarak, bunları tahrip ettiler.

Faşist binbaşı, askerlerine ateş açma emri verdi, ama dinleyen çıkmadı. Kontr-gerilla binbaşı olan bu sadist, dışardan ateş edildiği yalanını uydurarak, halk üzerinde bir katliam gerçekleştirmek istiyordu. Çocuklara saldırması da boşuna değildi. Sömürgeciler de çok iyi biliyorlar ki, bugünün çocukları yarının gerillalarıdır.

Berxwedan: Halkın durumuna yeniden dönelim. Halkın mücadeleye yaklaşımı ve burjuva partilerin temsilcilerinin aldatmacalarına yaklaşımı nasıldır?

□ SHP Genel Başkanı Erdal İnönü Hakkari'ye, Nusaybin'e hatta Dargeçit'e bile gitmişti. Başına da bir peşmerge peştemali sarmıştı. Halk, bunun niye böyle davrandığını çok iyi biliyordu. Gösterilenin aldatmacadan öte bir şey olmadığını çok iyi anlamış durumda. Birçok kişiden, bu durum karşısında şöyle-si veya benzeri sözler duydum:

“Faşist generallerle oturup anlaşma yaptı. 30 uçağı Kürdistan'ı bombalamak için kaldırdılar. Bugün de boynuna peştemali (dülbent) bağlamış, bizi kandıracağını sanıyor.” Bu tür davranışlarla kim olursa olsun artık halkı kandıramaz. Çünkü, halkımız uyanmıştır.

Halk, bu burjuva politikacılarına inanmıyor ve güvenmiyor. Halkın yanında bütün bu burjuva politikacıların birbirlerinden farkları yoktur. Bugüne kadar bunlar halka ne verdiler ki, bundan sonra ne versinler. Herkes de biliyor ki, bu politikacıların kendileri bile güdümlüdür. Koyun gibi yönetiliyorlar. 12 Eylül darbesi sırasında bunlara, “siz işe yaramıyorsunuz” denildi. Ama bugün yeniden göreve bunlar getiriliyor. “Bunlar madem iyilerse, neden darbe yaptılar? Kötüydüyseler, neden geri getiriliyorlar?” Halk, bütün bunları düşünüyor. “Bu politikacıların ne Kürtlere ve ne de Türklere faydası olur” diyor.

Berxwedan: Son olarak, bu sayfamızdan halkımıza iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

□ Çağrım, tüm insanlarımıza-dır. Yaşlısı, genci, kadını ve ço-

Artık, ülkemizin diğer parçalarında yaşayan halkımızdan sayısız insan, birçok harekette yönetici, kadro, üye veya yurtsever olarak emek vermiş olanlar da, kendi geçmişlerini eleştiriyor, onların geniş olanaklarla yapamadıklarını, PKK'nin çok sınırlı imkan ve destekle, kısa sürede başardığını kabul ediyor; otonomiye karşı çıkarak bağımsızlık çizgisini savunuyor ve çağdışı anlayışı hayır diyor. PKK'nin hainlere karşı geliştirdiği mücadeleyi caydırıcı ve örnek bir mücadele olarak değerlendirenler. Sömürgecilerin yok etme politikasına karşı, böylesi cesur ve inançlı, kana kan ve cana can şıarısıyla savaşan bir harekete ihtiyaçları olduğunu anlamışlardır. Tüm Kürdistan parçalarının kurtuluşu ve 350 yıldan sonra birliği için, PKK'yi tek kurtuluş umudu olarak görüyorlar.

İsveç'ten V...
1.7.1989

cuğuyla birlikte hepsi Parti önderliği altında birleşsinler ve ulusal kurtuluş savaşımıza destek versinler. Şehirde olsun, köyde olsun tüm insanlarımız ulusal kurtuluş savaşımızı güçlendirmek için çabalarını arttırmalıdır. Tüm çalışmalara disiplinli bir şekilde katılmalı, bütün güç ve enerjilerini bu uğurda seferber etmelidirler.

Ülkemizi kurtarmak, bir an evvel zafere kavuşmak için, hepimizin çabalarına gereksinime vardır. Sömürgecilerin zulmü altında yaşamaktan, yani bize zindan edilen yaşamdan kurtulmak için, hepimizin katkıları 2-3 katı artmalıdır.

Bugün sömürgeci zindanlarda kardeşlerimiz büyük bir direniş gösteriyorlar. Yine, her gün onlarca insanımız zindanlara dolduruluyor. Bunun dışında dağlarda büyük bir kahramanlıkla savaşan insanlarımız vardır. Bütün bunları gözönünde bulundurarak, canla-başla, ellerimizi birbirine kenetleyerek mücadeleye atılalım. Kalplerimiz ve sözlerimiz bir olsun.

Bütün bu görevler, bağımsız bir Kürdistan isteyen ve arzu eden insanlarımızın üzerine farzdır. Hepimiz üzerimize düşen görevleri yaparsak, Kürdistan'ı erkenden gerçek kurtuluşa ulaştırırız.

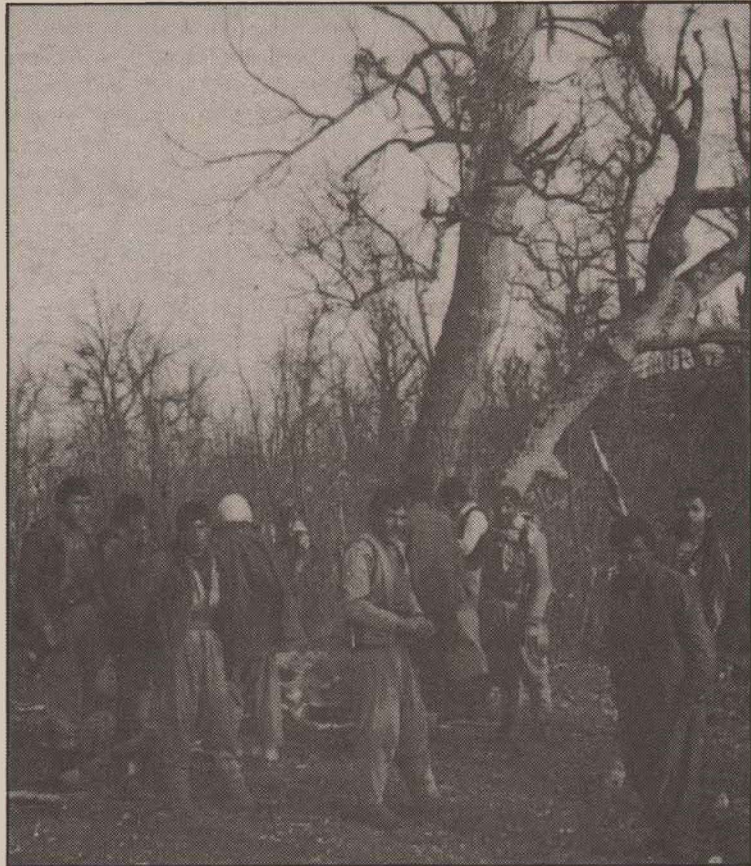

Di sersala pêncemîn a Hilpişkîna 15'ê Tebaxê de ŞERÊ ME XURTTIR BÛYE

Destpêk di rûpela dawî de

ku PKK di hundurê xwe de bigihî avahiyeke saxlemtir û serxwevetir.

Rastiyeke din, ku di encama pêşveçûnên van heft mehên dawiyê de derketiye holê, wusa xwe dide şanikirin, ku careke di hat ispatkirin, strateji û taktika PKK bi şeweyeke kesin rast e. Xeta Partiyê xwe ji hemû bikaranînen hilweşandkarên kevin, durî û xelet, çewt û şaş rizgar kir û xwe gihand pêkhatineke rast. Ev jî bû sedemek da pêşveçûn bêhtir bîn lezandin. Di qada leşkerî de lêdanên wusa giran li dijmin hatin xistin, ku tu caran di diroka xwe de neditibû. Gelê me bêhtir baweriya xwe bi Partiya me ve girêda. Di encama lêdanên ku li parêzkarên gundan ketine ev cerdevan destpêkirin kom bi kom çekên xwe ji destên xwe berdin. Bi tevlibûn û xwegihandinên nuh, hejmara yekitiyên pêşmergeyên ARGK zêdetir bûn. Encameke rastiya xeta PKK ye, ku vê rojê şer xwe gihandîye koçbereke tund û berdehamî. Li ser vê jî, şer bê rawestan pêşveitir diçe. Bi van pêşveçûnan careke din hat ispatkirin, ku xeta wê Kurdistan bigihîne rizgariyeke rast, tenê xeta serxwebûn û azadiyê ye.

Tirsa mezin a dagîrkerên Tirk

Pêşveçûnên tund ku di van çend mehên dawiyê de xwe şanî dikin, bi şeweyeke zelal nejhathabûna dagîrkerên Tirk danin holê. Lêdanên ku li Çiyayê Cudî, li navçeyên Şîrnex, Dih, Elkê û Qilaban li dîv hevûdu li hêzên dijmin hatin xistin; nebûna hundabûnan an jî bûyina hundabûnên gelek kêr jî yekitiyên ARGK di şerên mezin de, ku bi rojan doman; herweha şanikirina bi-ryardariyeke mezin ji aliyê gelê me û berxwedana gelê me li dijî politikayên qirkirinê û qirkirinan, niha xwe dilezînin, da çekên kîmî jî bikarbinin. Bili van, hêzên leşkerî yên nuh û komên taybetî yên nuh jî şiyandin Kurdistanê û berê xwe danê, ku rind xwe tîkûz bikin û hima xwe ya leşkerî kombikin.

Ji ber ku di van rojên dawiyê de livbaziyên jêhatî û serketî yên hêzên pêşmergeyên me berdehamî dikin û dijmin nema dikare bi hesanî biçe ser yekitiyên me yên gerilla, tirsî dagîrkeran hîn bêhtir mezin bûye. Partiyên hêlwestî (opozisyonî), rojname, weşan û hemû sazîyên dagîrkeran tev bi hev re, serî dane peydakirina çareyekê û lez dane peydakirina çareyan. Ev tirs ketiye dilê hêz û derdorên împeryalist jî. Xebatên ku di van rojên dawiyê de tîr lezandin û tundkirin, ew xebat in, ku hêzên împeryalist dixwazin wê aloziya dagîrkeran a kûr birawestînin.

Navenda saziya istixbarettê, angî MÎT'ê, jî bajarê Amedê rakirin bajarê Çewlikê. Ji nava rêzên artêşa dagîrkeran ên bilind, gelek kes jî kar hatin dîrxistin û hinek jî dev ji karên xwe berdan. Dubendiyên di nava rêzên artêşa de, pîrs û pîrgîrêkên nuh xwe lezandin, ku li ser bingeha nejhathabûnê xwe didin şanî kirin. Ev pêşveçûn tev, nimûne ne ji bo serjêrcûna şerê taybetî li Kurdistanê. Daku dagîrker bikaribin şerê xwe yê taybetî li ser lîngan bigirin, ku serjêrcûna wî hatiye ispatkirin, bi hemû sazîyên xwe ve, serî dane xebateke gelek diwar.

Wezirê Karên Hundurî Abdulkadir

Aksî û Waliyê Êrdimê Hayrî Kozakçioxlu, jî ber sedema du-saliya kargêriya taybetî civînekê li pêşîya rojnameyan çekirin. Rewşa xwe bi gotinên weke, "Li dijî terorê em jehatî ne" bi şeweyeke tev derewîn danîn holê. Ev gotin, jî aliyê xulamên dagîrkeran ên xas û jî dil jî nehatin pejirandin, jî ber ku tevan dizanî ku rewş ne wusa ye. Gelek derdor êdî bi eşkeretî tinin ser zimên, ku dewlet nema dikare serdestê pêşveçûnan bimîne.

Serokê Gelemperiya SHP - Partiya Sosyal-Demokrata Geli Erdal Înonû, çû bajarên Wan, Çolamerg, Sêrt, Amed û hinde navçeyê van bajarên. Ev jî bû nişanek, ku Kurdistan bi şeweyeke bi lez, bûye û dibe navendê hinde pêşveçûnên girîng. Bi destpêka gera Erdal Înonû, pîrsa Kurdistanê di weşan û rojnameyên Tirkî de bêhtir cih girt. Her di vê demê de, konsolosê USA yê li bajarê Edene jî, çû bajarên Çewlik, Çolamerg, Wan û Sêrtê. Ev ger jî şanî me dikin, ka jî ber şerê diwar dibe, dagîrker û ezbeniyên wan ketine nava tirsê çiqasî mezin.

Erdal Înonû di domana gera xwe de bi endamên partiya xwe re, bi komutanên artêşê re û bi Waliyê Êrdimê Hayrî Kozakçioxlu re peyivî. Înonû da xweya kirin, ku wê encamên peyvînên xwe û gera xwe di nava rêzên Komîteya Navendiya Kargêriya partiya xwe de bîne zimên û wê li ser bide û bistîne, herweha wê pîrsê bibe parlamentoya Tirkîyê jî. Înonû da zanin, ku bûyer xwe gihandine merhelên gelek ciddî û xwest, ku hinde tedbirên bi lez û bez bîn standin.

Înonû bi vê gera xwe, tengezariya dewletê bi gelek daxweyanîyên xwe carekê din danî pêşîya çavan û pêşemîn jî li ser politikayeke netewî li dijî şerê me yê rizgariya netewî rawestî û xwest tiştê wusa bê avakirin. Gelek nivîsevanên gotarên rojnameyên burjuwazî jî xwedî li vê ditîne derketin û xwestin, ku politikayekê bê avakirin û hemû parti li ser li hev werin. Bi vî awayî em dikarin bibêjin, ku gera Erdal Înonû, jî bo rizgarkirina dagîrkeriya Tirkî jî heriya li Kurdistanê û jî gola xeniqandinê, bû xebatek jî bo avakirina politikayeke netewî.

Înonû di gotinên xwe de, "Dewlet li

rojhatê tengezar e" got û daxweyanîyên xwe wusa berdehamî kir: "Wezirê Karên Hundurî pêşveçûna bûyeran jî nêzik ve naşopîne. Nixkandinên gelek jî rastîyên xwe dîr dike û rewşê gelek baş şanî dike. Lê bûyer li pêşîya çavên me ne, dewlet nekariye arikariyên gel û piştigiriya gel ber xwe ve bîne. Hêzên parastîne bi serê xwe û tenê mane.

Çima rewş nikare bê kontrol kirin? Bi carekê êdî ez nema dizanim, ez nema tediğihîjim. Cihe peyva li ser vê pîrsê yê bîngehîn saziya TBMM - Meclîsa Mezzîna Millî ya Tirkîyê bi xwe ye. Lê niha ez, bi navê partiya hêlwestî ya mezin, vê domanê didim destpêkirin. Ji ber ku Wezirê Karên Hundurî pêşveçûna bûyeran jî nêzik ve naşopîne, ev hatiye fahmkirin.

Me guhdariya wî kir. Rewşê jî rastîyê gelek dîr baş şanî dike. Lê belê, bûyerê ew li pêşîya çavan in. Wezirê dibêje, rewş di binê kontrolê de ye, lê bûyer bi berdehamî bilindtir dibin û xwe dilezînin. Rasti ne weke ew dibêje ye. Gel piştigiriya dewletê nake, ev piştigiri bi destan ve nehatiye anîn. Li dijî kêrikaran, helbet divê mirov çekan bikarbîne. Lê hêzên parastîne divê vî tiştî çekin. Belê piştigiriya gel jî şert e. Di vê nîqtê de kêmasî hene. Tê ditin, ku hêzên parastîne xwedî kêmasî ne, kêmasî bûye perçeyekê ji wan. Lê dişa jî, heye ku hinde tişt hebin, em wan hin nîzanin. Weke arikariyên derveyî, piştigiri, germkirin û ajotina ser me..." (Rojnameya Hürriyet, 7'ê Tebaxê 1989)

Di roja dawiyê ya gera xwe de Erdal Înonû, derbasî bajarê Amedê bû û bi Waliyê Êrdimê Hayrî Kozakçioxlu re peyivî. Wusa gote Waliyê Êrdimê: "Mîjûlî û xebata li dijî vî rêxistina, ku gunehê wê bi tu kesan nayê, rastî jî delameteke pîr zor û zehmet e. Bînxistina van kesan, tenê bi arikariya û piştigiriya mirovên me yên li Êrdimê dikare bibe. Di van rojên dawiyê de, zêdebûnek di hejmara bûyeran de xwe dide şanî kirin..." Înonû herweha gote Waliyê Êrdimê, ku dive tedbirên bi lez jî birêvebikêvin. Piştî ku axiftin dawî bû, Înonû hinde agahî û saloxên xwe pêşkêşî weşanan kir. Gera xwe bi tevayî nixkand û jî ber çavan derbas kir. Di vê barê de, di daxweyanîyên xwe de cih da van ditin û nêrinan: "PKK tevgerê

kêrikar e. Hêzên parastîne tîkoşînekê li dijî wan birêvedibin. Piştigiriya gel şert e. Ev tevger ne li welatekî din, tîkoşîna xwe li vir dike, li derên ku hemwelatîyên me, endamên welatê me dijîn. Nexwe, divê bêgotin, piştigiriya gel jî hebe. Lê divê em bala xwe bidin hima bangeşî ya tevgera livbazîkar jî û gelek bi bal bin. (...) Ji ber ku hemwelatîyên me bi Kurdî diaxîfin, divê neyin bergunehkirin. Cuda-hiyên etnîkî cewherên demokrasîyê ne. Lê pîrsa me niha ne eve. PKK vî yekê naxwaze, jî bo damezirandina Kurdistanê serbixwe, jî bo qutkirina Êrdimê jî Tirkîyê ditêkoşe. Parastîna komên etnîkî (kêmnîetewan) tiştêkî din e, kêrikirin û perçekirin tiştêkî din. Divê em bi eşkeretî li ser vî bidin û bistînin..." (Rojnameya Hürriyet, 9'ê Tebaxê 1989)

Ji van gotinan armancên gera Înonû rind tîr fahmkirin. Baş tîr zanin, ku ev demêke dirêj e, SHP hinde xebatê jî bo otonomîya çandî daniye pêşîya xwe. Bi gotinên vî dawiyê yên Înonû, armanc ronaktir derdikeve pêşîya çavan. Bi vî awahî jî, çî di binê xebatên SHP de hebûn, derketin ronahiyê. Înonû gelek caran li ser piştigiriya gel dîsekin û dixwaze arikariyên gel bîn standin. Di vî barê de jî baş tîr zanin, ku dewlet êdî bêçare maye, gelê Kurd hişyar bûye û mîna dema berê êdî gelê me baweriya xwe bi dagîrkeran nayne.

SHP dixwaze, li ser bîngeha standina û bi dest ve anîna piştigiriya gel li dijî PKK bibe hêzekî alternatîfî, nola hêzekî wusa derkeve holê. Nexasim Înonû di daxweyanîyên xwe de yên di domana gera xwe de, gelek caran qala piştigiriya bo partiya xwe kir û xwest, ku gel bawerî bi vî partiyeke bîne. Ev daxweyanî didin zanin, ku SHP rast û rast jî aliyê dagîrkeran ber bi rîsteke vî nolê ve hatiye dehfaandin û ev rastî derkete ronahiyê.

Berî Înonû endamê Komîteya Navendiya Kargêriya SHP Halîl Akyûz, serî dabû hûrkolîn û rewşzanîna li Kurdistanê. Di kovara hefteyî "Tempo" de hinde daxweyanîyên wî hatibûn belavkirin. Hingê jî bîni netirsiya, ku rîsta SHP bi eşkeretî neyîne zimên. Nûçegihandkarê kovara "Tempo" jî Halîl Akyûz pîrsan dike: "... Tu bi navê SHP gelek caran dike bajarên rojhilatê. Çî feydeyêke gerên te hene, bîli ku tu moralê bîdî mirovên me yên li wê Êrdimê?" Halîl Akyûz vî bersivê dide nûçegihandkarê kovara "Tempo": "... Belê gelek feydeyên gerên min hene. Berî her tiştî, em dikin, ku gel baweriya xwe bi me bîne. Mirovên li wê Êrdimê baweriya xwe bi me û partiya me hene. Ji ber ku em jî wê wan rizgar dikin, da nekevin himbêza PKK, ew neyin avêtin ber destê PKK..."

Bi vî politikayê, dagîrkerên Tirk ên faşîst serî didin politikayeke klasîkî. Gava di şexsiyeta hikumeta ANAP de pikolî, lêdan û qirkirin xwe dicivînin, angî qamçî di destê ANAP de be, SHP jî bi politikaya şekirî xwe nêzikî gelê me dike. Bi vî rengî, mirovên me yên di bin qamçî de bûne kindarên dagîrkerîyê, bi politikaya şekirî ya SHP, di nava rêzên SHP de wê bîn helandin; belê armanc tenê eve. Bi şeweyeke lez û bez çûyina Înonû û gerîna wî li Kurdistanê jî, perçeyekê jî xebatên çetîr leyistîna vî rîstê.

Waliyê Êrdimê Hayrî Kozakçioxlu, piştî hevdişîna bi Erdal Înonû re, hinde daxweyanîyên xwe di rojnameyan de da belav kirin. Daxweyanîyên wî jî aliyê weşan û rojnameyên Tirkî jî hatin rexnekirin. Kozakçioxlu bi kurtî got, "Artêşa me jêhatiye." Ev gotin hatin rexne kirin û nola, "Xêzkirina tabloyêke pembe" hatin nixkandin.

Daxweyanîya Hayrî Kozakçioxlu wusa bû: "... Li herêmê bangeşîyê berfîreh tîr meşandin. Li gora salên derbas-

bûne, di hejmara bûyeran de kêmbûnek heye. Hêzên me yên parastîne serdest û hakimê rewşê ne. Gelek operasyon tîr birêvebirin. Li gora salên bihurîne, hejmara terorîstên di operasyonan de hatîne girtin, di hejmara çek û navîngên ketîne destan de, zêdebûneke pêwîst heye. Ez tenê niha bi Şîrnex û derdorên Çiyayê Cudî mijûl dibim. Ji ber ku li van deran gelek operasyonên me birêvedîçin, mîna ku bûyer jî pîrbîn, tîr xweya kirin..." (Rojnameya Hürriyet, 9'ê Tebaxê 1989)

Ev gotinên Hayrî Kozakçioxlu, berî hemû kesan jî aliyê sereknivîskarê rojnameya "Hürriyet" Oktay Ekşî hatin rexnekirin. Ekşî Ekşî di gotareke xwe ya rojîn de, ku bi sernivîsa "Politikaya netewî" nivîsibû, pêşî daxweyanîyên Hayrî Kozakçioxlu nixkand û paşê nêrinên xwe wusa diwar kir: "... Eşkeretî ku birêz Kozakçioxlu li pêşberê weşanan gelek bi dêhn û bal êdî xwe dîtevgirîne. Ji ber vî yekê jî, di pîrsa jêhatîbûn û nejhathabûnê de, serî dide hinde tesbîtên ku jî bîni rast nayîn xweya kirin û kriterên wusa dike karê xwe.

Berî hertiştî ez dixwazim bal bikişînim ser nîqtêkê: Niha, di vî rewşê de, tu kes nabêje, 'Hêzên dewletê yên meşru, li başûrê-rojhilatê rastî tengezariyê bûne.' Lê mîna guhartinên di rêzên banî yên hêzên cendermeyî de, hinde pêşveçûnên ku mejiyê mirovan şêlo dikin, xwe didin şanî kirin. PKK êrîş tîne ser hinde navçeyan û mîna li Çolamergê jî bûyî, di navenda bajarên de lojmanên (avahiye) serleşkeran an jî polîsan dike hedefê xwe. Ji aliyê din jî, bîli daxweyanîyên fermî yên weke, 'PKK dimîre, xilas dibe', terora li başûrê-rojhilatê berdehamî dike û xwe dilezîne.

Berî hertiştî jî, hicetên weke, 'Hejmara yên tîr girtin zêde dibe. Bêhtir çek û navîng dikevin destê me' û gotinên weke, 'Bîngeha jî bo kar berfîreh dibe. Bêhtir sermaye tîr razandin' tu caran nikarin bîbin sedemek, ku mirov bibêjin, 'Ox xweş... ox xweş... li başûrê-rojhilatê hertiştî baş pêşve diçe.' Tu caran ev ne mimkîn e. Bîli vî jî, ev gotin heye ku bikaribin bîbin sedemek, ku mirov tersî wan biparêze..." (Rojnameya Hürriyet, 9'ê Tebaxê 1989)

Weke ku mirov jî daxweyanî û gotinên Oktay Ekşî jî tediğihîje, dagîrker bi xwe baweriya xwe bi daxweyanîyên xwe bi xwe nayîn. Ew bi xwe êdî tinin zimên, ku gotinên nola "Dimirin, diqedin" ên heya niha, bê bîngeh in û nêrinên wusa xwedî kêmasîyê gelek me zin in. Bi dengêkî bilindtir, êdî ew bi xwe van rastîyan tinin ser zimanên xwe.

Oktay Ekşî yek jî wan rojnameyvanan e, ku bêhtirîn piştigiriya xebatên Erdal Înonû yên jî bo "Politikaya netewî" dike. Rojnamevanê yekemîn e, ku bêhtirîn ve yekê daniye pêşîya xwe. Disa her di vî nivîsa xwe de, di vî barê de, wusa nivîsandîye: "... Ronak e, ku roj bi roj bêhtir, başûrê-rojhilatê wê bêhtir bibe perçeyekê rojenîna me. Wê di rojenîna me de ciheki pêwîsttir bigire. Rastî mirov bibêje, ev tiştêkî dereng mayî ye. Ji ber ku ew bû pênc sal in, çetê nehatîne perçiqandin. Ji bo jî ra perçiqandina çeteyan, divibû berî niha û bi demêke gelek, li ser bîhata ramanin, ka divê çî bîhata kirin.

Ji aliyê din, politikayeke rast, heke xwediyê bîngehekî jî agahiyên rast be, dikare birêvebikêve. Ji ber vî yekê jî, divê bê zanin li başûrê-rojhilatê çî dibe û çî nabe, ev tişt li vî herêmê li gora kîjan politikayan dibin, kîjan encam dikevin destan, li gora kîjan politikayan çî tîr kirin, kîjan encam xwe şanî dike? Divê baş bê zanin, kîjan politîka tîr bikaranînin, kîjan politîka nikarin bîn bikaranînin? Ev zanîn ne tenê jî aliyê ANAP an jî SHP bê ditin. Divê ev tişt jî aliyê hersê

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştiman a şêrîn di nîvê deşta bi bêr û berhemî de

M Û Ş

- IV -

CIH Û PÊWÎSTIYA
ÊRDIMA MÛŞÊ
DI TÊKOŞÎNA ME
YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Rewşa erdnigari ya êrdima Mûşê, pêşemin de mehên bihar û havînê de, ji bo xebatên gerilla yê şoreşgerî, gelek rêda û destdayî ye. Ji ber ku di navendên ciran de, mîna li bajarên Sêrt, Amed û Çewlikê, têkoşîna şoreşgerî bi xurtî tê bilindkirin, avantejeke pêwîst ji bo bilindkirina têkoşîna çekdari li êrdimê ji heye. Lê ji aliyê din, hoyên klimayî ku carnan di zivistanê de gelek bi hişkî û dijiwarî derbas dibin û rewşa nebûna gelek dar û daristanan ku tevgera manevrayî teng dike, ji bo xebatên gerilla dibin desavantaj û diwar. Lê li hemberê vê rastiye ji, çiyayên li hawîrdorê yê rêzbirêz, axa bi gir û kaşan a nerast û girêdana erdnigari ya êrdimê bi dorhêlêke fireh re, vê desavantaje piçûktir dike.

Destpêka têkoşîna şoreşgerî bi rêberiya tevgera me li navenda Mûşê û navçeyên li derdorên Mûşê, xwe dirêji sala 1987'an dike. Heya hingê bi navê "tevgerên nuh" û rêxistinên "şoreşgerî" hinde komikên sosyal-şovenist ên mîna "Halkin Kurtuluşu", "Kurtuluş" û hêzên burjuwaziya piçûka netewiperest ên Kurdî, tenê hebûn û xebat dikiran. Politikayên ku van hêzên li êrdimê pêşvedibiran, piştê xwe didan dubendiye û li hisên netewiperest. Ev xwe di nava rêzên xwendekar û ciwanan de berfireh dikiran. Lê rastiya wan a rêxistinî, taybetiyên wan ên çînî yê rast derxistî pêşîya çavan. Nimûne, li navçeya Gumgumê rêxistinên weke "Halkin Kurtuluşu" yê çepê Tirkî, piştê xwe bêtir dan gelê ji olê Alevî, ku xwe ji bo Kemalîzmê vekiribû û berê xwe dabû vî olî. Di nava gelê Sûnî jî, komikên weke "Rizgari" û "Riya Azadi" xwestin xwe bigihînin bingehekê. Ji ber ku hêzên li vî êrdimê hoyên hebûna xwe bi şovenîzmê û dubendiye û girêdabûn, di nava rêzên gelê me de texribatên ji dil û kûr afirandin. Bi vî rewşa xwe û bi politikaya xwe ku dixwestin serdest bikin, rîya rizgarbûna gelê me ji dildari û koletiyê bêtir tarî kirin û herweha perçebûna gelê me ya li ser bingeha olî bêtir kûr kirin û nexweşiyên mezin dan ser re.

Ji hêlekê, gava xebatên hêzên bi çarika çepitîyê li êrdimê bi rewşeke wusa ne baş xwe didan şanî kirin, ji hêla din jî rejîma faşîsta dagirker, bi şeweya MHP rêxistinîya faşîst pêşvedibir. Dewleta Tirkî dagirker bi rengekî politikayê metîna dijiwar û qirkirina netewî birêvedibir, bi rengekî jî xebatên xwe pêşvebir, da hebûna avahiya feodal a paşveçûyî di jiyandê de bimine.

Di rewşeke wusa de Partiya me, bir û baweriyên serxwebûn û azadiyê kişandiyê êrdimê. Navçeyên pêşemin, ku li wan deran ev bir û bawerî xwe zivirandine karvaniyê, navçeyên mîna Gumgumê ne li êrdima Mûşê. Şehidên Partiya me Mehmet KARASUNGUR û Zekî PALABIYIK pêşengiya vî xebatê bi şeweyeke destpêkî kirin. Piştî ku baweriyên tevgera me xwe gihadin êrdimê, şerê ideolojîkî (birdozi) û politikî jî destpêkir û bû karekî rojenin. Pêşemin "Halkin Kurtuluşu" li Gumgumê dixebitî, ku li pêşîya ramyarî û birdoza

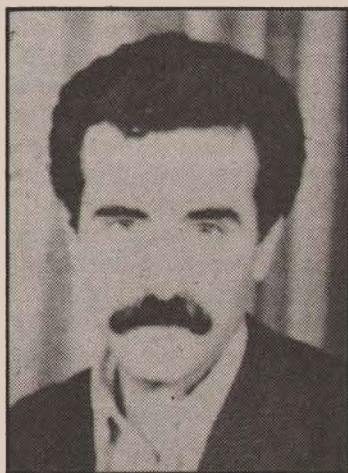
serxwebûnê çeperan avabike û êrişî xebatên rêxistinîya rizgariya netewî kir. Bi êrişên xwe yê li dijî endamên Teverga me, "Halkin Kurtuluşu" şanîkir, ku rêxistineke sosyal-şovenist a parêzkarê Kemalîzmê ye. Li navçeya Milazgirê jî rêxistina burjuwaziya piçûk û reformîst "Riya Azadi" liv û bizavên vî nolê da xweya kirin. Hêzên sosyal şovenist û netewiperestên kevneperest ên li derveyî van jî, herçiqasî ne biqasî van herdu hêzan jî be, bi hinde şeweyan livên ne baş li dijî Teverga me birêvebirin.

Ji aliyê din dagirker jî, heya bî gotin, ji vî rewşê dilxweş dibûn û dixwestin vî rewşa tîjî dubendî kûrtir bikin û girekên nexweşiyên deynin holê.

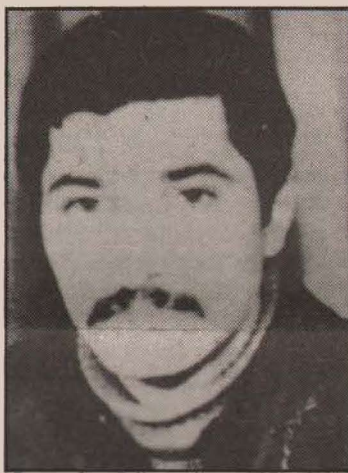
Bili van hemû çeper û zehmetiyan, ramyariya serxwebûn û azadiyê kari xwe bigihîne gele êrdimê. Ev ramyariya rizgariyê ya rast, di demeke gelek kin de posideyên pêwîst û ji dil afirand. Pêşemin ciwanên rewşenbîr nêzikahiyeke mezin û ji dil, ji bo ramyariya serxwebûnê şanî kirin û tevli rêzên rizgariya netewî bûn. Gelek mirovên ku berî hingê di nava rêzên hêzên sosyal şovenist û burjuwaziya piçûk de cih girtibûn, di Teverga me de birdoza rizgariyê ya rast nasîn û xwe ji wan hêzan dûr kirin. Ev pêşveçûn weke ku çarika sexte ya li ser rûçikê hezên çepê nerast xwar ve dakişandî, wusa jî dagirkeran tirsandibû. Ji bo birrîna lezîna vî pêşveçûnê li êrdimê, dewleta Tirkî faşîst, bi rîya xulam û ajanên xwe, li dijî Teverga me dest bi êrişên dijiwar kir. Yek ji kesên ku êrişan pilandikir û birêxistî dikir, navê xwe Haydar Fîrat bû. Bi xwe serekê eşîra Fîratî jî bû. Di sala 1980'an de Teverga me vî bîbextî bi mirinê cezakar. Gava cuntaya leşkerî û faşîst jî bo karbidestîya 12'ê Êlûnê di nava amadekariyên tunde de bû ev welatfiroş bersiva xwe girt. Li ser vî xayinê sixur hinde dokumanên ku ji aliyê MÎT'ê hatibûn nivisandin derketin û ketin destê Teverga me de. Di wan dokumanan de jî bo xebatên wî yê ajaniyê hinde nivîsên bi şeweya perspektîfîan hebûn. Ev ajan û kure wî, tevli êrişên li dijî Teverga me dibûn û heya pîvaneke pêwîst risteke avakirina çeperan li pêşîya pêşveçûna rizgariya netewî dileyistan.

Bi destpêka sala 1979'an Partiya me, tevli êrişên çekdari bû hedefê kampanyayên reşkirin û tenêhiştinê yê dijiwar. Lê disa jî têkoşîna xwe pêşvebir û berdeamkir. Di wê demê de di bin berpirsiyariya rêheval Huseyin DURMUŞ, xebatên nuhkirinê û baştirkirina rewşê li êrdimê û herweha xebatên rêxistinî yê nuh hatin birêvebirin. Gumana hatina cuntayeke leşkerî jî ber çavan hat derbaskirin û amadekarî hatin berfirehkirin. Herweha xebatên avakirina yekitiyên pêşmergeyan jî hatin lezandin.

Gava ku Partiya me dixebitî rêxistinîyeke bi kêmasî bizivirîne rêxistinîyeke xurt, roja 12'ê Êlûnê 1980'an cuntaya leşkerî dest danî ser karbidestîyê. Lê disa jî xebatên me yê wê demê berdeam kirin. Belê ev jî rastiyeke bû, ku hingê me nedikarî em bersiva êrişên har ên cuntaya faşîst bidin. Li hemberê êrişên faşîst ên dijmin, cara yekemîn rêhevalekî me li gundê Liçîk navçeya Goni (Kehni Reş) êrdima Çewlikê, ku ciranê êrdima Mûşê ye, şehid ket. Di

Mehmet KARASUNGUR

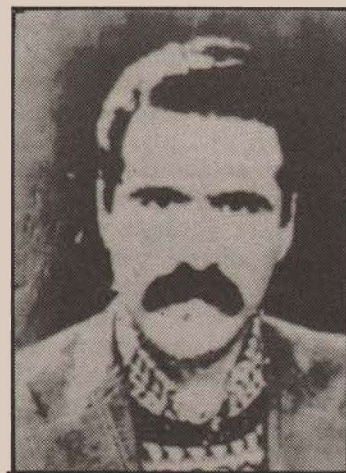

Hüseyin DURMUŞ

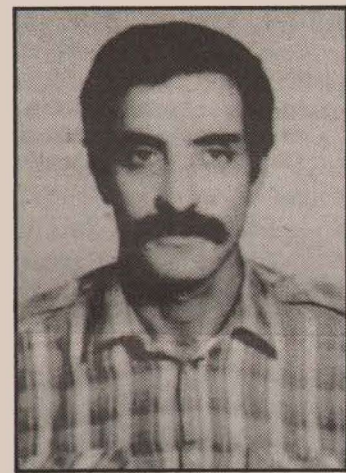
şereki de rêheval Hüsnu KARAGOL şehid bû û tevli wî jî rêhevalekî din birindar kete destê dijmin. Lê belê erîş û operasyonên leşkerî hin berdeam dikiran. Deverên ku li wir Partiya me pêşveçûbû, gelek dilxwazên Partiyê hebûn û bûbûn baregehên partizanên, bûn hedefên yekemîn ji bo êrişên hêzên dijmin. Roja 27. 12. 1980'an disa li gundê Liçîkê şerek derket. Rêheval Huseyin DURMUŞ bi berxwedaneke canfîda şehid ket. Xebatên rizgariya netewî li êrdimê bi vî awahî jî bo demekê rawestî û hemû girêdanên bi Partiyê re qutbûn. Lê bili van hemû êrişên devbixwin, berxwedana partizanên PKK disa destpêkir û berdeam kir. Vî carê berxwedan, di bin rêberiya rêheval Haydar KARASUNGUR dihat bilindkirin. Herçiqasî hinde lêdan li hêzên me ketin jî, lêdanên mezin li hêzên me neketin û girêdanên bi Partiyê re disa gihan cihên xwe. Ji vî êrdimê xwepaşvekişandineke bi sazandî pêkhat. Di dawîya sala 1981'an de ev doman bi jiri biserket.

Pikoliyên dagirkeran li bajarê Mûşê

Zekî PALABIYIK

Haydar KARASUNGUR

Piştî vî domanê jî êrişên faşîzmê berdeam kirin. Li bajarê Mûşê bi destê axayên Zengokê komplo û êrişên li dijî Partiya me pêkhatin. Lê ev erîş û di encama vî de, pikoliyên li ser girsên me yê dilxwaz bêtir hatin kûrkirin. Di sala 1982'an de biqasî 20 dilxwazên me hatin girtin û ji hingavtînan derbas kirin. Di dawîya lêdan û îşkence de, dilxwazekî Partiya me yê dirust û pêşketî, bi navê Feyzullah BİNGOL hat kuştin. Piştî kuştina vî welatparêzî û bili hemû xebatên tirsandinê û tehdîtê yê dijmin, birekî pêwîst û aktif jî gelê me yê li vî êrdimê bawerî û girêdana xwe yê bi Partiya me re hundanekir û bi dîzi jî be dilxwazê Partiya me ma. Gelê me biranînên şoreşgerî û ronahiya şebakeya ku vedibe azadiyê jî bir nakir, tenê eş û tivancên xwe demekê di dilê xwe de vedîşere û bi bîdengiyê li benda hêvî û pêşveçûnan ma.

Hin ev hêviyên di dilê gelê me yê êrdimê de ciwanîyên xwe diparastin. Hilgavtina dirokî ya 15'ê Tebaxê bi destê Partiya me pêkhat. Dilxweşiya ku

vî Hilgavtinê afirandî û hêviyên ku ji nuh ve geşbûbûn, mîna li hemû aliyên Kurdistanê, posideyên xurt li ser gelê me yê vî êrdimê jî birêvebir û dagerand. Kovan û hêvî xwe livandin; bawerîya ji bo Partiya me û hirmeta ji bo têkoşîna me ger tenê di dil de jî be, ji nuh ve dest bi bilindbûnê kirin. Bi vî awahî jî, ew nakokî û nexweşiyên ku rêxistinên sosyal şovenist û reformistên burjuwaziya piçûka Kurdî di dema berê de di serîyan de afirandibûn û hemû weşanên pîrs û gumanê xwe gihandin ronahî û zelaliyekê.

Xwetevdana şoreşgerî ya pêşveçû û rewşa şoreşgerî, di nava hêzên potansiyelî de seriyên xwe dan şanîkirin. Ji ber vî yekê jî daxwazên gelê me yê di barê rêxistinî û têkoşinê de bi lez bêtir bûn. Bi destpêka sala 1985'an, ger bi tixûb jî be, êdî bersiva vî daxwazê dihat dayîn. Dewleta faşîst û dagirker jî haya xwe ji vî tehlukê hebû. Da ev potansiyela gel xwe nelivîne û diwar li pêşî bî avakirin, dewleta dagirker seri da tedbirên nuh. Weke berhemên vî yekê, operasyon û êrişên xwe dijiwartir kir. Bi rîya hinde bîbext û xayinên ku di nava wan de Ali Ozansoy jî hebû, dest bi girtinê berfireh kir.

Niha dewleta Tirkî dagirker, li êrdimê xebatên xwe yê dij şoreşgerî bi şeweyeke tund berdeam dike. Di serî de li gundên navçeya Gumgumê, li Mûşê û li derdorên Mûşê li gelek deran, hêzên jî komên taybetî û leşkerên komando yê tevlihev digerin. Hinde derdorên xaka êrdimê yê ku ji bo şerê pêşmergeyan rêdayî ne, bi korî jî aliye leşkerên dijminan tenê bombekirin û leşker direşînin ser derên vî nolê. Ji ber ku dagirker van deran jî bo xwe bi tehlukê dizanîn û dibinin, dixebitî ku herdemê van deran bihêlin bin çavên xwe. Dewleta dagirkeran dixwaze wan hemû mirovan, ku ketine bin posideyên Teverga me, bişînin bajarên metropol ên Tirkîyê an jî welatên derveyî. Kesên ku naxwazîn bibin parêzkarên gundan, ew jî di bin tîrsa koçberkirinê de tînin hiştin û dixwazîn wan jî ji welat qutbikin. Dagirkerên Tirkî, bi bikaranîna xizaniyê, girêdanên malbatî û eşîrî, dixwazîn sistema parêzkarên gundan pêşvebibin û ji bo vî yekê, xebateke mezin danîne pêşîya xwe.

Li êrdimê niha birê memuran, ji aliyê dewleta dagirker, li gora sistema şerê taybetî tê bi cih kirin. Hinkar; mamhoş-tayên dibistanên gundan, bêtir jî karê xwe sixarî, gilîkari û milîsî dike. Endamên tendurustî û bijîjkiyê yê ku di nexweşxaneyên dewletê de dixebitî, tevli operasyonên leşkerî dibin; kesên ku vî tiştî nepejirînin jî, ji kar tînin derxistin. Weke tî zanin ev rastî, di rojnemeyên burjuwazî û Yekitiya Bijîjkên Tirk de jî bûbû navingeke "danûstandinê" û li ser vî tiştî gelek hatibû gotin û nivisandin.

Bartîkari (rûşvet) li êrdimê xwe gihan-diye baniyan. Her mirovekî ku karê wî li ber deriyên dewletê hebe, heke nexwendiyê pêwendiyên bi dewletê re be, neçare ku bartîlê bide. Bartîkari bûye politikayek, ku dewlet bi taybetî pêşvedibe. Bûyerên weke dubendiye û dozên xwîn û dijminahiyê ûhw. tînin pêşvebirin û bi vî awahî xebatên li dijî yekbûna gelê me çêtir tînin kûrkirin.

Ev politikayên ku li êrdimê bi destê dagirkeriya faşîst tînin pêşvebirin, bi tevayî jî bo pasif û bêlivkirina potansiyela rizgariya netewî ne. Şerê me yê rizgariya çekdari, ku di bin pêşengiya Partiya me de li êrdimê tê lezandin, posideyên mezin li ser gelê hawîrdorê dadigerîne û ev roj bi roj xurttir dibe. Tiştê ku dagirker dixwazîn bikin, rakirina vî posideyê ye û ev jî şereki li vî daxwazê hati ye. Di vî domanê de, ku xebatên me yê rêxistinî û livbazîkari hîn li vî êrdimê jar in, dibin sedemek, ku dagirker vî yekê berjewendek jî xwe re binasin û dixwazîn vî rastiye nola avantajekê jî xwe re bikarbinin

DI HEJMARA PÊŞÎN DE
ÊRDIMA ÇEWLIKÊ

Di sersala pêncemîn a Hilpişkîna 15'ê Tebaxê de ŞERÊ ME XURTTIR BÛYE

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

● *Pêşmergeyên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê vê carê jî daketin navenda bajarê Çolamergê û bi rokêtan êriş birin ser avahiyên serleşkeran.*

● *Gava artêşa Tirkan Çiyayê Cudî dida ber narinçokên sohtinê, li gelek navçeyên Kurdistanê hêzên ARGK jî di yek rojê de livbaziye serdest pêkanîn.*

Bi êriş û seravetînen gerilla, ku roja 15'ê Tebaxê 1984'an çûbûn ser navçeyên Dih û Şemzînan, têkoşîna me ya rizgariya netewî jî xwe gihandibû hilgavtina berxwedana çekdari û li ser vê bingehe şerê li dijî dagirkeriyê destpêkiribû. Gava niha sersala pêncan a Hilpişkîna 15'ê Tebaxê diqede, şerê me jî şerê berî pênc salan gelek li şûn hiştiye û niha xwe gihandîye wê xalê, ku em dagirkeran ji xaka niştîman derxistin û wan jî welatê xwe biavêjin. Di sersala pêncemîn a Hilpişkîna 15'ê Tebaxê de, yekitiyên me yê berxwedana çekdari çalakî, jêhatibûn û jiriyeke mezin şani kirin û xwe gihandin koçbereke şer a nûjen. Niha şerê çekdari wusa xwe di axa Kurdistanê de dagerandîye û rayên xwe bingehe kiriye, ku êdî tu caran disa nekaribe bê hilkişandin. Herweha da-

girkerên Tirk jî rastî hundabûnên diroka xwe yê xedartir û mezintir bûne.

Bûyer û pêşveçûnên ku di heft mehên pêşin ên sala 1989'an de xwe şani kirine, herweha derêxistin ronahiyê, ku têkoşîna me ya berxwedana çekdari ya pênc salan xwe gihandîye bingeheki xurt û herî jidandî. Piştî Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, dagirker gotibûn, ku "ev têkoşin tenê heft saetan dikare hebe." Em dev jê berdin ku dagirker dikarin debar bikin şerê çekdari hevqasî pêşvehere, şansê jiyane jî nedidan şerê me yê çekdari.

Li kêleka dagirkeran baweriya gelek derdorên din jî bi vê nolê bû. Baweriya serdest jî bo gelek derdorên ev bû, ku Teverga me rayên xwe nagire û di demeke kin de wê biherife. PKK bi xeta xwe ya rast, stratejî û taktikên xwe, ne tenê van hemû bir û baweriyên di avê de bir, herweha gelek baş zani têkoşîna şerê çekdari bigihîne vê koçbera pêşveçûnê ya mezin, ku niha tê jiyankirin.

Piştî Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, li kêleka êrişên berfireh ên dijmin, PKK zani asteng û kêşên hundurî jî bihilweshîne û du çekên mina ERNK û ARGK jî, ku jî bo şerê me yê rizgariya netewî xwedîye pêwistîyeke gelek mezin in, yadigarî gelê Kurdistanê kir. Bi vî awahî gelê me giha Enî û Artêşa xwe jî. Piştî ku çekên Enî û Artêşê ketin destê gelê me û gelê me jî roj bi roj bêtir xwe li dora van herdu çekan civandî, şerê me yê rizgariya netewî jî xwe gihand lezîneke herî mezin. Pêşveçûnên tund ku li ser vê bingehe vejîyan, şerê me yê rizgariya netewî jî gihandin koçbereke (merheleye) nuh.

rêzkarên gundan bi koman çekên xwe jî destên xwe berdan, xwe dan destê hêzên ARGK. Ev hejmar xwe gihand baniyên nuh.

Di serî de li Çiyayê Cudî, li navçe û derdorên weke Şîrnex, Dih, Çel, Elkê, Qilaban, Cizira Botan, Girgê Amo (Silopî), Mistbîn, Berwarî, Şax (Çatak-Wan) û li teviya Botanê şerê me yê rizgariya netewî, derbasî koçbera şerê gerilla yê aktif û berfireh bû. Li kêleka êrdima Botanê, li êrdimên weke Serhedan, Dêrsim, Çewlik û Amedê, Xerzan û rojavayê Kurdistanê, têkoşîna me pêşveçûnên gelek pêwist û bi sixletî jiya. Di sersala pêncemîn a Hilpişkîna 15'ê Tebaxê de, têkoşîna me ya çekdari li teviya Kurdistanê wusa rayên xwe dagerand, ku tu caran disa nekaribe bê hilkişandin.

Di dawîya van pêşveçûnan de, dagirker rind ditin, ku nema dikarin şerê me yê rizgariya netewî rawestînin, lewma bi hovitiyeke mezin destpêkirin, ku bêtir mirovan bikujin û qirkirinan birêvebin. Dagirkerên ku bi lêdan û îşkençeyên xwe yê derî-mirovayeti nekarin tiştekê bi destê xwe binin, gundiyan bi komên jî sê-kesan, pênc-kesan didin ber fişek û berikan û wusa wan dikujin. Li Çelê, li gundê Yoncalî-Çolamergê û li gundên Çiyayê Cudî, bi vî awahî bi dehan gundiyan welatparêz kuştin.

Lê bili hemû êrişên û qirkirinên dijmin ên bi bêbextî û bêşeref, girsên gel jî herdemê bêtir alikari û hevkarîyên xwe pêşkêşî şerê rizgariya netewî dikin. Gava dagirker xwestin gundên li dora Çiyayê Cudî valabikin û nehiştin gun-

Mistbînê di roja 1'ê Çilê 1988'an û li gundê Serdî navçeya Xanî bajarê Amedê di 30'ê Tirmeh 1988'an de, niha jî dagirkerên Tirk amadakariyên xwe dikin, ku li derdorên Çiyayê Cudî çekên kimi li dijî gelê me yê sivil bikarbinin. Dagirker armanc dikin, ku arikariyên girsên gel ên jî bo şerê me yê rizgariya netewî rawestînin û têkoşîna me bê piştgir bihêlin. Bi bombekirina Çiyayê Cudî û carcaran barandîna narinçokên napalmê dixwazin xwe bigihînin vê armancê.

Bikaranîna firokên cengê û destavetîna narinçokên kimi, îspat dikin, ku dagirkerên Tirk li hemberê gerillayên ARGK jî aliyê leşkerî jî ketine nava astengên mezin û gelek tengezar bûne. Nexasim ev tengezarî vê rojê, bi dengê bilindtir xwe dide der û tê ser zimên.

Şerê me yê rizgariya netewî di standîna arikariyên gel de gavên mezin diavêje, jî aliyê din jî di qada navnetewan de û li pêşîya awîra gelemperîya Tirkîyê jî pêşveçûnên pêwist bi destê xwe ve anîye. Şerê me yê rizgariya netewî bûye sedemek, ku gelê Tirkîyê jî li hemberê cuntaya faşîst dest bi têkoşîneke xurttir bike û li ser vê bingehe jî, pîrsa Kurd û Kurdistanê bêtir xwe xistiye rojenîna Tirkîyê û bûye perçeyê pêşveçûnên rojenîna ên ku cihê xwe girtine. Çeperên şovenîzmê yê li ser gelê Tirkîyê jî xurtbûye. Êdî niha roj bi roj xurttir arikariyên mezintir ên gelê Tirkîyê pêşkêşî têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan dibin.

Di qada navnetewan de jî, mafdariya

EM GIHAN ŞEŞ-SALIYA SERFÎRAZIYÊ

Sersala pêncan a Hilgavtina 15'ê Tebaxê pîroz be jî bo gelê me

Niha em di sersala pêncan a Hilgavtina 15'ê Tebaxê ya bi rûmet de ne, ku mina rojekê di diroka reş a Kurdistanê de hilavêtîye û diroka jî nuhve jînbûnê, hebûn û afirîbûnê vekirîye.

Giyana êriş û berxwedana 15'ê Tebaxê, ku em sersaliyeke wê ya nuh pîrozdikin, têkoşîna me ya rizgariya netewî vê rojê bêtir nêzîkî serfiraziya roja dawî kiriye û gihandîye xaleki diroki.

Hilgavtîna Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, di pênc-saliya xwe de bi livbaziye gelek mezin Kurdistan zivirandîye Vietnamê û kiriye, ku artêşa Tirk a faşîst û kuştîwar êdî nekaribe li Kurdistanê li ser lingên xwe bîmine.

Dengê çekên pêşmergeyan, ku berî niha bi pênc salan di roja 15'ê Tebaxê 1984'an de li navçeyên Dih û Şemzînan peqîbû, di rojên me de bêtir berfirehdibe û pêşvetir diçe; doliwgeriya Tirkên dagirker aniye ber keviya mirinê û wî şerê taybetî û ku dagirkerên Tirk danîbûn pêşîya têkoşîna me ya rizgariya netewî herifandîye.

Di sersala nuh a 15'ê Tebaxê de, Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan - ARGK, li dûv hevûdu lêdanên mezin li artêşa Tirkan, parêzkariya gundan û avahiya hevxeberkar û ajan xistiye û otorîteya rîzgariyê netewî serdest kiriye.

Giyana berxwedanê ya ku roja 15'ê Tebaxê 1984'an rabûbû serxwe, di vê sersala pêncemîn de bi tevayî diwarê tirsê jî bingehe wê hilweşandîye û gelê Kurdistanê gihandîye domana raperin û serhildanê (intifada).

Sersala pêncemîn a Hilgavtina 15'ê Tebaxê ya bi rûmet, dibe şahid, ku li Kurdistanê gav bi gav perçeyê xaka niştîmanî azad tê afirandin.

Giyana berxwedan û êrişa 15'ê Tebaxê, bi taktika Partiyê re xurttir xwe girêdaye û jî niha ve sala 1989'an zivirandîye saleke serketin û serfiraziye. Hemû hevî u daxwazên dagirkeriyê, paşverûtiyê û imperyalîzmê li erde xistiye û bi teviya cihanê daye pejirandin, ku çi hêzek nikare serxwebûn û azadiya Kurdistanê rawestîne.

- Bijî giyana berxwedan û êrişa Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, ku serfiraziyan diafirîne!
- Bijî hostayên ji nuh ve afirandîna diroka me PKK, ERNK û ARGK!

Bi destpêka Hilpişkîna Bihara sala 1989'an şerê me yê rizgariya netewî pêşveçûneke mezin da xweyakirin. Li kêleka êrişên di mehên biharê de çûn ser navendên bajarên, bê hejmar jî êriş çûn ser hêzên artêşa dagirker, endam û yekitiyên komên taybetî û parêzkarên gundan û bê hejmar daf (kemin) li pêşîya wan hatin vedan. Pêşemîn li Çiyayê Cudî, li Çiyayên mina Herekol, Gebar, Çirav, Şêx Emer û Kela Memê hinde şer derketin, ku bi rojan berdevam kirin. Di van şeran de, hêzên artêşa dagirkeran, komên taybetî û parêzkarên gundan rastî hundabûnên mezin bûn û lêdanên xurt xwarin. Bi hezaran ciwanên nuh, keç û xort, xwe gihandin yekitiyên ARGK. Gelek pa-

diyên Balvêren, Daxqonak, Gêçitboyu û Arakoy derkevin derveyî gundên xwe, li dijî van qedexeyan gundi, berxwedanê bilindkirin ku bi rojan doma. Bêhtirî hefteyekê 5.000 gundi tevli jin û zarokan li ser rîya Şîrnex û Qilaban grevêka rûniştinê çekirin. Li hemberê vê berxwedana bi biryar a gel, dagirker neçare man ku gavên paş ve biavêjin. Ev berxwedana gundiyan delilike, ku şerê me yê rizgariya netewî arikariyên mezin ji gel distîne, şani dîke.

Dagirkerên Tirk li kêleka amadekariyên jî bo valakirina 25 gundên li derdorên Çiyayê Cudî, herweha amadekariyên xwe jî bo bikaranîna çekên kimi jî birêvedibin. Piştî kuştina têkoşerên PKK li Çiyayê Bagokê navçeya

têkoşîna gelê me jî bo serxwebûn û azadiyê, bili hemû êrişan, bêtir hat îspatkirin. Erişên hikûmetên imperyalîst, ku di bin çarîka "teroristiyê" birêvedikevin, di encama têkoşîna bi biryar a kedkarên Kurdistanê û awîra gelemperîya demokrat, berûpaş ve diçin û roj bi roj him û serdestiya PKK, ku nûneriya têkoşîna serxwebûn û azadiya gelê me dike, zêdetir bû.

Hemû provokasyonên dijmin ên jî bo ruxandîna PKK bê armanc man û di avê de çûn. Tengezar kirina tevgera ruxandîne, ku dijmin wê jî xwe re weke destekî pêwist didita û bi rîya provokatoran dixwest bibe serî, herweha hevîyên mezin pê girêdabû, bû sedemek

Dûmahik di rûpela 21'an de